Folke*universitetet*

Aarhus og Herning

Program *vinter 17-18*

Side 92 Rethink Reformation 1517-2017

Side 62 BogForum i København

Side 57 Weekend på Københavns museer

Side 39 Danmarkshistorien på Sandbjerg

Grav i vores historie

Søren Michael Sindbæk
Professor MSO i
middelalderarkæologi
Aarhus Universitet

Folke*universitetet* er for alle

Folkeuniversitetet er et universitet for folket. Her får du videndeling og forskningsformidling i øjenhøjde – uden eksamener og test. Sådan har det været siden 1898, hvor Folkeuniversitetet slog dørene op første gang.

- Folkeuniversitetet er for alle – også for dig.
- Folkeuniversitetet giver dig mulighed for at komme tæt på landets førende forskere, når de giver et indblik i de nyeste forskningsresultater og -metoder.
- Folkeuniversitetet kan du finde over hele landet. Siden 1946 i Aarhus og 2009 i Herning.
- På Folkeuniversitetet i Emdrup deler forskerne deres viden om både psykologi og sundhedsvidenskab, historie og filosofi, samfundsvidenskab og organisationsteori, naturvidenskab og teknologi, kunst og litteratur.

I dette program finder du mange flere end 250 forelæsningsrækker og enkeltforelæsninger i både Aarhus og Herning

Sådan tilmelder du dig

Tilmeld dig forelæsningsrækker
www.fuau.dk
8843 8000

Find forelæsningsstederne
Folkeuniversitetet i Aarhus
Ny Munkegade 118
8000 Aarhus C

Folkeuniversitetet i Herning
Birk Centerpark 15
7400 Herning

Programredaktion

Sten Tiedemann. Rektor for Folkeuniversitetet i Emdrup
Marie Kruse Larsen. Programchef og redaktør for religion og filosofi
Louise Højbjerg Jacobsen. Redaktør for arkæologi og historie samt kunst, arkitektur og design
Mette Grønborg Poulsen. Redaktør for organisation, ledelse og kommunikation samt litteratur, film og musik
Lærke Sofie Glerup Hansen. Redaktør for naturvidenskab og teknologi
Anne Marie Støvring Sørensen. Redaktør for psykologi og sundhed
Joakim Quorp Matthiesen. Redaktør for samfund og verden
Programmedarbejdere: Jonas Sloth, Kasper Dam Nielsen, Julie Harboe, Karen Baj Engedal, Kathrine Frich Lindstrøm Schultz

Indhold

Aarhus

Samfund og verden *s. 4—11*

Organisation, ledelse og kommunikation *s. 12—17*

Psykologi og sundhed *s. 18—25*

Naturvidenskab og teknologi *s. 26—30*

Religion og filosofi *s. 32—39*

Arkæologi og historie *s. 40—48*

Kunst, arkitektur og design *s. 50—57*

Litteratur, film og musik *s. 58—64*

Herning

Samfund og verden *s. 66—67*

Organisation, ledelse og kommunikation *s. 68—69*

Psykologi og sundhed *s. 70—71*

Historie, religion og filosofi *s. 72—73*

Kunst, litteratur og musik *s. 74—75*

Naturvidenskab og teknologi *s. 76*

Forskerinterviews

Mette Hansen om træning og protein *s. 31*

Charlotte Appel om kirkens indflydelse på skolen *s. 49*

Jørgen E. Olesen om fremtidens fødevarer *s. 65*

Søren Michael Sindbæk om byers historie *s. 77*

Søren Michael Sindbæk, professor MSO i middelalder-arkæologi på Aarhus Universitet, forelæser på Folkeuniversitetet. Mød ham i 'Forsvundne byer' side 42 og læs et interview med ham på side 77.

Samfund og verden

Hør om verdens lande og regioner, økonomiens udvikling og de politiske slagsmål om samfundets indretning. Landets dygtigste samfundsforskere kaster lys på de tendenser, udfordringer og teorier, der optager dem lige nu. Forstå verden af i dag.

”Selv om socialismen skulle være død for bestandig, så er ***Marx fortsat uomgængelig*** *for enhver seriøs og kritisk refleksion over det moderne samfunds indretning og udvikling.”*

Jørgen Loftager
Lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

Populisme

Holdnummer: 1721-199
Dato: 23/10, 1 mandag
Tid: 17.15-21.15
Pris: 260 kr., studerende 160 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118
Underviser: Susi Meret, lektor i kultur og globale studier, Aalborg Universitet

Britiske UKIP, franske Front National, græske Syriza samt spanske Podemos er blandt mange nuværende eksponenter for populismen. Og Donald J. Trump, naturligvis. Men hvad er populisme egentlig? Populisme er ikke knyttet til en bestemt politisk retning, men fælles for alle populistiske partier, bevægelser og styreformer er en anti-elitisme og idéen om, at politik skal afspejle ”folkets vilje”. Populistisk politik argumenterer for at være på folkets side mod fx markedskræfter, globaliseringen eller eliter, der tolkes som værende fremmede, fjendtlige eller snyltere af folket. Fænomenet skal ses som en reaktion på samfundsmæssige problemer såsom økonomiske nedture, migration og korruption. Men hvad er det egentlig for en størrelse? Få et tankevækkende indblik i populismens væsen og mange udtryk fra en af landets førende eksperter.

Et nyt Afrika på vej?

Holdnummer: 1721-201
Dato: 23/10, 6 mandage
Tid: 17.30-19.15
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118

Løveøkonomier, demokratiske revolutioner og optimisme. Hungersnød, pirater og bistandsafhængighed. Afrika er et kontinent i udvikling, men historier om menneskelige tragedier og væbnede konflikter florerer fortsat. Hvorfor kan den mirakelkur, som igennem de seneste årtier har betydet fremgang i Asien, ikke eksporteres til det afrikanske kontinent? Er det kolonialismen og imperialismen, der er skyld i Afrikas vedvarende økonomiske og sociale nedtur? Vil Afrika i årene fremover komme til at spille en mere fremtrædende rolle i den globaliserede verden? Hør en række forskeres bud på, hvor det afrikanske kontinent befinder sig i dag, hvor Afrika er på vej hen, og hvilken rolle Afrika vil spille i verden i fremtiden. Er der alligevel grund til optimisme?

23/10: **Demokrati i Afrika – hvorfor er det så svært?** Jørgen Elklit, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
30/10: **Religiøse strømninger i Afrika.** Niels Kastfelt, lektor i kirkehistorie, Københavns Universitet
06/11: **Kriser, konflikter og sikkerhedspolitik i Afrika.** Holger Bernt Hansen, professor emeritus i afrikastudier, Københavns Universitet
13/11: **Stagnation eller forandring: Politik og økonomisk udvikling i Afrika.** Anne Mette Kjær, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
20/11: **Kina i Afrika – nykolonisering eller udviklingsalternativ?** Peter Kragelund, institutleder og lektor i udviklingsstudier, Roskilde Universitet
27/11: **Hvordan kommer Afrika videre? Ulandsbistand mv.** Stig Jensen, lektor i afrikastudier, Københavns Universitet

Store samfundstænkere

Holdnummer: 1721-114
Dato: 25/10, 7 onsdage
Tid: 17.30-19.15
Pris: 760 kr., studerende 410 kr.
Sted: AU, bygning 1530, auditorium F, Ny Munkegade 118

En idé kan ændre verden markant. Vores samfund i dag bygger på idéerne fra de største samfundstænkere gennem historien. De teoretiserede over samfundets opbygning og analyserede rammerne for tilværelsen. Deres perspektiver og analyser har haft afgørende betydning for fremtidens samfundsudvikling og samfundssyn, og de har præget politikere og embedsmænd op gennem 1900-tallet og frem til i dag. Få indblik i de store samfundstænkeres personlighed, deres banebrydende idéer, og hvorfor netop deres tanker har sat et tydeligt præg på deres eftertid.

25/10: **Platon og Aristoteles.** Jakob Leth Fink, postdoc i idéhistorie, Göteborg Universitet
01/11: **Niccolò Macchiavelli.** Gert Sørensen, lektor i italiensk historie og kultur, Københavns Universitet
08/11: **Thomas Hobbes.** Carsten Bagge Laustsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
15/11: **John Locke.** Per Mouritsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
22/11: **Karl Marx.** Jørn Loftager, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
29/11: **Max Weber.** Lars Thorup Larsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
06/12: **Carl Schmitt.** Søren Hviid Pedersen, lektor i statskundskab, Syddansk Universitet

Velfærdsstatens udfordringer

Holdnummer: 1721-367
Dato: 25/10, 6 onsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118

Er velfærdsstaten truet? Følger man den politiske debat, er det tydeligt, at der i alle politisk ansvarlige partier er en voksende erkendelse af, at det fremover vil blive vanskeligt at opretholde velfærdsstaten, som den ser ud i dag. Helle Thorning-Schmidt gik med egne ord "reformamok" som statsminister. Og nuværende statsminister Lars Løkke Rasmussen lancerede 2025-planen med forslag til bl.a. forandringer i SU'en og hævelse af pensionsalderen med ordene: "Hvis vi laver skånsomme forandringer i dag, kan vi sikre os mod barske reformer i morgen." Men hvordan vil det påvirke vores velfærdsstat? Hvad betyder reformerne for samfundet? Hvordan ser fremtiden ud for en velfærdsstat, der er i konstant forandring? Rækken præsenterer ikke færdige løsninger, men en dybere forståelse af de problemstillinger, vi står over for.

25/10: Det danske velfærdssamfunds historie. Jørn Henrik Petersen, professor i socialpolitik, Syddansk Universitet
01/11: Velfærdsstatens ABC. Carsten Jensen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
08/11: Opgør med de universelle ydelser? Jørgen Goul Andersen, professor i statskundskab, Aalborg Universitet
15/11: En bæredygtig og social investeringsvelfærdsstat. Bent Greve, professor i samfundsvidenskab, Roskilde Universitet
22/11: EU og velfærdsstaten – dengang og i dag. Thorsten Borring Olesen, professor i historie, Aarhus Universitet
29/11: Spændinger i velfærdsstaten. Jørn Henrik Petersen, professor i socialpolitik, Syddansk Universitet

Nogle arrangementer er ikke med i det trykte program. Du finder dem kun i nyhedsbrev og på Facebook
facebook.com/fuaarhus

USA bag facaden

Holdnummer: 1721-116
Dato: 26/10, 7 torsdage
Tid: 17.30-19.15
Pris: 760 kr., studerende 410 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118

Den massive dækning af præsidentvalget i 2016 bekræfter USA's vedvarende fascination og dominans, og da valget faldt på Donald Trump, sendte det chokbølger gennem verden og ikke mindst Europa. Men hvordan står det i grunden til hos supermagten på den anden side af Atlanten? Hvilken rolle spiller præsidentembedet for den amerikanske nation, og hvordan ser det ud med racespørgsmålet? Skal vi regne med mere eller mindre USA i fremtidens internationale politik? Og hvordan skal vi forstå det bemærkelsesværdige, at det er Donald Trump, der har indtaget præsidentposten? En række af landets førende eksperter sætter landet "over there" i perspektiv.

26/10: Det amerikanske præsidentembede fra Washington til Trump. Jørn Brøndal, lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet
02/11: Racisme og borgerrettigheder i USA fra 1865 til Ferguson. Jørn Brøndal, lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet
09/11: Den 11. september i populærkulturen. Thomas Ærvold Bjerre, lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet
16/11: USA som kolonimagt. Sjamme van de Voort, forsker, Centre for Research on Cuba, University of Nottingham
23/11: En nation af forbrugere. Torben Huus Larsen, ph.d. i amerikanske studier, lektor i engelsk, Nyborg Gymnasium
30/11: Amerikansk udenrigspolitik. Jakob Sinding Skött, ph.d. i statskundskab, lektor i samfundsfag, Nyborg Gymnasium
07/12: Amerikanerne, demokratiet og Donald Trump. Niels Bjerre-Poulsen, lektor i historie, Syddansk Universitet

Islam i mødet med Europa

Holdnummer: 1721-018
Dato: 12/11, 1 søndag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Niels Valdemar Vinding, adjunkt i islamiske studier, Københavns Universitet

Hvordan stiller forskellige muslimske grupper sig i forhold til ekstremisme? Er der en indbygget modstrid mellem sharias fordringer og det at leve i europæiske demokratier? Hvem løfter ansvaret på islams vegne i mødet med fremtidens Europa og Danmark? Terrorhandlingerne i Paris og København har igen fået diskussionerne om islam til at fylde meget i medierne. Men hvad er egentlig op og ned? Få et indblik i, hvordan den næststørste religion i Danmark og mange europæiske lande både indgår, kan være i konflikt med og udvikler sig i de omgivende samfund. For islam er alt andet end en entydig størrelse.

Sproget får det glatte lagen! Faste vendinger i forandring

Holdnummer: 1721-113
Dato: 18/11, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 400 kr., studerende 250 kr. inkl. sandwich til frokost samt drikke. Velbekomme
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Michael Ejstrup, forskningschef i sprog, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole

Amalie fra Paradise Hotel gør det meget. Journalister og politikere gør det en del, og selv den ikke helt unge generation gør det indimellem. Vi ændrer konstant en lille smule på de faste vendinger. Nogle mere bevidst end andre. Vi skal se på danskeres kultur i forandring og på, hvordan vi hele tiden sikrer, at ordsprog og talemåder passer til den tid, vi skal bruge dem i. Vi skal se på tekst- og billedeksempler med både talesprogets og skriftsprogets spidsfindigheder. Alle kan finde eksempler, der enten styrker smilenes størrelse eller får mavesyren til at skumme. "Verden er af lava". Eller hvad siger du?

Kineserne kommer!

Holdnummer: 1721-335
Dato: 18/11, 1 lørdag
Tid: 10.00-15.00
Pris: 340 kr., studerende 225 kr. inkl. sandwich til frokost samt drikke. Velbekomme
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Christian Nielsen, lektor og sinolog

På få årtier har Kina udviklet sig til et rigt og moderne samfund. Kineserne har en større frihed og rigdom end nogensinde tidligere. Og antallet af kinesiske turister der rejser til udlandet er mere end fordoblet inden for de sidste fem år. Kinesiske turister er nu den hurtigst voksende gruppe af udenlandske gæster, som besøger Danmark. Men hvem er kineserne, og hvordan skal vi forberede mødet med dem? Bag de store forandringer er Kina og kineserne stadig præget af årtusindgamle traditioner og ritualer. Dem skal vi kende for at kunne forstå dem. Denne forelæsning præsenterer de kinesiske etiketteregler og kommer omkring emner som forretningsetikette, netværk, kunsten at give og miste ansigt, familiens betydning, kinesisk madkultur og kinesisk selvforståelse.

Det høje nord

Holdnummer: 1811-264
Dato: 22/1, 5 mandage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 560 kr., studerende 310 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118

Det høje nord er spækket med kontraster. Utrolig natur og særegne befolkningsgrupper. Globale klimaspørgsmål og international politik. Området rummer det hele. Men hvad er der på spil i dag? Kom med bag facaden og hør om de aktuelle samfundsmæssige udfordringer og kulturerne højt mod nord. Hør om krakket på Island i 2008, om hverdagens udfordringer i Thule på Grønland, om samerne og om de storpolitiske konsekvenser af klimaændringerne i Arktis. Få også en introduktion til færøsk litteratur samt et indblik i færøsk historie. Fem eksperter samler trådene og gør dig klogere på det høje nord af i dag.

22/01: **Geopolitik i Arktis: Kampen om det høje nord.** Kate Pepke Pedersen, cand.scient.pol
29/01: **Island dengang og i dag: fra vikinger til pengespekulanter.** Torben Rasmussen, litteraturhistoriker, forfatter og direktør, Team Island
05/02: **Færøernes litteratur og historie.** Jógvan Isaksen, lektor i færøsk litteratur, Københavns universitet
12/02: **Samerne i det 21.** århundrede. Sally Anderson, lektor i antropologi, Aarhus Universitet
19/02: **Grønland og Thule på tidens rand.** Kirsten Hastrup, professor i antropologi, Københavns Universitet

Forstå din verden

Holdnummer: 1811-112
Dato: 22/1, 7 mandage
Tid: 19.45-21.30
Pris: 760 kr., studerende 410 kr.
Sted: AU, bygning 1530, auditorium F, Ny Munkegade 118

Verden er i konstant bevægelse: Konflikter bliver til krige, traktater underskrives og politiske håndtryk udveksles hen over bonede gulve. Men hvad er historien bag det, der sker? Hvad adskiller de forskellige regioner, og hvilken viden bringer os tættere en forståelse af Europa, Mellemøsten, USA, Afrika, Latinamerika og Asien? Få stillet skarpt på de konflikter, bevægelser og politiske problemstillinger, forskerne mener, er vigtigst for at forstå verden i dag.

22/01: **USA.** Jørn Brøndal, lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet
29/01: **Asien.** Carsten Boyer Thøgersen, tidl. kontorchef i Udenrigsministeriet
05/02: **Østeuropa og Rusland.** Karsten Jakob Møller, generalmajor og senioranalytiker (pens.).
12/02: **Afrika.** Holger Bernt Hansen, professor emeritus i afrikastudier, Københavns Universitet
19/02: **Mellemøsten og Nordafrika.** Peter Seeberg, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet
26/02: **Latinamerika.** Steen Fryba Christensen, lektor i Latinamerika og globalisering, Aalborg Universitet
05/03: **Europa og EU.** Morten Rasmussen, lektor i historie, Københavns Universitet

Indblik i Mellemøsten

Holdnummer: 1811-008
Dato: 23/1, 8 tirsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 860 kr., studerende 460 kr.
Sted: AU, bygning 1530, auditorium E, Ny Munkegade 118

Mellemøsten er et af verdens brændpunkter. Det er en kompleks region, hvor forskellige kulturer, politiske dagsordener og økonomiske betingelser både mødes og støder sammen. Islamisk Stat, krigen i Syrien, enorme flygtningestrømme, kup og demonstrationer har alt sammen præget Mellemøsten i den senere tid. Det vidner om en region i opbrud. Men hvor er Mellemøsten på vej hen? Det forsøger forelæsningsrækken at give nogle bud på ved både at se på regionen som helhed og de enkelte landes særlige betingelser. Forelæsningsrækken kaster lys over Mellemøsten og inviterer dig til at blive klogere på forskelle og ligheder mellem landene i regionen.

23/01: **Iran.** Jesper Petersen, ph.d.-studerende i historie og religionsvidenskab, Lunds Universitet
30/01: **Golfstaterne.** Martin Hvidt, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet
06/02: **Libanon.** Peter Seeberg, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet
13/02: **Egypten (på letforståeligt engelsk).** Mark Sedgwick, professor MSO i islamstudier, Aarhus Universitet
20/02: **Syrien.** Peter Seeberg, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet
27/02: **Israel og Palæstina.** Peter Lodberg, professor MSO i teologi, Aarhus Universitet
06/03: **Tyrkiet.** Deniz Serinci, cand. public. B, freelance journalist
13/03: **Irak.** Helle Lykke Nielsen, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet

Rusland under Putin

Holdnummer: 1811-064
Dato: 25/1, 6 torsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118

Vi kender alle Putin som macho-statsmanden, der vælter tigre eller rider i bar overkrop i den russiske vildmark. Putins eventyr på udebane i Ukraine og Syrien ledsages af svigtende eksportindtjening på olie, nedskæringer, faldende realløn og udbrud af utilfredshed. Så hvor stærkt er Putins greb om magten egentlig? Hvilken rolle spiller forholdet til Hviderusland og Ukraine? Handler Ruslands politik i Syrien dybest set om at etablere en magtpolitisk trekant mellem Kina, Rusland og USA? Vil denne storpolitiske strategi overhovedet lykkes? Og hvilken effekt har modstanden fra de unge russere mod korruptionen?

25/01: **Det nye Ruslands storhed og forfald.** Mette Skak, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
01/02: **Rusland, Ukraine og Hviderusland: Tre østslaviske nationale identiteter.** Rasmus Nilsson, ekstern lektor, Københavns Universitet og Teaching Fellow i russisk udenrigspolitik, University College London
08/02: **Putins stormagtsdrømme: Udenrigspolitikken.** Niels Bo Poulsen, militærhistoriker, Forsvarsakademiet
15/02: **Konflikten i Ukraine.** Claus Mathiesen, lektor i russisk, Forsvarsakademiet
22/02: **Dragen og bjørnen. Ruslands forhold til Kina.** Karsten Jakob Møller, senioranalytiker, Dansk Institut for Internationale Studier
01/03: **Den unge generation af russere (på letforståeligt engelsk).** Jeremy Morris, lektor i russiske studier, Aarhus Universitet

Keynes og Piketty: Vækst og fordeling i det 21. århundrede

Holdnummer: 1811-003
Dato: 27/1, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Jesper Jespersen, professor i økonomi, Roskilde Universitet

John Maynard Keynes revolutionerede den samfundsøkonomiske forståelse. Han blev arkitekten bag det 20. århundredes mest fremgangsrige periode fra 1945 til 1970, der var præget af økonomisk vækst og hidtil uset lav arbejdsløshed. Vi ser på, hvordan Keynes kunne bryde med den klassiske, stærkt markedsorienterede, økonomiske teori. Keynes' tilgang blev efterfølgende afløst af neoliberal økonomisk teori og politik. Men i kølvandet på det finansielle sammenbrud i 2008 blev Keynes atter aktuel. Hans teorier blev suppleret med den franske økonom Thomas Pikettys 'Kapitalen i det 21. århundrede', hvori der gives en analyse af årsagerne bag og konsekvenserne af den stærkt stigende ulighed i de vestlige lande. Piketty kommer således med en række forslag, der vil kunne skabe en fornyet og mere retfærdigt fordelt velfærd i kombination med en bæredygtig global udvikling.

*"Mens vi debatterer, hvilke **politikker om islam**, Vesten bør gennemføre, er islam allerede blevet institutionaliseret på måder, der vil afgøre Vestens fremtid."*

Mark Sedgwick
Professor MSO i islamstudier, Aarhus Universitet

Putin var Ruslands præsident i perioden 2000-2008 og igen fra 2012. I den mellemliggende periode, 2008-2012, var han ministerpræsident.

Store samfundstænkere

Holdnummer: 1811-227
Dato: 5/2, 7 mandage
Tid: 17.30-19.15
Pris: 760 kr., studerende 410 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118

En idé kan ændre verden markant. Vort samfund i dag bygger på ideerne fra de største samfundstænkere gennem tiden. De teoretiserede over samfundets opbygning og analyserede det moderne liv. Deres perspektiver og analyser har haft afgørende betydning for fremtidens samfundsudvikling og samfundssyn, og de har præget politikere og embedsmænd op gennem 1900-tallet og frem til i dag. Få indblik i de store samfundstænkeres personlighed, deres banebrydende ideer, og hvorfor netop deres tanker har sat et tydeligt præg på deres eftertid.

05/02: Niklas Luhmann. Lars Qvortrup, professor i uddannelsesvidenskab ved DPU, Aarhus Universitet
12/02: Michel Foucault. Jens Erik Kristensen, lektor i pædagogik og idéhistorie, Aarhus Universitet
19/02: Pierre Bourdieu. Lisanne Wilken, lektor i europastudier, Aarhus Universitet
26/02: Slavoj Žižek. Carsten Bagge Laustsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
05/03: Ulrich Beck. Mads P. Sørensen, seniorforsker i statskundskab, Aarhus Universitet
12/03: Axel Honneth. Antje Gimmler, professor i filosofi, Aalborg Universitet
19/03: Zygmunt Bauman. Poul Poder, lektor i sociologi, Københavns Universitet

Økonomisk ulighed i Danmark

Holdnummer: 1811-222
Dato: 5/2, 5 mandage – ingen undervisning 12/2
Tid: 19.30-21.15
Pris: 560 kr., studerende 310 kr.
Pris inkl. bog: 790 kr., studerende 540 kr. (bog værdi 295 kr.)
Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Danmark er verdens mest lige land. Er økonomisk ulighed så overhovedet et problem? Hvis man kigger på emnets plads i både den faglige og politiske debat, så må svaret være ja. Ikke mindst i kølvandet på udgivelsen af Thomas Pikettys Kapitalen i det 21. århundrede, hvor den franske økonom analyserer uligheden og indkomstfordelingen i et historisk perspektiv. Der er dog stor uenighed om, hvilken effekt økonomisk ulighed har. Øger det incitamentet til at arbejde? Eller fører det til fattigdom og afsavn? Få en række af landets førende eksperters analyser og bud på, hvilken betydning økonomisk ulighed har i Danmark i dag. Forelæsningsrækken er baseret på udgivelsen 'Økonomisk ulighed i Danmark' (Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2017), der kan tilkøbes.

05/02: Den økonomiske ulighed. Niels Ploug, direktør for personstatistik, Danmarks Statistik
19/02: Løn. Peder Jørgen Pedersen, professor i økonomi, Aarhus Universitet
26/02: Uddannelse. Niels Ploug, direktør for personstatistik, Danmarks Statistik
05/03: Skat. Lars Andersen, direktør, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
12/03: Pension. Torben M. Andersen, professor i nationaløkonomi, Aarhus Universitet

Spionage – fra Sun Tzu til Snowden

Holdnummer: 1811-219
Dato: 14/2, 5 onsdage
Tid: 17.30-19.15
Pris: 560 kr., studerende 310 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118

Spionage beskrives ofte som det næstældste erhverv i verden. Oldtidens hære og politiske systemer anvendte spionage til at foregribe fjendens næste træk. Og det er ikke gået af mode. Tænk bare på Edward Snowdens afsløringer af USA's omfattende aflytning af både nære allierede og modspillere. Hvilken historisk udvikling har spionagen gennemgået? Hvordan indvirker den på international politik? Hvilke udfordringer står tjenesterne overfor i dag? Få indsigt i efterretningstjenesternes historiske ophav og den rolle de spiller i samfundet. Virkeligheden er nemlig langt fra populærkulturens skæg og blå briller.

14/02: Spionagens oprindelse og udvikling. Mette Skak, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
21/02: PET og FE. Hans Jørgen Bonnichsen, tidligere operativ chef for PET
28/02: KGB og FSB. Erik Kulavig, lektor i historie, Syddansk Universitet
07/03: CIA og FBI. Hans Jørgen Bonnichsen, tidligere operativ chef for PET
14/03: Den nye online arena: Cybersikkerhed. Tobias Liebetrau, ph.d.-stipendiat, cand.scient.pol, Københavns Universitet

Iran

Holdnummer: 1811-063
Dato: 25/2, 1 søndag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Bliv klogere på et af verdens brændpunkter. Iran er et land med meget at byde på. Opdag landets mange minoriteter, få indblik i kvinders vilkår og få indsigt i den islamiske republiks aktuelle politiske situation. Har landets mange minoriteter noget til fælles med flertallet af persere og præstestyret i Teheran? Hvilke muligheder og begrænsninger møder kvinder i deres dagligdag? Og hvad er der sket, siden den grønne bevægelse blomstrede i 2009? Efter forelæsningerne kan I høre mere om rejser til Iran med forelæserne og rejsebureauet Viktors Farmor

10.00: Minoriteter – Iran bag sløret. Bjarke Vestesen, journalist, Fyens Stiftstidende
11.45: Frokostpause
12.30: Sharia og kvinders vilkår. Jesper Petersen, ph.d.-studerende i historie og religionsvidenskab, Lunds Universitet
14.30: Oprør og reformer – nye vinde i den islamiske republik. Jesper Petersen, ph.d.-studerende i historie og religionsvidenskab, Lunds Universitet

Nationalisme i Europa

Holdnummer: 1811-065
Dato: 17/3, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Nationalismen og nationalstaten står stærkt i Europa. Stigende EU-skepsis, flygtningestrømme og den økonomiske krise er blandt de emner, der knytter sig til de nationalistiske partiers succes på tværs af Europa. Men hvad er nationalisme egentlig? Og hvordan kommer nationalismen til udtryk i Europa lige nu? Få en grundlæggende introduktion til teori om nationalisme, en udlægning af situationen i Europa lige nu – og fortællinger fra aktuelt feltarbejde blandt nationalistiske partier i hele Europa. Kom bl.a. bag facaden hos Storbritanniens UKIP, græske Gyldent Daggry og Geert Wilders frihedsparti i Holland.

10.00: **Nationalisme, national identitet og forestillede fællesskaber.** Mads Daugbjerg, lektor i antropologi, Aarhus Universitet
11.45: **Frokostpause**
12.30: **Nationalisme i Europa anno 2018.** Uffe Østergaard, professor emeritus i historie, Copenhagen Business School
14.30: **En rejse i nationalismens Europa.** Hjalte Tin, forfatter og ph.d. i europæisk historie

Sproglig mangfoldighed – ekstremer i verdens sprog

Holdnummer: 1811-226
Dato: 17/3, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Peter Bakker, lektor i lingvistik, Aarhus Universitet

Verdens sprog kan være meget forskellige i deres opbygning. Fra sprog helt uden komplekse ord til sprog med ord, der er så lange, at de oversættes med en hel sætning på dansk. Forelæsningerne fokuserer på sprogtyper og fænomener, der er meget forskellige fra kendte europæiske sprog. Vi dykker ned i nogle af klodens mere ekstreme sprog, der fx har toner, få sproglyde, mange konsonanter eller seks former for datid. Opdagelsesrejsen tager os til opsigtsvækkende indianersprog som cree (Canada) og piraha (Brasilien), kreolsprog som saramakansk (Surinam), men også australske og afrikanske sprog og, tættere på os, dansk tegnsprog. Forelæsningen forudsætter et basalt kendskab til grammatisk terminologi.

Magteliten – hvordan 423 danskere styrer landet

Holdnummer: 1811-228
Dato: 18/3, 1 søndag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Undervisere: Christoph Houman Ellersgaard, ph.d. i sociologi, Københavns Universitet og Anton Grau Larsen, ph.d. i sociologi, Københavns Universitet

Danmark er mere hierarkisk opbygget end de fleste af os går og tror. Det kunne sociologerne Christoph Houman Ellersgaard og Anton Grau Larsen konstatere efter i 4 år at have arbejdet med at kortlægge mere end tusind bestyrelser, fonde, udvalg, vl-grupper og andre steder, hvor magtfulde mennesker mødes. I deres bog 'Magteliten – hvordan 423 danskere styrer landet' (Politikens Forlag) fortæller de os, hvem det er, der trækker i trådene, hvordan de gør det, og hvem der står uden for magtens lille klub. Vær med, når Folkeuniversitetet inviterer til en weekenddag med forfatterne bag de opsigtsvækkende undersøgelser.

Hvad kommer efter konkurrencestaten?

Holdnummer: 1811-220
Dato: 3/4, 7 tirsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 760 kr., studerende 410 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118
Tilrettelæggere: Jesper Jespersen, professor i økonomi, Roskilde Universitet og Lars Josephsen, cand.scient., master of public policy

Den stigende globalisering har sat en række af velfærdsstatens traditionelle institutioner under pres. Denne udvikling har kendetegnet stort set alle de industrialiserede lande, hvor den skærpede internationale konkurrence har ført til et politisk ønske om mere liberalisering både i den private og offentlige sektor. Denne afregulering er gået hånd i hånd med nedskæringer i den offentlige sektor og en 'trimning' af de europæiske velfærdsstater. Det har øget uligheden og fastholdt en høj arbejdsløshed. Selv blandt 'topøkonomer' synes der at være opstået tvivl om , om denne konkurrencestats-tænkning overhovedet kan sikre bæredygtige løsninger på det 21. århundredes udfordringer. På en række områder som beskæftigelse, social balance, velfærd, miljø- og klimahensyn er der spændinger mellem de konkurrencestatslige løsninger og en bæredygtig udvikling.

03/04: **Konkurrencestaten: Har den leveret? En status.** Ove Kaj Pedersen, professor i statskundskab, Copenhagen Business School
10/04: **Demokrati og populisme. Er det modsætninger?** Steen Nepper Larsen, lektor i uddannelsesvidenskab, Aarhus Universitet
17/04: **For meget konkurrence / for lidt stat?** Jesper Jespersen, professor i økonomi, Roskilde Universitet
24/04: **Hvordan kan den finansielle sektor styres og organiseres mere demokratisk?** Ole Bjerg, lektor i filosofi, Copenhagen Business School
01/05: **Konsekvenser af internationale handelsaftaler og globale kapitalmarkeder.** Jakob Vestergaard, seniorforsker i global regulering, Dansk Institut for Internationale Studier
08/05: **Konkurrencestaten – og alt det, der ikke kan købes for penge.** Niels Kærgård, professor i økonomi, Københavns Universitet
15/05: **Konkurrencestater og global bæredygtighed.** Lars Josephsen, cand.scient., master of public policy

Folke*universitetets* forelæsningsrækker er tilrettelagt af forskere fra hele Danmark

Konflikt og demokrati i det 21. århundrede

Holdnummer: 1811-204
Dato: 3/4, 6 tirsdage
Tid: 19.45-21.30
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118
Tilrettelægger: Jørgen Møller, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

Hvordan fremmer man demokrati, uden det øger risikoen for voldelige konflikter? Det er et af nutidens vigtigste politiske spørgsmål. Demokrati vinder frem over det meste af kloden. Ikke mindst i mange lande, der er fattige, har svage og korrupte statsapparater, og som er splittet på tværs af etniske og religiøse skel. Der er tale om sprængfarlig cocktail, hvor der er fare for, at demokratiske åbninger aktiverer ulmende stridigheder. Tænk bare på udviklingen efter det 'Arabiske Oprør' i 2011 eller i Ukraine efter den Orange Revolution i 2004. Hvorfor gennemgår nogen lande fredelige demokratiske forandringer, mens andre oplever det stik modsatte? Hvilke kilder er der til politiske protester, og hvornår udarter de sig til vold? Kan man sammenligne udviklingen på tværs af lande, og hvad kan historien fortælle os?

03/04: **Konflikt og demokrati i historisk perspektiv.** Jørgen Møller, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
10/04: **Økonomiske kriser og demokratisk ustabilitet fra 1875 til i dag.** Suthan Krishnarajan, ph.d.-studerende på statskundskab
17/04: **Er demokratiet på retræte?** Svend-Erik Skaaning, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
24/04: **Primærvalg og politisk vold i Østafrika.** Anne Mette Kjær, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
01/05: **Våbenløse revolutioner – ikkevoldelig modstand som folkets nye 'våben'.** Alexander Taaning Grundholm, ph.d.-studerende i statskundskab, Aarhus Universitet
08/05: **Borgerkrige siden 2. verdenskrig – tendenser og teorier**. Lasse Lykke Rørbæk, adjunkt i statskundskab, Aarhus Universitet

Penge

Holdnummer: 1811-225
Dato: 9/4, 5 mandage
Tid: 17.30-19.15
Pris: 560 kr., studerende 310 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118

De private banker spiller en nøglerolle som skabere af samfundets penge. Nationalbanken laver fx kun ca. 6 % af vores penge, nemlig sedlerne og mønterne, mens resten af pengene er cifre på vores bankkonti. Sådan får vi vores løn, betaler vores skat og terminer, betaler med Dankort og MobilePay samt shopper på nettet. Disse kontopenge styres af bankerne, men næsten ingen forstår hvordan, heller ikke økonomer og bankfolk. International forskning påpeger, at banker skaber nye penge, når de låner dem ud. Når lånet tilbagebetales, ophører pengene med at eksistere. Der er et konstant flow af nye penge ind i samfundets pengemængde og ud af den igen, og det er bankerne, der styrer vandhanen. Så hvad er det egentlig for noget med penge? Og hvad foregår der i en bank? Hvor kom pengene fra, da boblen bristede under finanskrisen i 2008? Og hvorfor så ingen den komme? Hvilke alternativer eksisterer der, hvor pengeskabelsen overgives til samfundet?

09/04: **Når banker skaber penge som tryllestøv .** Ib Ravn, faciliteringstræner og lektor i organisatoriske vidensprocesser, Aarhus Universitet
16/04: **Myter og fakta om pengeskabelsen.** Gustav Elias Dahl, HA (mat.)
23/04: **Realkreditten og bankerne: Fusionen fra helvede.** Rasmus Hougaard Nielsen, videnskabelig medarbejder, Copenhagen Business School
30/04: **Betalingsmiddel eller magtinstrument. Penge i et idéhistorisk perspektiv.** Tune Revsgaard Nielsen, MSc i økonomisk historie
07/05: **Pengereform. Er et demokratisk og transparent pengesystem muligt?** Jonas Jensen, cand.scient.pol.

Vov at vide! Frontforskning fra Det Frie Forskningsråd

Holdnummer: 1721-380
Dato: 23/11, 1 torsdag
Tid: 19.00-21.15
Pris: 50 kr. inkl. et glas vin i pausen
Sted: Stakladen, Aarhus Universitet, Nordre Ringgade 1

Denne aften kigger vi ud i fremtiden, når forskere præsenterer frontline-forskning. Hvert år støtter Det Frie Forskningsråd de bedste forskere i Danmark. Støtten går til forskere, der står bag den mest originale og banebrydende forskning. Formålet er at sikre forskernes evne til at konkurrere internationalt og styrke den excellente forskning til gavn for samfundet som helhed. Vi har samlet et hold af disse forskere denne aften. Vi får et unikt indblik i menneskene bag tankerne og laver et nedslag på nogle vigtige spørgsmål inden for forskningens forunderlige verden – som den ser ud lige nu. DR's udlandsredaktør Sanne Gram Fadel guider os igennem en aften med skarpe speedforedrag, samtaler og vin i den frie forsknings navn. Vov at vide!

19.00: **Velkomst.** Peter Munk Christiansen, professor i statskundskab og bestyrelsesformand for Det Frie Forskningsråd
19.10: **Apokalypse dengang – apokalypse nu? Miljøpåvirkninger i fortid og nutid**. Felix Riede, afdelingsleder og lektor i arkæologi
19.25: **Vand i hjernen – Hvordan kontrollerer vi det?** Nanna MacAulay, lektor i neurovidenskab
19.40: **Parasitternes hemmelige kommunikation.** Peter Nejsum, professor i infektionssygdomme
19.55: **Forskersnak.** Sanne Gram Fadel, DR i samtale med Felix Riede, Nanna MacAulay og Peter Nejsum
20.10: **Pause med vin**
20.30: **Er partisoldaten faldet i slaget?** Helene Helboe Pedersen, lektor i statskundskab
20.45: **100 % sikkert – Kvante-internettet.** Ulrik Lund Andersen, professor i kvanteinformationsteknologi
21.00: **Forskersnak.** Sanne Gram Fadel, DR i samtale med Helene Helboe Pedersen og Ulrik Lund Andersen
21.15: **Tak for i aften**

1. Organisation, ledelse og kommunikation

Du bruger en fjerdedel af dit voksne liv på dit arbejde. Få styrket dine kompetencer inden for kommunikation og ledelse samt gode råd til, hvordan du håndterer konflikter, udvikler ideer eller tager ordet i en forsamling.

Kickass companies

Holdnummer: 1721-205
Dato: 23/10, 1 mandag
Tid: 17.15-21.15 (bemærk helaftenforelæsninger)
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118
Underviser: Christian Nielsen, professor i forretningsmodeller og præstationsmåling, Aalborg Universitet

Succes er ikke altid bundet op på en stærk forretningsmodel. Undersøgelser viser, at lederskabet rundt om forretningsmodellen er lige så afgørende for virksomhedens succes. De små og mellemstore virksomheder, som klarer sig bedst, har flere afgørende kendetegn: Vilje, fleksibilitet og et indgående kendskab til kundens behov er blandt de parametre, der baner vejen for fremgang. Få indblik i den nyeste forskning i forretningsmodeller, og lær, hvad der skal til for at blive kickass companies. Forløbet tager afsæt i forskning fra Business Model Design Center på Aalborg Universitet og i bogen af samme navn.

Tæller vi det der tæller? Målstyring og standardisering i arbejdslivet

Holdnummer: 1721-226
Dato: 25/10, 6 onsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 760 kr., studerende 410 kr.
Pris inkl. bog: 1010 kr., 660 kr. studerende kr. (bog værdi 299 kr.)
Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Kender du fornemmelsen af hele tiden at skulle præstere? Vi kvantificerer og måler os selv som aldrig før. Rationalet er, at vi på den måde bliver mere effektive og produktive i arbejdslivet – men bliver vi nødvendigvis det, når vi tæller alt? Og kan alle arbejdsopgaver måles og gøres op i tal og smiley-ordninger? Måling har medført et øget behov for standardisering af arbejdet, ydelser og arbejdsprocesser. Nu kan du få et kritisk perspektiv på "målstyringens herredømme", som påvirker arbejdslivet for dig og for hundredtusindvis af andre danskere. I denne forelæsningsrække vil forfatterne til bogen 'Tæller vi det der tæller' komme med deres bud på konsekvenserne ved målstyring og standardisering i arbejdslivet.

25/10: Lederen: Når ledere vurderer og rater sine medarbejdere. Malene Friis Andersen, ph.d., cand.psych. aut. og postdoc, Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø og selvstændig organisationspsykolog
01/11: Kvalitetssikring og kreativitet. Tue Juelsbo, ph.d.-studerende i læring og innovation, Aalborg Universitet og seniorkonsulent, Mannaz
08/11: Brugerdrevne standarder i socialt arbejde. Mads Bank, postdoc, ph.d. i psykologi, Københavns Universitet
15/11: Præstationsledelse gentænkt. Claus Elmholdt, lektor i ledelses- og organisationspsykologi, Aalborg Universitet
22/11: Arbejdsmiljøet – stress, kontrol eller frihed? Peter Dahler-Larsen, professor i statskundskab, Københavns Universitet
29/11: Taberne og vinderne ved målstyring og standardisering. Lene Tanggaard Pedersen, professor i læring og kreativitet, Aalborg Universitet

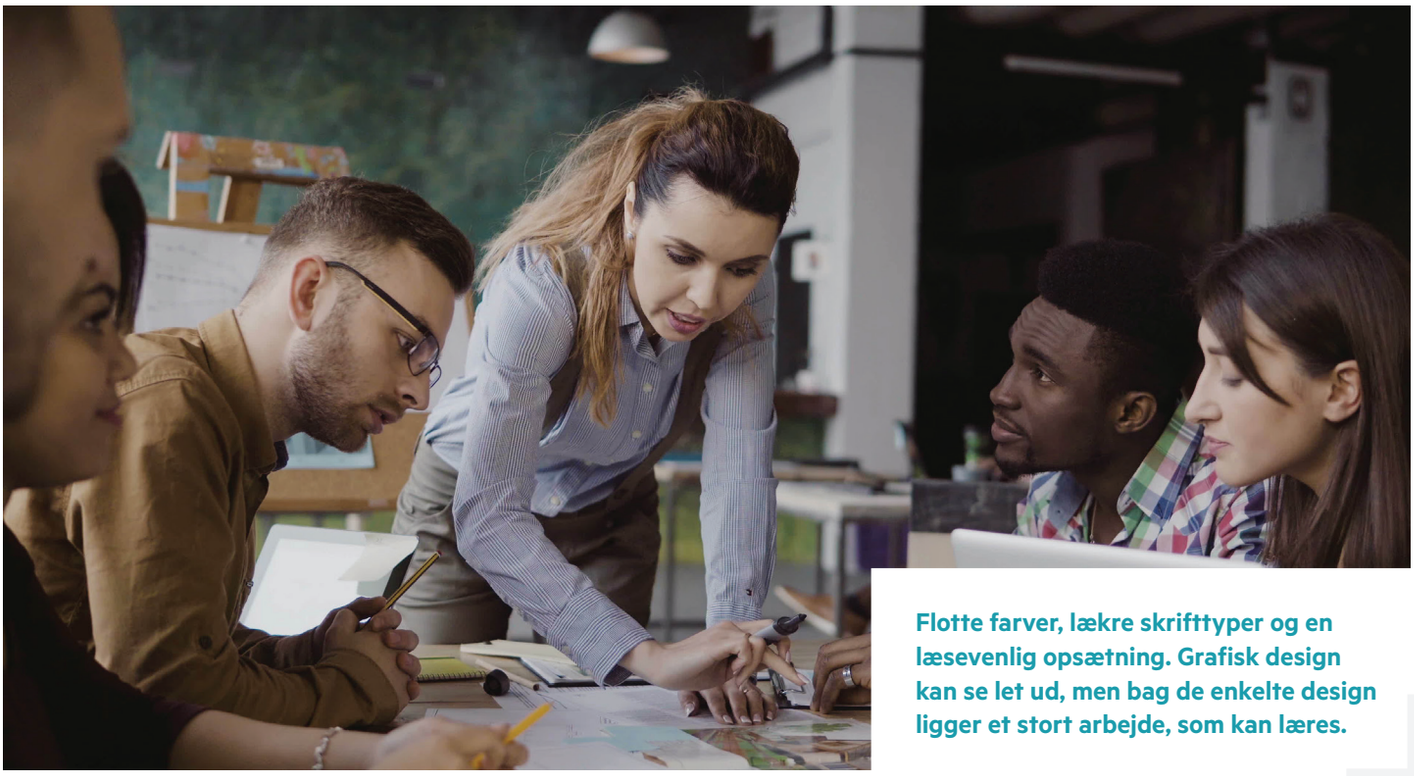
Konflikthåndtering og -forebyggelse i ledelsesmæssigt perspektiv

Holdnummer: 1721-328
Dato: 26/10, 4 torsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 560 kr., studerende 310 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D215, Ny Munkegade 118

Uløste konflikter kan have store omkostninger – økonomisk, personligt og for organisationen. Konflikter i ledelse er ikke en forestilling eller et spil, hvor det handler om at vinde eller tabe. Konflikter er også i den sammenhæng et livsvilkår. I denne forelæsningsrække bliver du præsenteret for forskellige ledelsesmæssige situationer, hvor behovet for konflikthåndtering og -forebyggelse er en vigtig faktor, når opgaven skal lykkes. Bliv bl.a. klogere på, hvordan du gennem mediering kan håndtere forandringer, optimere arbejdet i grupper og forebygge konflikter i projektarbejdet.

26/10: Forandringsledelse – modstand mod forandringer som livsvilkår. Finn Sten Jakobsen, lektor i strategi og økonomistyring, Aarhus Universitet
02/11: Projektledelse – konflikternes holdeplads. Charlotte Bæk Risbjerg, mediator og cand.negot. med speciale i projektledelse, RisbjergRelation
09/11: Gruppeprocesser – hvorfor er de så vanskelige? Jane Flarup, uddannelseskoordinator og lektor i organisationsteori, Aarhus Universitet
16/11: Strategisk ledelse og konflikthåndtering. Finn Sten Jakobsen, lektor i strategi og økonomistyring, Aarhus Universitet

Mange virksomheder og organisationer bruger Folke*universitetet* som inspirationskilde og refleksionsrum – tag afsted alene eller flere sammen

Flotte farver, lækre skrifttyper og en læsevenlig opsætning. Grafisk design kan se let ud, men bag de enkelte design ligger et stort arbejde, som kan læres.

Online kommunikation i virksomheden

Holdnummer: 1721-316
Dato: 9/11, 6 torsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 760 kr., studerende 410 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118

Nyhedsbreve, Facebook og hjemmesideoptimering. I dag sker kommunikation primært online. Få indsigt i nettets særlige teknologi og potentiale, og lær de grundlæggende metoder og begreber til analyse, planlægning og udførelse af kommunikation på nettet. Forløbet introducerer dig til onlinekommunikationens væsentligste metoder og klæder dig på til at vurdere værdien og effekten af onlinekommunikation for din virksomhed og dig selv. Lær om søgemaskineoptimering og Google Analytics – og bliv klogere på sociale medier, digital markedsføring og sikkerhed på nettet. Forløbet er udviklet i samarbejde med forfatterne til 'Online kommunikation – en introduktion' (Hans Reitzels Forlag).

09/11: **Analyse af onlinekommunikation – kultur og samfund.** Hans-Christian Christiansen, adjunkt i online kommunikation, Copenhagen Business Academy
16/11: **Online retorik.** Ditte Maria Bergstrøm, cand.mag. i retorik med speciale i digital kommunikation
23/11: **Sprog og formidling.** Nanna Friis, forfatter, cand.mag. i dansk, Friis Kommunikation
30/11: **Sociale medier.** Trine-Maria Kristensen, cand.scient. soc (PR), forfatter, foredragsholder og selvstændig virksomhedsrådgiver i Trustmint
07/12: **Web og hjemmesideanalyse.** Charlie Breindahl, ekstern lektor i design og kommunikation, KADK Designskolen og Københavns Universitet
14/12: **Markedsføring.** Ole E. Andersen, ekstern lektor i markedsføring, Copenhagen Business School

Grafisk design og kommunikation

Holdnummer: 1721-330
Dato: 11/11, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 460 kr., studerende 260 kr.
Pris inkl. bog: 695 kr., studerende 495 kr. (bog værdi 300 kr.)
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Henrik Birkvig, uddannelsesleder på Grafik Design, Danmarks Medie- og journalisthøjskole

At arbejde med grafisk design/kommunikation er blevet hvermandseje. Alle der arbejder med digitale dokumenter kan foretage valg i de såkaldte designparametre: typografi, illustration, farve og form. Men hvordan sikrer man sig, at ens produkt virker efter hensigten? På dette forløb får du et indblik i fagets terminologi og synspunkter på, hvad der er godt og mindre godt, når der introduceres til fagets processer, problemer, løsninger og kutymer – blandet op med teori og referencer til research og forskningsresultater. Bliv klogere på, hvordan du træffer de gode valg – og hvordan du undgår de mindre gode – når du former din visuelle kommunikation. Forløbet er baseret på 'Grundbog i grafisk design' af Birkvig og Bjørn, som med fordel kan tilkøbes forløbet.

Skriv med glæde

Holdnummer: 1721-092
Dato: 11/11, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 460 kr., studerende 260 kr.
Pris inkl. bog: 617 kr., studerende 417 kr. (bog værdi 180 kr.)
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Charlotte Wegener, lektor i kommunikation, Aalborg Universitet

Cursoren blinker, og hjernen arbejder på højtryk. Men du har svært ved at få ideerne ned på papiret. For motivationen mangler, og skrivelysten halter. Alt for ofte præsenteres skriveprocessen som en møjsommelig opgave, der forudsætter lange, uforstyrrede tidsrum. Men sådan behøver det ikke være. Dagen byder på teori og metoder om flow og kreativitet i skriveprocessen og ser nærmere på strategier til ideudvikling, fokus og revision af tekster. Find glæden ved at skrive og lær at skabe vaner, der gavner din skriveproces, så skrivning bliver en integreret del af din måde at tænke, lære og være i verden på. Forløbet er tilrettelagt, så du selv skal lave små skriveøvelser i løbet af dagen.

Fremtidens organisationer – mellem håb og handling

Holdnummer: 1721-409
Dato: 12/11, 1 søndag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 460 kr., studerende 260 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Undervisere: Anne Weber Carlsen, cand.mag. i dansk og massekommunikation, facilitator og indehaver, Facilitator, Jeppe Spure Nielsen, cand.scient.pol., udviklingskonsulent og indehaver, SPURE Organismer, Bjørn Uldall, ph.d. i ledelse fra University of West England og partner, Scanlead og Sune Hansen, leverancechef og partner, Vertica

Arbejdslivet skal gentænkes. Nu! I stedet for usunde organisationer og livsfarlige ledelsesformer har vi brug for at organisere vores arbejdsfællesskaber på nye måder, der vækker håb og tro på, at arbejdslivet kan være både meningsfuldt, produktivt og sundt. Dagen giver konkrete eksempler på eksisterende virksomheder og organisationer, hvor ledelse og medarbejdere har gentænkt deres roller, relationer og de organisatoriske rammer radikalt: Hierarkier er erstattet af selvorganisering, hvor alle arbejder sammen om at realisere organisationens større formål. Og man må tage hele sin personlighed med på arbejde. Forløbet vil inspirere deltagerne til selv at handle for at skabe den nødvendige forandring af deres egne organisationer og arbejdspladser og vil identificere nogle af de veje, der kan føre til fremtidens håbefulde organisationer. Programmet henvender sig til alle, der oplever behovet for et andet og mere meningsfuldt og menneskeligt arbejdsliv.

Professionel idéudvikling

Holdnummer: 1721-326
Dato: 18/11, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 500 kr., studerende 300 kr. inkl. sandwich til frokost samt drikke. Velbekomme
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Michael Breum Ramsgaard, lektor i entreprenørskab, VIA University College

Lær at få idéer frem på kommando og hør, hvordan udfordringer i dit professionelle virke kan imødegås med idéudvikling og viden om idéer. Forløbet introducerer til forskning om idéudviklingens særlige metoder og rammesætninger og giver dig en dyb forståelse af vigtigheden og udfordringerne ved professionel idéudvikling. Gennem praktisk implementering af idégenereringsteknikker og øvelser samler du et personligt katalog over professionelle metoder til idéudvikling, systematisering og opsamling af idéer. Få konkrete metoder og værktøjer til planlægning og udvikling af din næste innovative idé.

Kroppens sprog i professionel praksis

Holdnummer: 1721-317
Dato: 23/11, 1 torsdag
Tid: 17.15-20.45
Pris: 400 kr., studerende 250 kr.
Maks. 50 deltagere
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Helle Winther, lektor i bevægelsespsykologi, Københavns Universitet

Kroppens sprog har stor betydning for autenticitet, nærvær, empati, lederskab, relationskompetence og krisehåndtering i professionel praksis. Bevægelse og kropssprog er vores primære sprog. Ordenes strøm kan stoppes, men kroppen er altid i bevægelse – altid kommunikerende. Alligevel er kroppen, og ikke mindst bevægelsen, overset i psykologien. Gennem et kalejdoskop af forskningsbaseret teori og praksisnære fortællinger dykker vi denne aften ned i kropslighedens, sanselighedens og personlighedens betydning for professionel kommunikation. Hør, hvordan kroppens sprog kan bruges i undervisning, supervision og personlig udvikling i mangfoldige kontekster. Aftenen tager udgangspunkt i bogen 'Kroppens sprog i professionel praksis' (Billesø & Baltzer) og foregår i en vekselvirkning mellem teori, bevægelse og dialog.

Dagskursus: Gør teksten klar

Holdnummer: 1721-266
Dato: 13/12, 1 onsdag
Tid: 9.00-15.30
Pris: 995 kr. inkl. morgenkaffe og frokost
Pris inkl. bog: 1155 kr. (bog værdi 200 kr.)
Sted: AU, bygning 1530, lokale D215, Ny Munkegade 118
Underviser: Christina Pontoppidan, ekstern lektor i retorik, Københavns Universitet og Copenhagen Business School

For mange er det at skrive en kamp. Man skriver, sletter, grubler, retter … og grubler, skriver, retter, sletter. Kun langsomt fyldes skærmen med ord – samtidig med, at man selv fyldes med usikkerhed over, om man nu også har fundet de rigtige ord. Problemet er, at man forsøger at gøre teksten klar, før man egentlig er klar til at skrive. Man udfører alt for mange forskelligartede tankeprocesser på én gang, som spænder ben for hinanden – og dræber lysten til at skrive. Forelæsningen viser, hvordan man bryder skriveprocessen op i faser og gør teksten klar trin for trin: Først situationsanalyse og formålsafklaring, derpå afsnitsinddeling, så sætningsopbygning og til sidst ordvalg. Forelæsningen tager afsæt i bogen 'Gør teksten klar. Principper for klart skriftsprog' (Samfundslitteratur), som kan inkluderes i prisen.

Dagskursus: Hjernen i arbejdslivet

Holdnummer: 1721-265
Dato: 13/12, 1 onsdag
Tid: 9.00-15.30
Pris: 995 kr. inkl. morgenkaffe og frokost
Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118
Underviser: Ole Lauridsen, lektor i undervisning og læring, Aarhus Universitet

Hjernen hjælper os med at skabe mening og lagre viden. Den er konstant i gang, både når vi daser og dovner, og når vi skal være kreative, fokuserede eller løse problemer. Nok ligner den mest af alt havregrød, men hjernens betydning for vores evne til at lære og motivere er ikke til at komme uden om. De mange neurologiske processer er i sidste ende altafgørende for, hvordan vi præsterer i arbejdslivet. Hvornår bliver viden til læring i hjernen? Og hvad betyder pauser for vores evne til at yde? Ved at forstå vores hjerneprocesser bliver vi bedre til at skabe rammerne for god læring og få hjernens potentiale til at udfolde sig på arbejdspladsen.

Konsulentens grønspættebog

Holdnummer: 1721-153
Dato: 23/1, 1 tirsdag
Tid: 17.15-20.30
Pris: 260 kr., studerende 150 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Konsulentydelser er i dag præget af en høj grad af kompleksitet, og konsulenten skal kunne indtage en række forskellige roller som bl.a. underviser, rådgiver og procesleder. Forelæsningen stiller skarpt på de psykologiske udfordringer, dilemmaer, glæder og vanskeligheder, som enhver form for proceskonsulent kan møde i hverdagen. Forelæsningen dykker ned i fire organisationspsykologiske paradigmer. Hver position beskrives grundigt med en præsentation af de vigtigste teoretikere og deres betydning for den konkrete tilgang, og der gives en praktisk og håndfast introduktion til anvendelige modeller og metoder, der kan forbedre hverdagen på jobbet. Forelæsningen henvender sig til den interne eller eksterne konsulent i både den offentlige og private sektor samt til alle andre med interesse for organisationspsykologiske teorier og metoder. Forelæsningen er baseret på bogen 'Konsulentens grønspættebog' (Dansk Psykologisk Forlag).

Kommunikations-medarbejderens ABC

Holdnummer: 1811-057
Dato: 25/1, 5 torsdage
Tid: 17.30-19.15
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118

Kravene til den moderne kommunikationsmedarbejder har aldrig været større, og stillingsopslagene bugner af eksempler. Du skal få ideer, kommunikere til forskellige målgrupper og styre din So-Me strategi med hård hånd. Men hvordan får du greb om det hele? Vi stiller skarpt på den kreative kommunikatør og de fordringer, som følger med rollen. Bliv klogere på, hvordan du opbygger dit argument og puster liv i din tekst. Lær også, hvordan du kommunikerer strategisk, til websites, til forskellige målgrupper og styrer uden om krisen på de sociale medier. Forløbet henvender sig til alle, der beskæftiger sig med kommunikation – hvad end du er iværksætter, professionel eller autodidakt kommunikatør.

25/01: Strategisk kommunikation. Ann Merrit Rikke Nielsen, ph.d.-studerende i kommunikation, Københavns Universitet
01/02: Det gode argument. Sofie Venge Madsen, studielektor i retorik, Aarhus Universitet
08/02: Find, forstå og fang din målgruppe. Line Hassall Thomsen, ph.d. i TV nyheder og nyhedsproduktionskultur, journalist og medieforsker, Aarhus Universitet
22/02: Sociale medier – styr uden om krisen. Winni Johansen, professor i virksomhedskommunikation, Aarhus Universitet og Finn Frandsen, professor i virksomhedskommunikation, Aarhus Universitet
01/03: Web-tekster der virker. Nanna Friis, forfatter, cand.mag. i dansk, Friis Kommunikation

Magt i organisationen

Holdnummer: 1811-182
Dato: 13/2, 6 tirsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 760 kr., studerende 410 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D211, Ny Munkegade 118
Underviser: Michael Dupont, antropolog og ph.d.

Magt er et centralt begreb i moderne forståelser af ledelse. Hvor chefens løftede pegefinger før var altafgørende, spiller sociale og kulturelle former for magt i dag en langt større rolle. Hør om ledelsesbegrebets historiske udvikling frem til i dag og få konkrete eksempler på de magtlogikker, der kommer til udtryk mellem ledere og medarbejdere, medarbejdere indbyrdes, samt i udviklingen af arbejdsmiljø, organisationskultur og strategiske visioner. Undervejs belyser vi, hvorfor ledelseshåndteringen af medarbejderkritik og konflikter til tider ender i problembevarende tilstande eller ligefrem magtmisbrug. Forløbet kræver ingen ledelseserfaring, men henvender sig til enhver, der ønsker at uddybe forståelsen af organisationer med sociologisk viden om magtprocesser.

13/02: Organisation, ledelse og tvang – hvor skal vi lede efter magtens skjulte sider?
20/02: Organisationskulturen – den værdibaserede magt
27/02: Ledelse og medarbejdere – om hierarkier og styrkeforhold
06/03: TR og arbejdsmiljø – det sociale spil om samspillets præmisser
13/03: Organisation og omverden – "Social kapital" og magtspillet med de andre aktører
20/03: At aflæse organisatorisk magt – hvordan træner vi den hverdagslige kritiske sans?

Kommunikation tæt på – besøg århusianske virksomheder

Holdnummer: 1811-251
Dato: 21/2, 4 onsdage
Tid: 21/2 kl. 17.15-19.00. 28/2, 7/3 og 14/3 kl. 17.00-18.45
Pris: 600 kr., studerende 350 kr.
Maks. 30 deltagere
Sted: Se nedenfor

Flere store kommunikationsbureauer og virksomheder har hovedsæde i Aarhus, og nu kan du komme med bag facaden. Oplev tre århusianske virksomheder på tæt hold, og få en rundvisning dér, hvor ideerne fødes og kampagnerne bliver til virkelighed. Forløbet indledes med en introduktion til kommunikationsbranchen, hvorefter turen går forbi JyllandsPosten, Seismonaut og MegaNørd. Hvordan arbejdes der med digital markedsføring, visuel identitet, produktbranding og storytelling? Hvad gør sig gældende, når man skal producere kreativt indhold og levere en fængende fortælling til det rigtige publikum? Og hvad ligger til grund for god og klar kommunikation?

21/02: Introduktion: Branding og forbrugere. Sophie Esmann Andersen, lektor i erhvervskommunikation, Aarhus Universitet
Mødested: AU, bygning 1530, lokale D211, Ny Munkegade 118
28/02: JyllandsPosten: Avismediets udfordringer og online kommunikation. Esben Kolind Laustrup, direktør, JyllandsPosten
Mødested: JyllandsPosten, Grøndalsvej 3
07/03: Seismonaut: Strategier for digital markedsføring. Christian Schwarz Lausten, direktør, Seismonaut
Mødested: Seismonaut, Søndergade 66. 5. sal
14/03 MegaNørd: Online oplevelser og spil. Søren Hein Rasmussen, ph.d. i historie og forfatter, MegaNørd
Mødested: LYNfabrikken, Vestergade 49

Den gode præsentation

Holdnummer: 1811-067
Dato: 25/2, 1 søndag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 500 kr., studerende 300 kr.
Pris inkl. bog: 688 kr., studerende 488 kr. (bog værdi 228 kr.)
Maks. 40 deltagere
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Linda Greve, ph.d. i virksomhedskommunikation og undervisningsudvikler, Aarhus Universitet

Den gode tale, fremlæggelse eller præsentation kræver metodisk forberedelse og modet til at møde sine lyttere. Som professionel og fagperson skal du ofte præsentere din faglige viden og dine resultater for kolleger, ledelse, interessenter, studerende og diverse andre grupper. Autenticitet er et kodeord for den gode præsentation: at man står autentisk frem for sine lyttere. Men hvordan arbejder man med at finde sin egen autentiske stil? Få en ramme for metodisk forberedelse og en række øvelser til at bruge kroppen i kommunikationen.

Book din plads på et af Folke*universitetets* heldagskurser. Se mere på side 15

Paradoksledelse

Holdnummer: 1811-244
Dato: 6/3, 3 tirsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 460 kr., studerende 260 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118
Underviser: Lotte Lüscher, erhvervspsykolog, ph.d. i ledelse og indehaver, Clavis Erhvervspsykologi

Paradokser er … paradoksale: Umulige at komme ud af og umulige at være i. At håndtere kompleksitet står som en central ledelsesopgave. I paradoksledelse ses kompleksitet som et grundvilkår frem for som noget, der blot skal reduceres og eksekveres. For selvom kompleksiteten og forvirringen kan reduceres midlertidigt gennem regler, procedurer og stabile arbejdsgange, så skabes der samtidig et behov for fleksibilitet, nytænkning, kreativitet og udforskende adfærd i organisationen. Dette er de paradoksale og grundlæggende vilkår, som ledelse i dag må rumme. Bliv klogere på, hvordan du kan bevare handlekraften i en hverdag fyldt med paradokser, kompleksitet, modsætningsfyldte krav og ambivalens. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Ledelse gennem paradokset' (Dansk Psykologisk Forlag).

06/03: Paradokser som grundlag for ledelse
13/03: Paradokser i det personlige lederskab
20/03: Integrativ tænkning. En beslutningsstrategi, der omfavner modsætninger

Mødefacilitering

Holdnummer: 1811-145
Dato: 18/3, 1 søndag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 500 kr., studerende 300 kr.
Maks. 25 deltagere
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Ib Ravn, faciliteringstræner og lektor i organisatoriske videnprocesser, Aarhus Universitet

Hvordan får man møder, der er værdiskabende, effektive, involverende, muntre, korte og fåtallige? Det gør man ved at facilitere dem. Det vil sige styre deres form stramt og venligt, så indholdet og formålet fremmes bedst muligt. Facilitering er en form for myndig og inkluderende mødeledelse, der næsten umærkeligt bringer det bedste frem i mødedeltagerne, så gruppen sammen når det hele på den aftalte tid, og alle har været på og er glade. Weekendforløbet introducerer en række redskaber til mødefacilitering, og deltagerne afprøver dem i mindre, faciliterede grupper. Central er kunsten at fokusere en diskussion, når en meget talende mødedeltager har sadlet kæphesten og er på vej ud over prærien. Vi skal også øve, hvordan man med faciliterende spørgsmål kan kvalificere et møde, der ledes af en anden person. Forløbet henvender sig til alle med mødeansvar.

Ordet er dit!

Holdnummer: 1811-061
Dato: 19/3, 1 mandag
Tid: 17.15-21.15
(bemærk helaftenforelæsning)
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118
Underviser: Michael Ejstrup, forskningschef i sprog, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole

Alle kender situationen, hvor det er nødvendigt at sige nogle velvalgte ord. Ord som kan bevæge andre til at følge en idé, acceptere en undskyldning eller skabe en særlig følelse af fællesskab. Politikere, undervisere, lægmænd – alle har brug for at mestre situationerne, når de opstår. Nogle gange med god tid til forberedelse, andre gange helt spontant. Skal ordene bevæge publikum, så du får succes og taktfaste klapsalver, skal de være velvalgte. Der er ikke plads til slinger i valsen, hvis publikum skal bevare tilliden og acceptere dine ord som ærlige og fornuftige. Det kræver perfekt timing af pauser, bevægelser, ansigtsudtryk og betoninger – og det kan læres. Forløbet tager udgangspunkt i bogen 'Så er det bare sagt' af Michael Ejstrup (Lindhardt og Ringhof).

Psykologi og sundhed

Et godt liv er mange ting.
Mange knytter det til et godt helbred fysisk
såvel som psykisk. Men hvordan tager man
bedst vare på sig selv og andre?
Få viden om kropslig udfoldelse, læring og kost.

Robusthed i praksis – i hverdags- og arbejdslivet

Holdnummer: 1721-217
Dato: 23/10, 4 mandage. Ingen undervisning 13/11
Tid: 17.30-21.30 (bemærk helaftensforelæsninger)
Pris: 860 kr., studerende 460 kr.
Pris inkl. bog: 1075 kr., studerende 675 kr. (bog værdi 250 kr.)
Sted: AU, bygning 1530, auditorium F, Ny Munkegade 118
Tilrettelæggere: Frans Ørsted Andersen, lektor i uddannelsesforskning, Aarhus Universitet og Malene Mygind, cand.mag. i psykologi og sundhed, ledelseskonsulent og positiv coach

Robusthed og personlig styrke er egenskaber og personlige træk, som flere og flere efterspørger i en verden med store krav, konstante forandringer, fyldte familiekalendere, højt tempo og stress. Jobannoncer peger i stigende grad på "robusthed" som det altoverskyggende krav. Men er det rimeligt? Hvad er robusthed egentlig for noget, og hvordan udvikler og skaber man robusthed både privat og på arbejdet? Vi vil på denne forelæsningsrække se på forskellige praksisser og konkrete metoder, der kan fremme robusthed i hverdagen. Undervisningen vil være en vekselvirkning mellem teori og øvelser med fokus på praktisk anvendelse. Forelæsningsrækken bygger på bogen 'Robusthed i praksis' (Forlaget Mindspace), som kan tilkøbes forelæsningsrækken.

23/10: **Emotionel regulering og robuste leveregler.** Malene Mygind, cand.mag. i psykologi og sundhed, ledelseskonsulent og positiv coach
30/10: **Energiregnskab og et robust jobdesign.** Nina Tange, cand.scient.soc., leder af master i positiv psykologi, Aarhus Universitet
06/11: **Positiv og robust kommunikation.** Rikke Dinetz, cand.mag i kommunikation, journalist og forfatter
20/11: **Ledelse der skaber kollektiv robusthed.** Mads Bab, ekstern lektor, master i positiv psykologi, Aarhus Universitet

Mindfulness

Holdnummer: 1721-140
Dato: 25/10, 7 onsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 760 kr., studerende 410 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118

Interessen for mindfulness er i de seneste år blomstret op, men konceptet og teknikkerne har været kendt i buddhismen gennem mere end to et halvt tusinde år. Så hvad kan mindfulness tilbyde nutidens mennesker? Hvad er mindfulness egentlig? Hvor og hvornår kan det bruges? Og hvad ved man reelt om mindfulness i teori og praksis? Mindfulness handler om evnen til bevidst nærvær. I en tid præget af stress, forandring og effektivitet samt konstant kontakt med mange mennesker gennem mail, mobil og Facebook, kan det være en stor udfordring at være nærværende. Men evnen kan trænes og være et middel til stresshåndtering, forebyggelse af depression og forbedring af livskvalitet, relationer og samarbejde.

25/10: **Introduktion til mindfulness.** Karsten Bidstrup Skipper, cand.mag. i idéhistorie
01/11: **Mindfulness-baseret terapi til angst og depression.** Jacob Piet Jakobsen, ph.d. i mindfulness, Aarhus Universitet
08/11: **Mindfulness i mødet med moderniteten.** Martijn van Beek, lektor i antropologi, Aarhus Universitet
15/11: **Mindfulness og arbejdsliv.** Lone Overby Fjorback, leder af Dansk Center for Mindfulness, Aarhus Universitet, ph.d., klinisk lektor, overlæge og CFM certificeret MBSR-lærer
22/11: **Hjernen, stress og mindfulness.** Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog, ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet
29/11: **Mindfulness og det stressede genom.** Jesper Dahlgaard, docent og lektor, VIA Sundhed/ Dansk Center for Mindfulness, Aarhus Universitet
06/12: **Perspektiver på praktisk anvendelse.** Karsten Bidstrup Skipper, cand.mag. i idéhistorie

Børns udvikling

Holdnummer: 1721-214
Dato: 25/10, 6 onsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118
Underviser: Peter Krøjgaard, professor i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

Hvornår begynder børn at kunne huske? Hvordan forstår de den fysiske verden? Og hvornår får de en forståelse for andre mennesker? Forskning i børns udvikling har gennemgået en rivende udvikling igennem de seneste 30 år. Tidligere var udviklingspsykologien primært præget af enkelte altomfavnende teorier som eksempelvis Freuds og Piagets. I dag tegnes faget snarere af en lang række 'mini-teorier', der ikke hævder at kunne give en samlet beskrivelse af børns udvikling, men som til gengæld hver især giver et mere dækkende billede af dele af børns udvikling. Få indblik i børns perceptuelle og intellektuelle udvikling, deres følelser og temperament, sprogudvikling, forståelse af andre mennesker, og hvordan de husker konkrete begivenheder.

Kræftens gåder

Holdnummer: 1721-139
Dato: 26/10, 6 torsdage
Tid: 17.30-19.15
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU, bygning 1530, auditorium F, Ny Munkegade 118

Mere end en kvart million danskere lever med diagnosen, og hver tredje dansker skønnes at få sygdommen på et tidspunkt i livet. Kræft er en af de helt store dræbere, og årsagerne til sygdommen er mange og dækker alt fra livsstil og miljø til arv og hormoner. Men det er ikke kun den fysiske krop, der bliver ramt i forbindelse med kræft. Der er også store psykiske og sociale følgevirkninger forbundet med sygdommen. I denne forelæsningsrække giver forskerne svarene på en lang række kræftrelaterede spørgsmål. Hvordan opstår kræft i kroppen? Hvilke behandlingsmetoder er de mest lovende i øjeblikket? Og hvordan kommer man videre med livet efter en kræftsygdom?

26/10: **Introduktion – hvad er kræft?** Peter Hokland, klinisk professor i hæmatologi, Aarhus Universitet
02/11: **Gener og kræft.** Jacob Giehm Mikkelsen, professor i genetik og genterapi, Aarhus Universitet
09/11: **Immunforsvaret som våben mod kræftceller.** Sine Reker Hadrup, lektor i immunologi, Danmarks Tekniske Universitet
16/11: **Kost og kræft.** Cecilie Kyrø, postdoc i epidemiologi, Center for Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
23/11: **Livet efter kræft.** Christoffer Johansen, professor, overlæge, dr.med. og ph.d. i klinisk medicin, Rigshospitalet og unitleder ved Kræftens Bekæmpelse
30/11: **Naturens egen kræftmedicin.** Thomas Bjørnskov Poulsen, adjunkt i kemi, Aarhus Universitet

Pædagogikkens idéhistorie

Holdnummer: 1721-383
Dato: 7/11, 6 tirsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Pris inkl. bog: 940 kr., studerende 640 kr. (bog værdi 399 kr.)
Sted: AU, bygning 1530, lokale D211, Ny Munkegade 118

Alle samfund opdrager, oplærer og uddanner den opvoksende generation. Det gør de, fordi individers egenskaber og kundskaber udgør ethvert samfunds egentlige livsnerve og bestemmer dets videreførelse. Gennem historien har forskellige ideer om opdragelse, dannelse og uddannelse gjort sig gældende – også i Danmark. De pædagogiske ideer opstår i tæt samspil med de grundlæggende problemer og specifikke udfordringer, som et samfund står over for i en bestemt historisk epoke. Forelæsningsrækken tager dig med på en tur igennem de pædagogiske ideers historie fra antikken til i dag. Forelæsningerne bygger på bogen 'Pædagogikkens idéhistorie' (Aarhus Universitetsforlag), som kan tilkøbes forelæsningsrækken.

07/11: **Fra antik og middelalder til renæssance.** Hans Siggaard Jensen, professor i pædagogisk filosofi, Aarhus Universitet
14/11: **Fra reformation til pietisme.** Ove Korsgaard, professor emeritus i generel pædagogik, Aarhus Universitet
21/11: **Oplysning og nyhumanisme.** Jens Erik Kristensen, lektor i pædagogik og idéhistorie, Aarhus Universitet
28/11: **Den folkelige og nationale pædagogik.** Ove Korsgaard, professor emeritus i generel pædagogik, Aarhus Universitet
05/12: **Fra reformpædagogik til demokratisk progressivisme og kritisk pædagogik.** Jens Erik Kristensen, lektor i pædagogik og idéhistorie, Aarhus Universitet
12/12: **Globalisering, livslang læring og kompetenceudvikling.** Jens Erik Kristensen, lektor i pædagogik og idéhistorie, Aarhus Universitet

Positiv psykologi i hverdagen

Holdnummer: 1721-211
Dato: 7/11, 5 tirsdage
Tid: 17.30-19.15
Pris: 560 kr., studerende 310 kr.
Sted: AU, bygning 1530, auditorium F, Ny Munkegade 118

Stress, sygdom og kriser. Der vil altid eksistere dårligdomme og udfordrende situationer i hverdagen, som kan optage vores tanker negativt. Men man kan gøre meget for at forbygge det ved at prioritere dét, der gør livet værd at leve. Positiv psykologi er en nyere gren af psykologien, som fokuserer særligt på det velfungerende og det forebyggende. Det er videnskab, som fokuserer på, hvordan man kan trives og fungere godt i hverdagen, uanset om man er på arbejde eller har fri. Positiv psykologi er opstået, fordi man inden for psykologien i mange år har haft et dominerende fokus på behandling frem for forebyggelse – af fx stress og psykiske sygdomme. Bliv introduceret til den positive psykologis teorier og metoder, og få indblik i, hvordan positiv psykologi både kan bruges til at forebygge en masse problemer og til at gøre hverdagen mere interessant.

07/11: **Introduktion til den positive psykologi.** Hans Henrik Knoop, lektor i pædagogisk psykologi, Aarhus Universitet
14/11: **Flow i hverdagen.** Frans Ørsted Andersen, lektor i uddannelsesforskning, Aarhus Universitet
21/11: **Foretagsomhed i hverdagen.** Anne Kirketerp Linstad, ph.d. i foretagsomhed og ekstern lektor, Aarhus Universitet
28/11: **Mental robusthed i hverdagen.** Ida Thrane Hertz, cand.mag. i psykologi og kommunikation, specialkonsulent, Center for Mental Robusthed
05/12: **Lykke i hverdagen.** Jonas Fisker, cand.psych.aut., Psykiatrisk Center Frederiksberg

Lev livet med Det Dobbelte KRAM

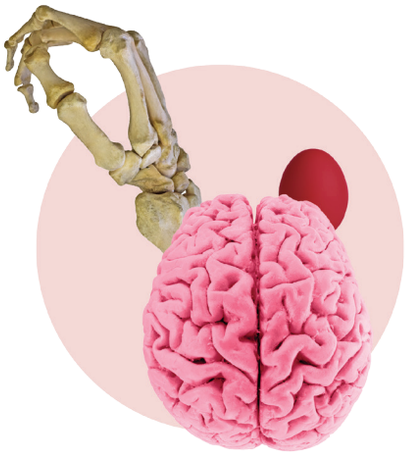
Holdnummer: 1721-215
Dato: 8/11, 2 onsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 260 kr., studerende 160 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118
Underviser: Peter Thybo, master i læreprocesser, PD. i alm.pæd. og fysioterapeut

De fleste af os kender de traditionelle KRAM-faktorer (Kost, Rygning, Alkohol og Motion), der tilsammen giver et billede af et menneskes fysiske sundhed. Vi er dog blevet mere og mere opmærksomme på, at den mentale sundhed er mindst lige så vigtig for et menneskes trivsel. Peter Thybo, specialist i sundhedsfremme og forebyggelse, har derfor suppleret de klassiske KRAM-faktorer med et mentalt sundheds-KRAM; Kompetencer, Relationer, Accept og Mestring. Gennem to forelæsninger kan du få indsigt i, hvordan vores fysiske helbred og mentale sundhed spiller sammen i dynamiske sammenhænge, samt hvad du skal være særligt opmærksom på i forhold til din egen livskvalitet og dit "psykiske immunsystem". Forelæsningerne bygger på bogen 'Det Dobbelte KRAM' (Hans Reitzels Forlag).

Flere gode vaner

Holdnummer: 1721-135
Dato: 11/11, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Malene Mygind, cand.mag. i psykologi og sundhed, ledelseskonsulent og positiv coach

Vaner former vores liv. Hvis vi ønsker at ændre noget i vores liv, skal vi derfor ændre de små ting, vi gør dagligt – vi skal ændre vores vaner. De fleste mennesker har svært ved at ændre deres vaner, fordi de ganske enkelt ikke ved, hvad der skal til. Få forskningens råd til, hvad du helt konkret skal gøre, hvis du vil øge sandsynligheden for at lykkes med at skabe varige, nye og gode vaner. Dagen byder på forelæsning og forskellige praktiske øvelser. Du vil blive guidet skridt for skridt i at designe og implementere nye gode vaner i din hverdag. Når dagen er færdig, vil du have designet en personlig vaneplan, som du kan gå hjem og implementere. Alle deltagere bedes medbringe papir/notesbog og noget at skrive med.

Sex – kun for kvinder

Holdnummer: 1721-223
Dato: 16/11, 1 torsdag
Tid: 17.15-21.15 (bemærk helaftenforelæsninger)
Pris: 300 kr., studerende 200 kr. inkl. bog
Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118
Undervisere: Lillan Kempf, overlæge og sexolog, Fertilitetsklinikken Horsens og Ditte Trolle, speciallæge i gynækologi og adjungeret lektor i sexologi, Aarhus Universitet

Sex betyder noget for de fleste af os. Det kan være en kilde til glæde, velvære, afslapning, nærvær og samhørighed, men også til smerte, sorg og bekymring. Denne aften sætter vi fokus på kvinder og sex og dykker ned i en række relevante spørgsmål: Er kvinders sexlyst anderledes end mænds? Hvad bliver kvinder tiltrukket af, og har de lov til at følge deres lyst? Hvad betyder hormonerne, findes g-punktet og hvor lang tid tager det at få orgasme? Kom, og hør Ditte Trolle og Lillan Kempf, der begge er gynækologer og sexologer, fortælle om kvinders seksuelle længsler, lyster og problemer i alle aldre. Undervisningen tager bl.a. afsæt i 'Sex efter 50' samt tænkepausebogen 'Sex' (Aarhus Universitetsforlag), som er inkluderet i prisen.

Sæt turbo på retningen mod dit drømmeliv

Holdnummer: 1721-314
Dato: 18/11, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 400 kr., studerende 250 kr. inkl. sandwich til frokost samt drikke. Velbekomme
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Frederik Banzhaf, studieadjunkt i præstationspsykologi, Aalborg Universitet

Har du kurs mod dine drømme? Invester en dag og lær, hvordan du optimerer anvendelsen af din hjernes fantastiske potentiale. Du bliver gennem dagen introduceret til strategier, værktøjer og konkrete anbefalinger, som er direkte anvendelige i dit eget liv. Målet er klarhed, mod og mentalt overskud; evnen til at bryde fri uden at svigte dine eksisterende forpligtigelser. Dagen er baseret på den nyeste forskning inden for neurofysiologi, motivations- og præstationspsykologi, og struktureres så din forståelse og praktiske anvendelse er i højsædet. Hvis du ønsker at leve et ekstraordinært og meningsfyldt liv – og ønsker konkrete værktøjer til at sætte farten op i realiseringen af dine drømme – er denne dag for dig!

Hvem bestemmer, hvem vi er?

Holdnummer: 1721-137
Dato: 12/11, 1 søndag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Lars Lundmann, ekstern lektor i psykologi, Københavns Universitet

Hvem er du? Er du ekstrovert eller introvert? Er du deprimeret, eller har du brug for lidt adspredelse og udfordringer? Dette er spørgsmål, de fleste selvhjælpsbøger kredser omkring. Men der findes mange svar på, hvem du er, og alle disse svar tager udgangspunkt i en metode, der skal undersøge dig. En af de mest anvendte metoder er personlighedstestning. Personlighedstests er imidlertid fyldt med så mange problematiske antagelser, at deres konklusioner oftest ikke er særligt brugbare. Hertil kommer hele spørgsmålet om, hvorvidt vi forandrer vores måde at være på over tid og på tværs af forskellige sammenhænge. Bliv klogere på personlighedspsykologi og hør om nogle af de problematiske antagelser, som vi ofte fyldes med, når vi søger svar på, hvem vi er.

Bæredygtig dannelse – skitser til en empatisk verden

Holdnummer: 1721-315
Dato: 18/11, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 400 kr., studerende 250 kr. inkl. sandwich til frokost samt drikke. Velbekomme
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Lone Belling, cand.phil og organisations- og ledelseskonsulent, Liv og Lederskab

Kloden kalder på mennesker med dannelse og etisk kompas, så vi sammen kan løse tidens nøgleudfordringer. Der er brug for en opdateret forståelse af almendannelse – bæredygtig dannelse. Det kræver, at vi som mennesker og systemer udvikler kapaciteter som opmærksomhed og nærvær, empati og relation og resiliens og bæredygtighed og genfinder en sund balance mellem data og dannelse. Med indledende afsæt i en beskrivelse af nutidens mange datakrav giver forløbet et bud på et fremtidsorienteret dannelsesbegreb, som begriber og griber nutidens udfordringer. Forløbet tager bl.a. udgangspunkt i bogen BÆREDYGTIG DANNELSE (Dafolo). Bogen kan købes med rabat på dagen.

Depression – en folkesygdom

Holdnummer: 1721-381
Dato: 22/11, 2 onsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 260 kr., studerende 160 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118
Underviser: Søren Dinesen Østergaard, læge, ph.d, lektor i klinisk medicin, Aarhus Universitet

Depression er en alvorlig psykisk lidelse, der karakteriseres ved gennemgribende nedtrykthed og manglende evne til at føle glæde, lyst og interesse for livet. Ca. 125.000 danskere lider netop nu af en behandlingskrævende depression, men hvad vil det sige at have en depression? Hvem rammes af depression? Hvordan stilles diagnosen? Findes der forskellige typer depression? Hvordan behandler man depression – og hvad viser den nyeste forskning på området? Få svarene, når vi stiller skarpt på folkesygdommen.

22/11: Introduktion til depression: årsager, symptomer, diagnostik og behandling
29/11: Forskellige typer depression: psykotisk depression, vinterdepression og depression hos mænd

Kort og godt om gigt. Slid- og leddegigt

Holdnummer: 1811-053
Dato: 24/1, 1 onsdag
Tid: 17.15-21.15 (bemærk helaftenforelæsninger)
Pris: 260 kr., studerende 160 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118
Underviser: Mogens Pfeiffer Jensen, overlæge og klinisk lektor i reumatologi, Aarhus Universitet

Smerter, ømme og stive led og nedsat bevægelighed. Slidgigt er en folkesygdom, og det er langt den mest udbredte af alle gigtsygdomme. Over 300.000 danskere har fået diagnosen, og nogle lever fint med sygdommen, mens andre lider af voldsomme smerter, nedsat bevægelighed og forringet livskvalitet. Leddegigt er en inflammatorisk gigtsygdom, og ca. 1.700 personer får hvert år stillet diagnosen kronisk leddegigt i Danmark. Sygdommen rammer kvinder tre gange så hyppigt som mænd. Men hvad er gigt egentlig? Hvad er forskellen på slid- og leddegigt, og hvad kan man selv gøre for at bevare et godt og aktivt liv? Hør om sygdommenes årsager, symptomer og behandlingsmuligheder, og få indblik i den nyeste forskning på området.

Optimer din hjerne

Holdnummer: 1811-055
Dato: 25/1, 5 torsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 560 kr., studerende 310 kr.
Sted: AU, bygning 1530, auditorium E, Ny Munkegade 118

Hver eneste dag har vi brug for at huske, lære og navigere i en verden fyldt med informationer. Det er kroppens suveræne kommandocenter, hjernen, der løser disse opgaver. Men hvordan fungerer hjernen egentlig? Hvilke dele af hjernen bruger vi hvornår, og hvorfor går det nogle gange galt? Den gode nyhed er, at din hjerne kan komme i topform, og at det aldrig er for sent at gå i gang. Med den rigtige træning, søvn, kost og motion kan du forbedre din hukommelse og koncentrationsevne og blive endnu bedre til at prioritere og tage beslutninger i hverdagen. Få forskernes råd til, hvordan du optimerer din hjerne.

25/01: Introduktion til hjernen og hukommelsen. Albert Gjedde, professor i neurobiologi og farmakologi, Københavns Universitet
01/02: Hjernen og stress. Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog, ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet
08/02: Den dynamiske hjerne – omstruktureringer af den skadede og normale hjerne. Jesper Mogensen, professor i neurovidenskab, Københavns Universitet
15/02: Hjernen og aldring – få mest muligt ud af hjernen uanset alder. Ellen Garde, læge og hjerneforsker, MR-forskningssektionen, Hvidovre Hospital og Center for Sund Aldring, Københavns Universitet
22/02: Hjernen og motion. Jesper Lundbye-Jensen, lektor i neurofysiologi og motorisk kontrol, Københavns Universitet

Giv en oplevelse på Folke*universitetet* i gave

Sov godt

Holdnummer: 1811-009
Dato: 27/1, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Poul Jørgen Jennum, klinisk professor i neurofysiologi, Københavns Universitet og overlæge, Glostrup Hospital

Vi bruger ca. en tredjedel af livet på at sove, og bare en enkelt nat uden søvn minder de fleste om, at søvnen er vigtig – faktisk livsvigtig. Men hvad er det, der sker, når vi sover? Forskning viser, at kroppen arbejder videre, mens vi sover og sørger bl.a. for at styrke immunforsvaret, forbedre hukommelsen, regulere appetitten og holde humøret i top. For mange er søvn en selvfølge, men ca. 20 % af den danske befolkning lider af dårlig søvnkvalitet eller alvorligere søvnsygdomme, som kræver behandling. Få et indblik i søvnens og drømmenes funktioner, og hør, hvordan det påvirker vores trivsel og velvære.

Stress og stressreduktion

Holdnummer: 1811-010
Dato: 7/2, 4 onsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 460 kr., studerende 260 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118
Underviser: Karen Johanne Pallesen, lektor, ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet

De fleste mennesker lever i en travl hverdag, hvor arbejde, familieliv og fritidsinteresser skal gå op i en højere enhed. Men hvornår bliver vores overfyldte kalendere farlige for os? Stress er ikke en sygdom, men en naturlig reaktion fra kroppen, så vi kan klare de situationer, hvor vi føler os trængt op i en krog. Alligevel lider rigtig mange danskere i dag af stress, og det skønnes, at omkring 10 % af os går rundt med alvorlige stresssymptomer hver dag. Men hvad er stress egentlig? Hvordan kan vi forebygge det i en travl hverdag? Og hvilke faresignaler, skal vi være opmærksomme på? Få indsigt i stressens dybe forankring i kroppens biologi, forstå forbindelsen mellem stress og kroppens symptomer, og bliv klogere på, hvordan vores hjerne reagerer i pressede situationer.

07/02: Stressens biologi: fra en-cellet organisme til menneske
14/02: Stress i bio-psyko-social kontekst
21/02: Når stress vender sig mod kroppen: stressrelaterede lidelser
28/02: Stressreduktion: effektive, evidensbaserede metoder

Det gode liv 60+

Holdnummer: 1811-230
Dato: 14/2, 6 onsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D215, Ny Munkegade 118

Vi har ikke blot fået flere leveår, vi har – uden at det er gået rigtigt op for os – fået en helt ny livsfase mellem voksen og gammel. Stadig flere 60+'ere oplever, at de både mentalt og fysisk kan meget mere end forventet, og at det ikke er dem, men måske snarere den ensidige fortælling om forfald og tab, der skal pensioneres. Nye undersøgelser viser også, at det blandt de lykkelige danskere er aldersgruppen 60+ og 70+, der er mest tilfredse med livet. Hvad skal den nye livsfase så bruges til? Samvær med venner og familie, arbejde, træning eller noget helt fjerde? Hør forskernes bud på, hvad et godt, sundt og meningsfuldt liv som 60+'er kan være i det 21. århundrede.

14/02: **Den nye livsfase – når 'det er alderbedst'.** Poul-Erik Tindbæk, chefkonsulent og ph.d., en3karriere
21/02: **Hvordan kan vi bidrage i længere tid?** Bent Greve, professor i samfundsvidenskab, Roskilde Universitet
28/02: **Sund og aktiv aldring – hvad kan man selv gøre.** Suresh I. S. Rattan, professor i biogerontologi, Aarhus Universitet
07/03: **Hold hjernen i gang.** Ellen Garde, læge og hjerneforsker, MR-forskningssektionen, Hvidovre Hospital og Center for Sund Aldring, Københavns Universitet
14/03: **Sociale relationers indvirken på sund aldring.** Rikke Lund, lektor i socialmedicin, Københavns Universitet
21/03: **Hvordan vi ser tilbage på vores liv – livsfortællinger.** Dorthe Kirkegaard Thomsen, professor i kognitionspsykologi, Aarhus Universitet

Professionel med følelser

Holdnummer: 1811-233
Dato: 8/3, 3 torssdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, auditorium F, Ny Munkegade 118

Irritation, vrede, utålmodighed, skuffelse, utilstrækkelighed og betagelse. Selvfølgelig spiller dine følelser en rolle, når du står over for et andet menneske i en professionel sammenhæng. Og det er helt i orden. Med basis i Acceptance and Commitment Therapy (ACT) og den mentaliseringsbaserede tilgang (MBT) sætter undervisningen fokus på normaliteten af selv stærke, tabuiserede følelser i arbejdet med mennesker. Få indblik i, hvorfor og hvordan sådanne følelser opstår, og få anvendelige redskaber, som kan styrke din evne til at håndtere disse almindelige udfordringer professionelt. Undervisningen henvender sig til alle, der arbejder med mennesker – fx pædagoger, lærere og sundhedspersonale – samt alle andre med interesse for emnet. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Med mig selv som redskab – om at være professionel med følelser' (Frydenlund 2017).

08/03: **Introduktion. Acceptance and Commitment Therapy.** Berit Mus Christensen, cand.psych.aut., praktiserende psykolog
15/03: **Mentalisering.** Maja Nørgård Jacobsen, cand.psych.aut, praktiserende psykolog
22/03: **Når rammerne rammer mig.** Berit Mus Christensen, cand.psych.aut., praktiserende psykolog

Mere end en mio danskere er ældre end 65 år. Mange i aldersgruppen er raske og rørige, og nogle er fortsat på arbejdsmarkedet.

Jungs filosofi

Holdnummer: 1811-235
Dato: 17/3, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Aksel Haaning, lektor i filosofi, Roskilde Universitet

Siden 1990'erne er psykoanalysens historie, herunder den schweiziske psykiater C.G. Jungs psykologi, blevet omvurderet i videnskabshistorisk sammenhæng. I dag efter udgivelse af Liber Novus (Den røde Bog) i 2009 fremstår Jung som en af det 20. århundredes store tænkere og kulturanalytikere. I disse år forskes der i både Jungs kendte udgivelse, men også i en række hidtil ukendte og utilgængelige skrifter, brevudgivelser og forelæsninger. Resultatet er en nytolkning af Jungs bidrag til modernismen og det 20. århundredes intellektuelle historie. Få en indføring i moderne Jung-forskning. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Jung – en stemma fra dybet' (Akademisk Forlag).

10:00: Psykoanalyse i videnskabshistorisk kontekst: Udvikling af, hvad Jung kalder, den 'konstruktive metode'
11:45: Frokostpause
12:30: Den enkeltes vision af kollektivets problem: Jungs Liber Novus (Den røde Bog), skrevet mellem 1913 og 1930, udgivet 2009
14:15 Jung på sporet af det glemte balanceprincip: individuation og kulturelle paralleller. Jung som moderne tænker

Kunsten at glædes

Holdnummer: 1811-232
Dato: 3/4, 1 tirsdag
Tid: 17.30-21.30 (bemærk helaftenforelæsninger)
Pris: 260 kr., studerende 160 kr.
Sted: AU, bygning 1530, auditorium F, Ny Munkegade 118
Underviser: Jesper Bay-Hansen, speciallæge og specialist i klinisk sexologi

Flere og flere danskere føler sig så stressede i dagligdagen, at det går ud over livsglæden og evnen til at arbejde og fungere normalt – også socialt. Så hvordan kan du undgå, at den travle tid belaster dig, så du mister glæden, lysten og energien? Det kan i den grad øge livskvaliteten at kunne glæde sig på andres vegne og dele sin glæde med andre. Med afsæt i den nyeste viden om stress, trivsel og livskvalitet sætter denne aften fokus på, hvordan du kan slippe fri fra misundelsens kløer, løfte din livsglæde og styrke dine sociale relationer – lige fra venskaber og parforhold til arbejdsrelationer – samt øge din robusthed mod stress. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Medglæde – kunsten at glæde sig med andre' (Forlaget Ella), der kan give alle inspiration til at glædes endnu mere.

Angst hos børn og unge

Holdnummer: 1811-231
Dato: 3/4, 3 tirsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118
Underviser: Mikael Thastum, professor i angstlidelser, Aarhus Universitet

Angstlidelser er en af de hyppigst forekommende psykiske lidelser i barndommen. Det anslås, at ca. én ud af syv børn og unge på et tidspunkt opfylder kriterierne for en psykiatrisk angstdiagnose. Ubehandlet angst har store negative kort- og langsigtede konsekvenser. Angst i barndommen er sammenfaldende med mobning, skolevægring, skolefaglige problemer og social isolation. På længere sigt øger ubehandlet angst risikoen for depression og misbrug i voksenlivet. Men hvad er angst, hvornår er det normalt at være bange og bekymre sig, og hvornår bliver det et problem? Forelæsningsrækken giver indblik i de hyppigst diagnosticerede angstlidelser, effektive behandlingsmetoder med afsæt i kognitive og adfærdsterapeutiske principper, og hvordan angst i barndommen ikke kun påvirker det angste barn, men hele familien og andre pårørende.

03/04: Hvad er angst, og hvad skyldes det?
10/04: Behandling af angst
17/04: Angst, familie og pårørende

*"**Pårørerende kan være en uvurderlig ressource ved sygdom.** Deres kræfter er dog ikke uendelige, og vi skal derfor hjælpe dem, der hjælper."*

Anne Sophie Ågård
Ph.d., klinisk sygeplejespecialist, Aarhus Universitetshospital

Pårørende

Holdnummer: 1811-240
Dato: 5/4, 4 torsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 460 kr., studerende 260 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118

Når vores nære og kære bliver syge eller svækkes, er det ikke alene den syges liv, der forandres og udfordres. Mange pårørende oplever et stort ansvar i forbindelse med nye udfordringer i dagligdagen, og det kan være af stor betydning at få sat fokus på den særlige rolle – både praktisk og følelsesmæssigt. I dag yder pårørende en omfattende og uvurderlig indsats for patienter, sundhedsvæsenet og samfundet. Alligevel er indsatsen ofte undervurderet, og pårørende kan føle sig overse-te og alene med ansvar, forpligtelser og sorg. At være pårørende betyder ofte, at man selv får brug for støtte. Forelæsningsrækken sætter fokus på pårørendes rolle, betydning og vilkår. Bliv klogere på, hvad det overhovedet vil sige at være pårørende, og hør om styrker og ressourcer, men også om sårbarhed, tab og sorg. Og få indblik i det psykologiske arbejde med bl.a. egenomsorg, trivsel, accept, håb og livsglæde.

05/04: At være pårørende. Hvordan er det at være støtteperson, praktisk hjælper, talsmand og meget andet? Anne Sophie Ågård, ph.d. og klinisk sygeplejespecialist, Aarhus Universitetshospital
12/04: Pårørende – sårbarhed, tab og sorg. Mette Kjærgaard Nielsen, postdoc i sorg og pårørende, Aarhus Universitet
19/04: Pårørende – den usynlige hær Anne Sophie Ågård, ph.d. og klinisk sygeplejespecialist, Aarhus Universitetshospital og Jytte Thomsen, pårørende
26/04: 'SOS til pårørende'. Lene Dernert, psykolog/MHH, Aarhus Kommunes tilbud om Støtte, Omsorg, Samvær for pårørende til mennesker med langvarig sygdom

Kort og godt om menneskets ernæring

Holdnummer: 1811-240
Dato: 5/4, 5 torsdage
Tid: 17.30-19.15
Pris: 530 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU, bygning 1530, auditorium F, Ny Munkegade 118
Underviser: Esben Skipper Sørensen, lektor i molekylær ernæring, Aarhus Universitet

Low-carb high-fat, multivitaminer, fiskeolier og biotilgængelige mineraler. Nyhedsstrømmen er fyldt med råd og anbefalinger om, hvad man bør spise, og hvad man aldeles ikke bør sætte tænderne i, hvis man vil være sund og rask. Det kan være svært at overskue og gennemskue vigtigheden af sådanne budskaber. Men uanset, om man spiser for at leve eller lever for at spise, har vores krop nogle grundlæggende ernæringsbehov. Vi skal have kulhydrater, fedt, proteiner, fedtsyrer, vitaminer og mineraler. Men hvilken rolle spiller de enkelte komponenter, og hvad kan man få for meget eller for lidt af? Hvordan er fordøjelsessystemet indrettet, og hvad betyder det, at vi har 100 billioner bakterier i tarmen? Få styr på kroppens basale ernæringsbehov.

05/04: Introduktion, fordøjelsessystemets opbygning og tarmens bakterieflora
12/04: Energiomsætning, kulhydrat, fedt og protein (I)
19/04: Energiomsætning, kulhydrat, fedt og protein (II)
26/04: De livsnødvendige vitaminer
03/05: Mineraler og sporstoffer

Tjek på parforholdet

Holdnummer: 1811-234
Dato: 5/4, 3 torsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118
Underviser: Tea Trillingsgaard, lektor i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

De fleste af os går regelmæssigt til eftersyn hos tandlægen, fordi vi ønsker at have sunde tænder i mange år. Hvis vi ikke gjorde det, ville der være risiko for huller på et tidspunkt. Desværre er der også en stor risiko for, at der opstår problemer i vores parforhold, når vi er sammen i mange år. Tilfredsheden med vores parforhold falder over tid, og skilsmissestatistikken taler sit tydelige sprog: Det er vanskeligt at bevare et sundt og trygt parforhold. 'Par-tjek' er et forskningsbaseret tiltag. Det er et regelmæssigt eftersyn af parforholdet med fokus på forebyggelse af den negative udvikling. Par-tjek åbner muligheden for, at par standser op og reflekterer over deres parforhold på et kvalificeret, systematisk og videnskabelig grundlag. Hør om, hvad Par-tjek er, og få indblik i den forskningsbaserede viden om det gode parforhold. Få også inblik i praktiske værktøjer, der indgår i Par-tjek. Alle er velkomne.

05/04: Det lange parforhold. Hvad fremmer og hæmmer trivslen?
12/04: Par-tjek. Hvad foregår der til et par-tjek, og hvilken virkning har det efterfølgende?
19/04: Fem nyttige eksperimenter fra par-forskningen. Hvad kan vi lære af disse studier?

Lundbeckfonden *Science Café*

Brystkræft – genetik, diagnostik og behandling

Holdnummer: 1721-454
Dato: 11/11, 1 lørdag
Tid: 10.00-12.00
Pris: 80 kr., inkl. let brunch, vand, kaffe/te
Sted: Kunsthal Aarhus, J. M. Mørks Gade 13, 8000 Aarhus C
Undervisere: Claus Storgaard Sørensen, lektor, Københavns Universitet og Birgitte Bertelsen, ph.d. i humanbiologi, Rigshospitalet

Brystkræft rammer mindst én ud af ti danske kvinder og udgør omkring 25 procent af alle kræfttilfælde blandt kvinderne. Årsagen til brystkræft er oftest ukendt, og flere faktorer kan spille ind – fx hormoner (østrogen), kost- og motionsvaner, alkohol og ikke mindst generne. Et fællestræk i alle kræfttilfælde er, at der ses fejl (mutationer) i genmaterialet og cellerne deler sig uhæmmet. Hos en mindre del af de arvelige tilfælde af brystkræft er det fx muligt at påvise en mutation i ét af de to gener, der kaldes BRCA1 og BRCA2. Denne formiddag sættes fokus på hvilke genetiske fejl man finder ved brystkræft, og hvad denne viden kan bruges til i forhold til diagnostik, behandling og for forståelsen af, hvordan og hvorfor kræften i det hele taget opstår.

AARHUS UNIVERSITET

LUNDBECKFONDEN

Naturvidenskab og teknologi

Naturvidenskaben søger svar i verdens byggesten. Den rejser ud til fjerne galakser og ned i de mindste partikler. Det er en fascinerende verden, der kan gøre os klogere på både universets oprindelse og fremtid.

Højdepunkter i teknologien

Holdnummer: 1721-100
Dato: 23/10, 8 mandage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 860 kr., studerende 460 kr.
Pris inkl. bog: 1075 kr., studerende 675 kr. (bog værdi 349 kr.)
Sted: AU, bygning 1530, lokale D215, Ny Munkegade 118

Teknologiens største og vigtigste opfindelser er på én gang både ekstraordinære, dagligdags og uovertrufne. Og det er ikke tilfældigt, for de største opfindelser har alle haft gennemgribende betydning for os mennesker og vores samfund: civilisationen begyndte med ploven og ølbrygningen, opfindelsen af krudtet ændrede verdens gang for altid, mens telegrafens, fjernsynets, radioens og computerens langt nyere historier viser, hvordan verden er blevet både større og mindre. Hør om nogle af de største højdepunkter i teknologiens historie. Forelæsningsrækken er baseret på bogen '50 opfindelser. Højdepunkter i teknologien' (Aarhus Universitetsforlag).

23/10: **Fra pyramider til moderne teknologi.** Kristian Hvidtfelt Nielsen, lektor i videnskabsstudier, Aarhus Universitet
30/10: **Telekommunikation: fra telegraf til tv.** Hans Buhl, museumsinspektør, Steno Museet
06/11: **Fra ploven til den grønne revolution.** Kristian Hvidtfelt Nielsen, lektor i videnskabsstudier, Aarhus Universitet og Gunver Lystbæk Vestergård, ph.d. i videnskabsstudier og videnskabsjournalist, Weekendavisen
13/11: **Toget og automobilen: To konkurrerende og fascinerende teknologier.** Henry Nielsen, lektor emeritus i videnskabsstudier, Aarhus Universitet
20/11: **Tre store teknologiske systemer: akvædukter, højspænding og film.** Keld Nielsen, lektor i videnskabsstudier, Aarhus Universitet
27/11: **Tænk at leve uden! Tandbørsten, toilettet og p-pillen.** Morten Arnika Skydsgaard, museumsinspektør i medicinhistorie, Steno Museet
04/12: **Fra laboratorium til innovation – kemi og materialer.** Helge Stjernholm Kragh, professor emeritus i videnskabshistorie, Niels Bohr Instituttet, Københavns Universitet
11/12: **Fremtidens teknologier.** Kristian Hvidtfelt Nielsen, lektor i videnskabsstudier, Aarhus Universitet

Livet, Universet og alting

Holdnummer: 1721-104
Dato: 24/10, 5 tirsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 560 kr., studerende 310 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118

Science fiction har givet os mange gode spørgsmål: Er kunstig intelligens en trussel mod menneskeheden? Hvordan ser livet i Universet ud, og hvorfor har vi ikke fået besøg endnu? Hvor langt er der fra Universets begyndelse til dets slutning, og hvad er der på den anden side? Er det muligt at rejse i tiden, og kan man blive sin egen forfader? Kan naturens mindste kvantepartikler være flere steder på samme tid, og kan vi? Det er nemmere at spørge end at svare, men selv hvis vi ikke kan besvare alle spørgsmål, kan vi dog efterhånden komme med nogle kvalificerede gæt. Fem forskere vover springet.

24/10: **Liv i rummet.** Kai Finster, professor i astrobiologi, Aarhus Universitet
31/10: **Universets ende(r).** Ole Eggers Bjælde, astrofysiker og undervisningsudvikler, Aarhus Universitet
07/11: **Tiden og tidsrejser.** Ulrik Ingerslev Uggerhøj, professor i fysik og astronomi, Aarhus Universitet
14/11: **Robotter og kunstig intelligens.** Thomas Bolander, professor i anvendt matematik og computervidenskab, Danmarks Tekniske Universitet
21/11: **Universets mikroskopiske byggesten.** Klaus Mølmer, professor i fysik og astronomi, Aarhus Universitet

Jordens klima og klimaforandringer

Holdnummer: 1721-105
Dato: 26/10, 6 torsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Hvorfor ændrer klimaet sig, og hvad vi ved om klimaændringer over de sidste tusinder af år? Hvad sker der egentlig, når temperaturen stiger, og hvad betyder det for os i Danmark og i resten af verden – for landbrug, fødevarer, fiskeri, energi eller for den regionale og internationale sikkerhedssituation. Jordens klima er i forandring, og temperaturen på kloden er stigende. Bliv klogere på, hvorfor klimaændringer opstår, og hvad det rent faktisk har af konsekvenser. Og få indblik i, hvad klimaændringerne får af betydning på vores og jordens fremtid, hvordan vi kan imødegå dem, og hvilke politiske problemstillinger, vi kommer til at stå overfor. Har vi mennesker brug for et nyt syn på naturen og vores klode?

26/10: **Hvad er klima – om jordens klimasystemer og de store kredsløb.** Jens Olaf Pepke Pedersen, seniorforsker i klimaændringer, DTU Space
02/11: **Klimaforandringer – fra fortiden til i dag.** Marit-Solveig Seidenkrantz, professor i geologi, Aarhus Universitet
09/11: **Har vi behov for et ændret natursyn?** Ole Jensen, forfatter og tidl. proffesor i teologi
16/11: **Fremtidens fødevarer og energi.** Jørgen Eivind Olesen, sektionsleder ved Agroøkologi, Aarhus Universitet
23/11: **Klimaforandringernes konsekvenser – globalt og lokalt.** Jesper Theilgaard, meteorolog, DR
30/11: **Paris-aftalen og dens betydning for globale og lokale klimaløsninger.** Ellen Margrethe Basse, dr.jur., professor, Aarhus Universitet

"Universet er og har altid været en god legeplads, hvor der kan tænkes ***store tanker om liv og død*** *og lys og mørke."*

Ole Eggers Bjælde
Astrofysiker og undervisningsudvikler
Aarhus Universitet

Symmetri og mønstre

Holdnummer: 1721-424
Dato: 30/10, 3 mandage. Ingen undervisning 13/11
Tid: 17.15-19.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118

Det tiltrækker vores øjne, og ofte opfatter vi det helt ubevidst som noget smukt, når vi møder symmetri og mønstre i hverdagen. Det gælder både det naturlige og det menneskeskabte. Kigger man tilbage i historien på kunst og arkitektur, er det også tydeligt, at det altid har fascineret os. I det 18. århundrede var der et stort fokus på den videnskabelige forståelse af symmetri og mønstre, som grundlæggende forstås elegant og effektivt vha. matematik – i krystaller, i spejlbilledemolekyler, i blomster og planters vækst, i kunstneriske udsmykninger og i fysikkens love. Alt kan forklares ud fra matematikken! Tag med på en tur gennem symmetriens og mønstrenes verden fra et matematisk perspektiv, gennem atomernes og molekylernes univers og til hvordan, det kommer til udtryk i naturen og omgivelsernes smukke mønstre.

30/10: **Dig og dit spejlbillede.** Karl Anker Jørgensen, professor i kemi, Aarhus Universitet
06/11: **Krystalsymmetri og et røntgenblik på livets molekyler.** Poul Nissen, professor i molekylærbiologi og genetik, Aarhus Universitet
20/11: **Symmetri og matematik i natur og forståelse.** Johan Peder Hansen, lektor i matematik, Aarhus Universitet

Øjne mod himlen

Holdnummer: 1721-107
Dato: 9/11, 3 torsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 400 kr., studerende 250 kr.
Maks. 30 deltagere
Sted: Ole Rømer-Observatoriet, Observatorievejen 1, ved væddeløbsbanen
Underviser: Ole J. Knudsen, BSc i fysik og astronomi, Aarhus Universitet

I august 2017 har Danmark været medlem af det Europæiske Sydobservatorium ESO i 50 år – et medlemskab, der har givet danske astronomer adgang til de store teleskoper i Chile, hvilket har givet epokegørende opdagelser. Hør om, hvad man egentlig kan se i et teleskop, hvilke opdagelser man har gjort de seneste år, og hvorfor teleskoperne er placeret langt væk i Chile. Vi skal også høre om fremtidens enorme teleskoper på Jorden og i rummet. Og overvejer du selv at købe et teleskop, kan du blive klogere på, hvad der er bedst at invistere i. Er vi heldige med en skyfri aften, bruger vi også observatoriets teleskoper til et kig ud på aftenhimlen over Aarhus.

60 år med rumfart

Holdnummer: 1721-108
Dato: 11-12/11, 1 weekend
Tid: 10.00-14.00
Pris: 460 kr., studerende 260 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Undervisere: Helle Stub, cand.scient. i astronomi, fysik og matematik og Henrik Stub, cand.scient. i astronomi, fysik og matematik

Den 4. oktober 2017 er det 60 år siden, den første rumsonde blev opsendt, da Sovjetunionen i 1957 sendte satelitten Sputnik 1 ud i rummet og dermed indledte rumalderen. Det, der begyndte med et kapløb mellem USA og Sovjetunionen, førte til det første menneske på Månen allerede i 1969. Siden da har rumsonder besøgt alle planeter i solsystemet og endda den fjerne Pluto. Men lige så vigtigt er det, at rumfarten har ændret samfundet så meget, at vi nu er helt afhængige af de mange satellitter, der kredser om Jorden. Bliv klogere på, hvordan rumfarten har udforsket universet siden 1957, om rumfartens påvirkning af vort samfund, og om hvad fremtiden byder på.

Hvirveldyrenes evolution

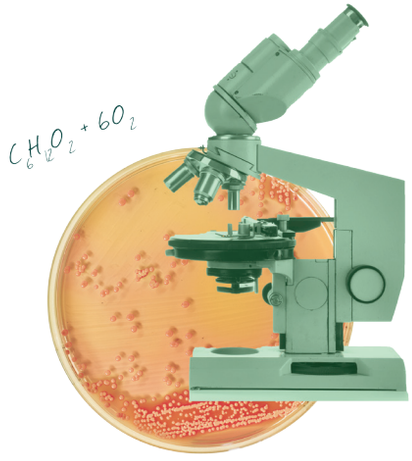
Holdnummer: 1721-106
Dato: 11-12/11, 1 weekend
Tid: 10.00-16.00
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Bent Erik Kramer Lindow, palæontolog, Statens Naturhistoriske Museum

Hvirveldyr – dyr med rygrad – er en af de mest mangfoldige dyregrupper på Jorden. Gennem 400 millioner år har de tilpasset sig et væld af forskellige miljøer på vores planet; havet, landjorden og luften, tropisk varme, arktisk kulde og alt derimellem. Mennesket er selv et hvirveldyr, og hvirveldyrenes lange evolutionshistorie er derfor også vores egen. Forelæsningerne gennemgår hvirveldyrenes evolution med udgangspunkt i den nyeste viden fra forskning i både fossiler og DNA. En række væsentlige overgange og begivenheder er udvalgt, så de også illustrerer, hvordan evolution forløber, bl.a. overgangen fra fisk til firbenede landdyr, dinosaurernes oprindelse, fuglenes udvikling fra dinosaurer, hvalernes udvikling fra landdyr til havdyr og endelig menneskets egen oprindelse og evolution. Få opridset hele den store historie.

Guld, kul, grus og diamanter – geologi og ressourcer

Holdnummer: 1721-305
Dato: 11-12/11, 1 weekend
Tid: 10.00-16.30
Pris: 800 kr., studerende 500 kr. inkl. undervisningskompendium (værdi 100 kr.)
Maks. 20 deltagere
Sted: AU, Institut for Geoscience, bygning 1675, lokale 117, Høegh-Guldbergsgade 2
Underviser: Hans Dieter Zimmermann, lektor emeritus i geologi, Aarhus Universitet

Et liv uden råstoffer er umuligt. På nær dem fra dyr og planter kommer alle råstoffer fra Jorden. Dette gælder råstofferne til byggematerialer, keramik, brugsmetaller (jern, kobber, tin, bly, aluminium), ædelmetaller (platin, guld, sølv) og de op til 60 forskellige komponenter, som computere og smartphones består af. Og det gælder også energiråstoffer som olie, gas og kul. Hvad er de vigtigste mineralråstoffer? Hvordan bliver de dannet? Hvor findes guld- og diamantforekomster? Hvad er deres geologiske forudsætninger? Og hvor og hvordan opstår olieforekomster? Forelæsningerne giver et overblik over mineral- og energiråstoffer og deres forekomstmåder. Under mineralressourcer gennemgås både industrimineral- og malmforekomster, og under energiressourcer er fokus på fossile brændstoffer. Via øvelser studeres eksempler på vigtige industri- og malmmineraler.

Livet, Jorden og mennesket – hvad er meningen?

Holdnummer: 1721-109
Dato: 14/11, 3 tirsdage
Tid: 17.30-19.15
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118
Underviser: Jan Gruwier Larsen, cand.scient. i biologi

To af naturvidenskabens stærkeste teorier – evolutionsteorien og teorien om kontinaltaldrift – giver svar på, hvem vi er, hvor vi er kommet fra, og hvor det hele ender. Bliv klogere på, hvad teorierne har haft af betydning for livets, Jordens og menneskets udvikling og på den lange række af tilfældigheder, som fører frem til os i dag. Hør også lidt om videnskabsteori for begyndere, og hvorfor det er meget mærkeligt, at der findes aber i Sydamerika.

14/11: Livets opståen og udvikling – tag en planet og tilsæt vand
21/11: Jorden – en levende planet
28/11: Menneskets udvikling – inderst inde er vi alle fisk

Exoplaneter

Holdnummer: 1811-049
Dato: 3/1, 6 onsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 700 kr., studerende 400 kr.
Maks. 30 deltagere
Sted: Ole Rømer-Observatoriet, Observatorievejen 1, ved væddeløbsbanen
Underviser: Peter Bjørnholt, cand.scient. i astronomi

Med over 3600 nye planeter fundet i 2700 nye planetsystemer og mange tusind flere på vej, er dette nye, spændende område inden for astronomien i en rivende udvikling. Vi skal se på al den ny forskning, som fokuserer på planetdannelse, planeters opbygning, observationsteknikker, kaosteori, planetbaner og Kepler-satelitten. Med blikket rettet mod vores egen galakse, Solsystemet, skal vi kigge nærmere på nye observationer af planeter, asteroider og kometer og måske en ny 10. planet. Der er nemlig fundet en del Jord-lignende exoplaneter i den beboelige zone, hvor der kunne findes flydende vand. Og vi skal se på muligheden for liv på andre planeter. Hvis vejret tillader det, skal vi naturligvis også udnytte observatoriets kikkert og observere efterårets planeter og himmelobjekter.

Verdens vildeste opdagelser

Holdnummer: 1811-081
Dato: 22/1, 7 mandage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 760 kr., studerende 410 kr.
Pris inkl. bog: 975 kr., studerende 575 kr. (bog værdi 349 kr.)
Sted: AU, bygning 1530, lokale D215, Ny Munkegade 118

Vi kan gå på Månen, studere verden ned til mindste atom og lever længere end nogensinde før. Det skyldes netop, at nogle mennesker er drevet af at finde ud af, hvordan vores verden helt grundlæggende hænger sammen, og hvorfor den er indrettet, som den er. De naturvidenskabelige erkendelser har været afgørende for vores tænkning og dermed for vores kultur, historie og dagligdag. Forelæsningsrækken er en tour de force gennem en række af de meste markante gennembrud inden for naturvidenskaben. Tag med på opdagelse i vores fascinerende og forunderlige verden, og få det store perspektiv – og de små, sjove detaljer. Hør om verdens vildeste opdagelser – fra hvordan vi ser ud indeni, til hvordan vores solsystem er indrettet. Forelæsningerne tager afsæt i '50 opdagelser. Højdepunkter i naturvidenskaben' (Aarhus Universitetsforlag).

22/01: Mellem himmel og jord – helium og nordlys. Helge Stjernholm Kragh, professor emeritus i videnskabshistorie, Niels Bohr Instituttet, Københavns Universitet
29/01: Verdensbilledet og den naturvidenskabelige revolution – fra Kopernikus til Newton. Hans Buhl, museumsinspektør, Steno Museet
05/02: Universets udvidelse, Big Bang og planeter omkring andre stjerner. Hans Kjeldsen, professor i fysik og astronomi, Aarhus Universitet
12/02: Evolutionen og genetikken. Tobias Wang Nielsen, professor i zoofysiologi, Aarhus Universitet
19/02: Uforgængelig energi, elektromagnetisme og Jordens form. Keld Nielsen, lektor i videnskabsstudier, Aarhus Universitet
26/02: Kroppens opbygning og funktioner. Tobias Wang Nielsen, professor i zoofysiologi, Aarhus Universitet
05/03: Kampen mod epidemierne – vaccination, bakterier og penicillin. Morten Arnika Skydsgaard, museumsinspektør i medicinhistorie, Steno Museet

Naturvidenskabens detektiver

Holdnummer: 1811-158
Dato: 24/1, 5 onsdage
Tid: 17.30-19.15
Pris: 560 kr., studerende 310 kr.
Sted: AU, bygning 1530, auditorium F, Ny Munkegade 118

Var det mon butleren, der gjorde det? Hvad var mordvåbnet, og hvornår indtraf dødstidspunktet? Vi fascineres gang på gang af både krimiserier og kriminalromaner. Men for flere forskere og eksperter er det virkelighed. De arbejder hele tiden på at hjælpe politiet med opklaringsarbejdet i både store og små kriminalsager. Usynlige DNA-spor og tandsæt kan hjælpe med at fastlægge identiteter på både forbrydere og ofre. Forgiftninger og misbrug kan afsløres gennem retskemien. Og vi kan finde dødstidspunktet ved at kigge nærmere på de insektlarver, som lever af de døde kroppe. Få et unikt indblik i, hvordan naturvidenskabens eksperter arbejder som detektiver i kriminalitetens verden og hjælper med opklaringen af selv de mest komplicerede mordgåder.

24/01: Hvad den døde krop afslører – retsmedicin. Asser Hedegård Thomsen, speciallæge i retsmedicin, Aarhus Universitet
31/01: Tænder som kilde til detaljerede beviser hos både levende og døde – retsodontologi. Dorthe Arenholt Bindslev, adjungeret professor, specialtandlæge, Aarhus Universitet
07/02: Behandlet, påvirket eller forgiftet? – retskemi. Martin Worm-Leonhard, retskemiker, Syddansk Universitet
14/02: Maddiker, fluer og føde – retsentomologi. Thomas J. Simonsen, kurator, Naturhistorisk Museum
21/02: Forbryderens usynlige spor – retsgenetik. Bo Thisted Simonsen, afdelingsleder på Afdeling for Retsgenetik, Københavns Universitet

Kvantemekanik – atomernes vilde verden

Holdnummer: 1811-260
Dato: 27/1, 1 lørdag
Tid: 10.00-14.15
Pris: 260 kr., studerende 160 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Klaus Mølmer, professor i fysik og astronomi, Aarhus Universitet

Kvantefysikken er berømt og berygtet for sine brud med vores hverdagsforståelse af den fysiske verden og den klassiske fysiks grundprincipper. Dens mest markante og mærkværdige egenskab er, at den tillægger partikler muligheden for tilsyneladende at være flere steder på samme tid, hvilket normalt hører hjemme i science fiction-romaner. Men kvantefysikken er ikke fiktion. Den er en meget succesrig og præcis beskrivelse af den mikroskopiske verden. Kom på en tur rundt i den fascinerende kvanteverden og hør om kvantemekanikkens opståen og udvikling fra den klassiske fysik, om Niels Bohr og Albert Einsteins filosofiske diskussioner om kvantemekanikkens fortolkning og om et kapløb, som foregår netop nu. Om konstruktionen af de første kvantecomputere og om milliarder af kroner. Forelæsningerne er baseret på bogen 'Kvantemekanik – atomernes vilde verden' (Aarhus Universitetsforlag).

Alt du bør vide om naturvidenskab – næsten

Holdnummer: 1811-156
Dato: 8/2, 7 torsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 760 kr., studerende 410 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118

Hvordan og hvorfor er verden indrettet, som den er? Naturvidenskaben forklarer de helt grundlæggende sammenhænge, og vi kan takke dens fremmarch for, at vi kan gå på Månen, studere verden ned til mindste atom og leve længere end nogensinde før. De naturvidenskabelige erkendelser har været afgørende for vores tænkning og dermed for vores kultur, historie og dagligdag. Men hvordan er det nu lige med Newtons love, evolutionsteorien, atomer, relativitetsteorien, kvantemekanikken, pladetektonikken og DNA-spiralen? Er du også en af dem, der har glemt det meste af det, som foregik mellem det ringede ind og ud til matematiktimerne eller til fysik og kemi? Få din naturvidenskabelige viden genopfrisket eller start her. Forelæsningsrækken er en tour de force gennem de forskellige naturvidenskabelige fag med fokus på de vigtigste teorier og opdagelser – også de nyeste banebrydende fremskridt. Tag med på opdagelse i en forunderlig verden.

08/02: **Genetik.** Thomas G. Jensen, institutleder og professor i medicinsk genetik, Aarhus Universitet
15/02: **Matematik.** Johan Peder Hansen, lektor i matematik, Aarhus Universitet
22/02: **Astronomi.** Steen Hannestad, professor i astronomi, Aarhus Universitet
01/03: **Fysik.** Ulrik Ingerslev Uggerhøj, professor i fysik og astronomi, Aarhus Universitet
08/03: **Biologi.** Tobias Wang Nielsen, professor i zoofysiologi, Aarhus Universitet
15/03: **Kemi.** Mogens Christensen, lektor i kemi, Aarhus Universitet
22/03: **Geologi.** John A. Korstgård, professor i geologi, Aarhus Universitet

Citizen science – brug din viden i forskningens verden

Holdnummer: 1811-262
Dato: 4/4, 5 onsdage
Tid: 17.30-19.15
Pris: 560 kr., studerende 310 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118

Citizen science – borgerinddragelse i forskningsprojekter – er meget populært i disse år. Her får glade amatører mulighed for at medvirke i forskningsprojekter, hvor de med deres fritid og interesser kan bidrage med en masse nyttig viden. Samtidig får forskerne en uvurderlig hjælp fra mange hænder, hjerner og øjne, der kan hjælpe med at øge mængden af data og styrke resultaterne i forskningsprojektet. Men hvordan fungerer det i praksis? Hvilke fordele og ulemper er der ved at benytte sig af borgerinddragelse? Og hvilke resultater kommer der ud af projekterne? Vi har samlet fem forskere, der til dagligt arbejder med citizen science. Hør om fire konkrete projekter, som du kan eller måske allerede har taget del i og bliv klogere på, hvordan din viden kan bruges i forskningens verden.

04/04: **Citizen science i ind- og udland – en introduktion.** Niels Mejlgaard, centerleder, Dansk Center for Forskningsanalyse, Aarhus Universitet
11/04: **ScienceAtHome: Citizen science på grænsefladen mellem menneskelig og kunstig intelligens.** Jacob Sherson, lektor i fysik og astronomi, Aarhus Universitet
18/04: **Rigsarkivet – dansk historie og kulturarv.** Nanna Floor Clausen, ITArkivar, Rigsarkivet
25/04: **Biowide og naturkapitalindekset. Fra frivilliges artsobservationer til banebrydende forskning og urolige kommunaldirektører.** Rasmus Ejrnæs, seniorforsker, Aarhus Universitet
02/05: **Danekræ – enestående fossiler, mageløse meteoritter og sjældne krystaller.** Bent Erik Kramer Lindow, palæontolog, Statens Naturhistoriske Museum

På Folke*universitetets* hjemmeside kan du finde interviews med flere forskere
www.fuau.dk

Spis protein *til alle måltider*

Generelt får vi danskere protein nok i kosten, men vi kunne fordele det bedre hen over dagen, fortæller ekspert i idrætsernæring Mette Hansen. Hun forsker i, hvordan protein hjælper idrætsfolk til at restituere bedre og få større gevinst af træningen.

Proteiner er vigtige byggesten for kroppen. Mens vi sover, knokler kroppen for at komme sig oven på alle de ødelæggelser og stimuli, vi har udsat den for i løbet af dagen, fx løbetræning.

"Hård løbetræning kan smadre cellevæggene i muskelcellerne, især hvis træningen indeholder løb ned ad bakker eller trapper. Vi kan se det på muskelvævsprøver og i blodprøver. Løbere, der træner intensivt, har derfor brug for ekstra protein til at genopbygge musklerne. Cykling medfører ikke muskelødelæggelse i samme grad", forklarer lektor, ph.d. Mette Hansen.

Hun forsker især inden for to områder: Idrætsernæring med fokus på proteiner samt effekten af kvindelige kønshormoner på skeletmusklerne. På kontoret på Institut for Folkesundhed står flere bøger om træning og rehabilitering, som hun har bidraget til, og så har hun – meget passende – en storslået udsigt over grønne fodboldbaner og svømmestadion. Her i efteråret skal hun og nogle kolleger gennemføre et forskningsprojekt, hvor de undersøger, om løbere, der indtager protein inden de går i seng, restituerer bedre og dermed bedre kan tolerere intensiv løbetræning. Det er afprøvet med god effekt på folk, der dyrker styrketræning.

"Perspektivet er interessant for både motionister og elite, ja for alle, der gerne vil komme sig hurtigere oven på træning eller skader, fortæller hun hen over kaffekopperne og tilføjer, at på flere hospitaler undersøger man, om patienterne kommer sig hurtigere, hvis de får en proteinrig drik, fx mælk, inden sengetid."

Motion – så taber du fedt, ikke muskler

Der er al mulig grund til at holde sig fysisk aktiv. Løb og andre former for bevægelse har stribevis af gode effekter, ikke mindst regulerer det appetitten, forebygger livsstilssygdomme og visse kræftformer. Vil man tabe sig, er det en god ide at supplere diæten med træning. Kombinationen betyder nemlig, at det er fedtet, man taber, og ikke 'mager legemsmasse', altså muskelvæv.

Er du kun på diæt, men dropper træning, vil helt op til en tredjedel af vægttabet bestå af mager legemsmasse. Det vil få hvilestofskiftet til at falde og medføre, at det bliver vanskeligt at holde vægten, når diæten er slut. Desuden bliver musklerne svagere, så hverdagens gøremål kan komme til at føles mere uoverkommelige – med risiko for, at aktivitetsniveauet og dermed energiforbruget falder.

"Træning i forbindelse med en slankekur har en muskelbevarende effekt. Men virkningen er lokal, så det gælder kun de muskler, du træner. Selv om du løber, kan du altså godt få tynde overarme", smiler Mette Hansen. Hun råder til, at man dyrker styrketræning for hele kroppen. Både for at undgå tab af muskelmasse under vægttabet, for at forebygge skader og for at imødegå det tab af muskelmasse, vi alle oplever med alderen.

Af Jonna Toft
Læs hele artiklen på fuau.dk

Mette Hansen
Lektor i folkesundhedsvidenskab
Aarhus Universitet

Religion og filosofi

Hvad vil det sige at være til?
Og hvad er meningen med det hele?
Verdens religioners svar er utallige og filosofiens teorier mangfoldige.
Dyk ned under overfladen, og bliv klogere på nogle helt
fundamentale forhold ved tilværelsen.

Store romaner

Holdnummer: 1721-373
Dato: 23/10, 6 mandage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale G122, Ny Munkegade 118

Nogle gange er livet udfordrende, og vi ved ikke helt, hvad vi skal stille op. Så kan det være rart at sætte sig med en god roman. Tiden flyver pludselig af sted, mens øjnene sluger side efter side. For historiefortælling kan bare noget helt særligt, men hvad er det egentlig, som fænger os ved den? Når vi fortæller historier, søger vi at forstå verden, give den sammenhæng og mening. Karen Blixen skrev det så smukt: "Alle sorger kan bæres, hvis du sætter dem ind i en historie eller fortæller en historie om dem". Og netop romanen er den helt store fortælling, der gør vores verden forståelig. Så hvad sker der, når vi ikke kan fortælle meningsfuldt om verden og meningen er mistet? Da bliver det netop påtrængende at fortælle. De store romaner viser os fremmedgørelsen, fortvivlelsen, forbrydelsen og fortabelsen. Og måske giver de os på den måde lys midt i al mørket? Forelæsningsrækken dykker ned i nogle af litteraturens store og meningsfulde fortællinger.

23/10: **Homer: 'Odysseen' – en roman før romanen.** Flemming Houe, mag.art. i idéhistorie
30/10: **J. Joyce: 'Ulysses'.** Claus Schatz-Jakobsen, lektor i engelsk, Syddansk Universitet
06/11: **J.P. Sartre: 'Kvalme' – med udblik til Nietzsche.** Sune Liisberg, ph.d. i filosofi og idéhistorie, Aarhus Universitet
13/11: **A. Strindberg: 'Inferno'.** Per Stounbjerg, lektor i nordisk litteratur, Aarhus Universitet
20/11: **J. Dos Passos: 'Manhattan Transfer'.** Nick Bo Madsen, ekstern lektor i medievidenskab, Aarhus Universitet
27/11: **Th. Mann: 'Trolddomsbjerget' – en forlist dannelsesroman.** Flemming Houe, mag.art. i idéhistorie

Shakespeares univers

Holdnummer: 1721-374
Dato: 24/10, 5 tirsdage
Tid: 10.15-12.45
Pris: 860 kr., studerende 460 kr.
Sted: AU, lokale oplyses senere
Underviser: Flemming Houe, mag.art. i idéhistorie

Shakespeares tragedier viser os ikke blot et snævert udsnit af den menneskelige erfaringsverden, men et univers, der – som Søren Kierkegaard skriver – rækker ud over "den beroligende, trygge Midte, i hvilken de fleste Mennesker have deres Liv". Men uden, forbindelsen til vores erfaringsverden kappes. Tragedierne holder et spejl op for os, hvori vi kan kende og genkende os selv, vores egne konflikter og erfaringer, men i et uddybet perspektiv og en forstørret og intensiveret skikkelse. Det dynamiske centrum i dette vældige univers er lidenskaben, individets lidenskab i dens spændingsforhold til den sociale orden. Vi oplever lidenskaben i forskellige skikkelser. Forelskelsens brusende og berusende lidenskab i 'Romeo og Julie', fortvivlelsens lidenskab i 'King Lear', magtbegærets i 'Macbeth', jalousiens 'Othello', hvor kærligheden slår over i sin modsætning, gribes af skinsygens grønøjede monster og bliver til had, og endelig den blokerede lidenskab i 'Hamlet', hvor lidenskaben ikke kan vendes udad i handling, men bøjes indad i selvrefleksion.

Velfærd – hvornår har man det godt?

Holdnummer: 1721-375
Dato: 25/10, 4 onsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 460 kr., studerende 260 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D211, Ny Munkegade 118
Underviser: Alexander Heape, ph.d.-studerende i filosofi, University of Oxford

I en stresset, moderne hverdag, er wellness-ophold og wellness-behandlinger blevet en mere og mere almindelig praksis for mange. Og sammen har vi skabt en meget omdiskuteret velfærdsstat, som vi håber, skaber bedst mulige liv for de fleste. Men hvad vil alt den velvære og velfærd egentlig sige? Inden for filosofien er spørgsmål om velvære, velfærd og lykke tæt forbundne med frihed – og noget af det vigtigste at få has på, hvis man vil arbejde med moral og etik. For hvis man vil gøre det gode for andre mennesker, er man nødt til at vide, hvad dette flyvske 'gode' egentlig er – og om det overhovedet er noget, vi kan vurdere for andre. Med denne række dykker vi ned i forskellige bud på, hvad der kan konstituere gode menneskeliv. Er det nydelse? En balance mellem pligt og ret? At leve op til sit potentiale som menneske? Eller er det simpelthen friheden til at vælge selv?

25/10: **Fornøjelse og smerte: Hedonistiske teorier**
01/11: **Fornuftige ønsker: Præferenceteorier**
08/11: **En opskrift på velfærd? Listeteorier**
15/11: **Menneskelig natur: Perfektionistiske teorier**

Reformationer i middelalderen og i 1500-tallet

Holdnummer: 1721-197
Dato: 25/10, 6 onsdage
Tid: 17.30-19.15
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118
Underviser: Brian Patrick McGuire, professor emeritus i middelalderhistorie, Roskilde Universitet

Begrebet reformation har været lysslevende i Vestens kirkehistorie siden middelalderen, og derfor giver det mening at se på middelalderens kirkelige reformationer som baggrund for 1500-tallets protestantiske og katolske reformationer. De seks forelæsninger søger en forståelse af den kristne kirkes reformationer, hvor den lutherske reformation ses som én blandt flere forsøg på at få Evangeliets budskab realiseret i kirkens hverdag.

25/10: **Reformationen i kirkens historie og de første reformationer**
01/11: **Middelalderkirkens første reformation: Det klerikale opgør**
08/11: **Middelalderens anden reformation: Den pastorale**
15/11: **Middelalderens sidste reformation: Koncilbevægelsen**
29/11: **Baselkoncilet og renæssancekirken: Optakten til den protestantiske reformation (1431-1517)**
06/12: **Den lutherske reformation og den katolske reformation: På vej mod moderne tider (1517-1600)**

Folke*universitetet* markerer 500-året for Reformationen.
Vend programmet og læs mere

Religioner og reformer

Holdnummer: 1721-419
Dato: 26/10, 6 torsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale G122, Ny Munkegade 118

2017 er Luther-år, og den protestantiske reform bliver ikke bare fejret af kristne og teologer, men også officielt af bl.a. de nordiske lande og Tyskland. Den lutherske reform er også religionsvidenskabelig interessant på andre måder. Ikke mindst når den ses i bredere perspektiv som et eksempel på reformreligion og religiøs reformisme. Forelæsningsrækken undersøger reformisme i bred forstand, dvs. som religionshistorisk, -sociologisk og -fænomenologisk fænomen inden for forskellige religiøse traditioner. Findes der sammenlignelige reformtræk på tværs af kulturer og gennem historien? Hvad karakteriserer reformisme, og hvordan forklarer vi det?

26/10: Reformation – en religionshistorisk kategori. Hans Jørgen Lundager Jensen, professor i religionsvidenskab, dr. theol., Aarhus Universitet
02/11: Kristen reformation og muslimsk fundamentalisme: et komparativt studie. Jesper Sørensen, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
09/11: Reformbuddhisme. Jørn Borup, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
16/11: Reformhinduisme. Marianne Qvortrup Fibiger, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
23/11: Reformation og tilpasning i 1800-tallet. Grundtvig og (Grundtvigs) Luther. Katrine Baunvig, lektor i religionsstudier, Syddansk Universitet
30/11: Puritansk islam og protestantisme. Martin Riexinger, lektor i arabisk- og islamstudier, Aarhus Universitet

Eksistensfilosofi

Holdnummer: 1721-376
Dato: 26/10, 8 torsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 860 kr., studerende 460 kr.
Sted: AU, bygning 1530, auditorium F, Ny Munkegade 118

Hvad er meningen med tilværelsen egentlig? Dette er et af filosoffiens helt store spørgsmål. For som den franske filosof Albert Camus begyndte sit berømte essay 'Sisyfosmyten': "Der findes kun ét virkelig alvorligt filosofisk problem: selvmordet. At afgøre, om livet er værd at leve eller ej, er at besvare filosofiens grundspørgsmål." Dette dilemma er, sammen med spørgsmålet om menneskets frihed, eksistensfilosofiens omdrejningspunkt. Begge spørgsmål har rod i menneskets særlige måde at være på; mennesket ér ikke blot, det eksisterer. Mennesket kan nemlig forholde sig til sig selv, sin situation og de fremtidige livsmuligheder, det hele tiden stilles over for. På den måde står mennesket på en underfundig måde uden for sig selv og forholder sig bevidst til sig selv. Det betyder, at mennesket insisterer på frihed og mening, men også gennemlever en erfaring af fremmedhed og absurditet. Forelæsningsrækken tager fat på nogle af de forskellige eksistensfilosoffers forståelser af disse vigtige erfaringer.

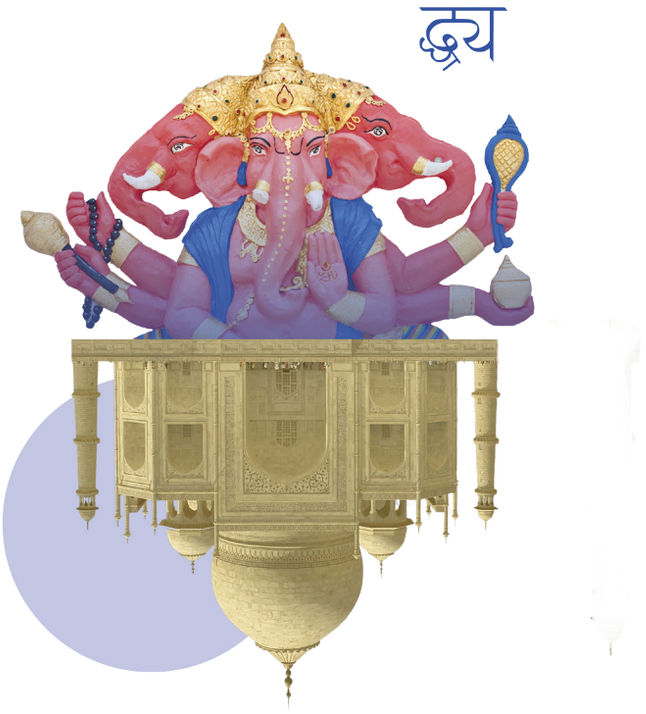
26/10: Kierkegaard og Hegel – eksistensfilosofi og systemtænkning. Flemming Houe, mag.art. i idéhistorie
02/11: Sartre – at tænke eksistensen – og eksistere tænkningen. Sune Liisberg, ph.d. i filosofi og idéhistorie, Aarhus Universitet
09/11: Heidegger – den timelige eksistens: mennesket uden Gud. Jørgen Hass, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet
16/11: Jaspers – kommunikationens tænker. Flemming Houe, mag.art. i idéhistorie
23/11: Livsfilosofi og eksistensfilosofi. Mogens Pahuus, professor i filosofi, Aalborg Universitet
30/11: Løgstrup og eksistensfilosofi. Bjørn Rabjerg, postdoc i systematisk teologi, Aarhus Universitet og Mogens Pahuus, professor i filosofi, Aalborg Universitet
07/12: Sløk og eksistensfilosofien. Ole Morsing, lektor i idéhistorie, Aarhus Universitet
14/12: Camus og Frankl – mening i meningsløsheden. Flemming Houe, mag.art. i idéhistorie

Verdens store religioner

Holdnummer: 1721-196
Dato: 26/10, 6 torsdage
Tid: 19.45-21.30
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU, bygning 1530, auditorium F, Ny Munkegade 118

Religion giver os svar på spørgsmål om verdens skabelse, menneskets liv og død samt mening med livet. I religionerne finder vi også en fælles historie, og vi skaber fælles traditioner, og dertil tilbyder religionerne mennesket et livssyn samt leveregler med udgangspunkt i religionen. Men religionerne er ganske forskellige, og det kan nogle gange være vanskeligt at begribe fremmede religioner og deres praksisser. For langt størstedelen af verdens befolkning er religion et helt centralt omdrejningspunkt i livet. Fx. bekender hele 2,2 mia. mennesker sig til kristendommen. I denne forelæsningsrække kan du se på verden gennem de store religioner og få kvalificerede perspektiver på spørgsmålene: Hvordan opstod de religiøse traditioner? Hvilken udvikling har de gennemgået? Og hvad står de for i dag? Få et indblik i fem religioners basale overbevisninger og værdier fra et historisk forankret men nutidigt perspektiv.

26/10: Indledning om religioner og deres betydning. Marianne Qvortrup Fibiger, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
02/11: Jødedom. Marianne Schleicher, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
09/11: Kristendom. Else Marie Wiberg Pedersen, lektor i systematisk teologi, Aarhus Universitet
16/11: Islam. John Møller Larsen, ph.d. i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
23/11: Hinduisme. Marianne Qvortrup Fibiger, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
30/11: Buddhisme. Jesper Østergaard, ph.d. i religionsvidenskab

Verdenshistorie: Det tyvende århundrede – ekstremernes tidsalder

Holdnummer: 1721-269
Dato: 27/10, 6 fredage
Tid: 10.15-12.45
Pris: 960 kr., studerende 510 kr.
Sted: AU, lokale oplyses senere
Underviser: Flemming Houe, mag.art. i idéhistorie

Det tyvende århundrede er et apokalyptisk århundrede, hvor vi balancerer på kanten af dommedag. Og samtidig et utopisk århundrede, hvor flere mennesker lever bedre end nogensinde før i historien. Hovedtemaet bliver modernisering og globalisering. For selv om de verdensopspændende europæiske imperier afvikles i løbet af århundredet, spreder den europæisk-amerikanske dominans sig. Resten af verden moderniseres og globaliseres inden for teknologisk og økonomisk udvikling. I Afrika og den islamiske verden forløber denne udvikling langsomt, mens Asien ved århundredets afslutning er nær Vestens niveau og måske i det kommende århundrede vil blive økonomisk og politisk dominerende. Politisk præges århundredet af de to verdenskrige og den kolde krigs konfrontation mellem liberale demokratier med fri markedsøkonomi og totalitære stater med planøkonomi i Sovjetunionen og Kina. Men med murens fald, Kinas økonomiske liberalisering og den intensiverede globalisering åbnes muligheden for en ny verdensorden; muligheden for én mangfoldig verden. En bestræbelse på at virkeliggøre denne mulighed opstår allerede med oprettelsen af FN, et internationalt samarbejde baseret på universelle menneskerettigheder. Et naivt håb måske. Men hvad er alternativet? Civilisationernes sammenstød?

Etiske teorier

Holdnummer: 1721-221
Dato: 30/10, 6 mandage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118
Underviser: Jørgen Husted, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

Hvad siger moralen, jeg skal gøre? Hvorfor skal jeg gøre, hvad moralen siger? Få præsenteret de fremtrædende etiske teorier: pligtetik, nytteetik, common sense-etik, dydsetik, omsorgsetik og eksistensetik. Der tages udgangspunkt i moral og etik samt de forskellige værdibegreber. Desuden præsenteres etisk relativisme og etisk subjektivisme. Teorierne bliver løbende illustreret med cases, udvalgte etiske spørgsmål og aktuelle etiske debatemner. Anbefalet baggrundslæsning (forudsættes ikke) er Jørgen Husteds bog 'Etiske teorier' (Hans Reitzels Forlag). Jørgen Husted er lektor i filosofi ved Aarhus Universitet, tidl. medlem af Det Etiske Råd samt forfatter til bl.a. 'Etik og værdier i socialt arbejde' (Hans Reitzels Forlag) og 'Etik og værdier i sygeplejen' (Hans Reitzels Forlag).

Tab, sorg og ensomhed

Holdnummer: 1721-377
Dato: 7/11, 3 tirsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale G122, Ny Munkegade 118
Underviser: Jørn Henrik Olsen, forfatter, billedkunstner og ph.d. i teologi

Tab og sorg kan ingen mennesker undgå. Tab kan ikke adskilles fra din livshistorie, men er en del af det at være et menneske med relationer og med kærlighed til andre mennesker. Med tabet følger sorgen, og derfor er netop sorgen blevet kaldt kærlighedens og tilknytningens dyreste pris. Alle mennesker oplever sorg, og alle kan opleve at miste en, som man ikke kan bære at miste. I sådan en situation kan man blive påtvunget sorgen og et livslangt sorgforløb, hvor sorgen viser sine mange ansigter. Dette opleves forskelligt, men død og tab fører ofte til vemod og ensomhed, og får for mange livet til at se meget anderledes ud. Forelæsningerne præsenterer tværfaglige perspektiver på sorgen, sorgteori og sorgprocesser. Desuden præsenteres en række temaer under eksistentiel omsorg, sorgintervention og medvandring i sorgens landskab. Slutteligt er der fokus på, hvordan ny livsglæde eller nyt livsmod kan finde vej i et menneskes liv.

07/11: Sorg som kærlighedens dyreste pris
14/11: Medvandring i dødens og sorgens landskab
21/11: Ensomhedens sorg og vejen til nyt livsmod

Bogudsalg *lørdag 18/11*

Få ny gymnastik til hjernen, eller bliv inspireret til forårets rejser, fx til Europas storbyer, når Aarhus Universitetsforlag holder bogudsalg lørdag den. 18. november.

Som deltager på Folkeuniversitetet har du mulighed for at købe alle nyheder, bestsellere og de store værker med 30-50 % rabat. Vælg mellem en række spændende nye og gamle titler.

Få fx tilbud på bøgerne:

Spar 30-50 %

SERIEN VIDE VERDEN
Fx Dublin, Aarhus, Barcelona og Paris

Dato: 18/11, lørdag
Tid: 10.30-16.00
Sted: AU, bygning 1530, i forbindelse med Folkeuniversitetets forelæsninger

Dømmekraft

Holdnummer: 1721-346
Dato: 12/11, 1 søndag
Tid: 10.30-15.30
Pris: 310 kr., studerende 180 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Henrik Stampe Lund, ph.d. i litteraturvidenskab og chefkonsulent på Det Juridiske Fakultet, Københavns Universitet

I hver eneste situation i dagligdagen gør vi brug af vores dømmekraft. Vi vælger og prioriterer hele tiden mellem forskellige hensyn og muligheder. Den gode dømmekraft består i menneskets evne til at forvalte den viden, vi har på en oplyst måde. Det er en almen erfaring, at man kan træffe dårlige beslutninger på trods af en stor mængde viden – og omvendt kan man træffe gode afgørelser på baggrund af ganske få oplysninger. God dømmekraft, som fx kommer til udtryk i eminent politisk lederskab, udmærker sig ved at være et vellykket møde mellem rationalitet og indlevelse. Det skyldes, at vores evne til at træffe kloge beslutninger er kendetegnet ved en kombination af fornuft og følelse – to sider i mennesket ,som ellers ofte lever adskilt. Forløbet vil både inddrage teoretisk litteratur og praktiske eksempler.

Jesus i den tidlige kristendom

Holdnummer: 1721-345
Dato: 28/11, 2 tirsdage
Tid: 19.15-21.00
Pris: 260 kr., studerende 160 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118
Underviser: Anders-Christian Lund Jacobsen, professor MSO i teologi, Aarhus Universitet

Hvem var Jesus ifølge de første kristne? De tidligste kristne tekster, som vi finder i Det Nye Testamente, tegner meget forskellige billeder af Jesus. Var han Guds Søn, som blev født i menneskeskikkelse af Jomfru Maria? Var han tømreren fra Nazareths søn, der havde særlige guddommelige evner? Var han det evige guddommelige skaberord, der blev født som menneske i den verden, som han selv havde skabt? Evangelierne tegner meget forskellige billeder af Jesus. Og Paulus var tilsyneladende ikke interesseret i Jesu liv, men fokuserede helt og holdent på den korsfæstede og opstandne Kristus. I århundrederne efter Jesu død bliver forestillingerne om Jesus endnu mere mangfoldige. Indled juletiden med et nyt blik på, hvem Jesus var.

Ideer der ændrede verden

Holdnummer: 1811-075
Dato: 22/1, 6 mandage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Pris inkl. bog: 910 kr., studerende 510 kr. (værdi 349,95 kr.)
Sted: AU, bygning 1530, lokale D215, Ny Munkegade 118

Ideer giver livet struktur, mening og retning. Ideer præger og forandrer, sammenbinder og splitter verdens befolkninger. Mennesket har eksisteret længe før, 'mennesket' som idé og begreb tog form. Og vi er ikke altid opmærksomme på det, men nogle ideer har gjort netop det – ændret verden. Ligesom ideen 'menneske' har de formet vores måde at agere på, vores måde at være i verden på og vores måde at forstå os selv på. I dag er det umuligt at forestille sig, at der ikke skulle findes ideer som fx 'sandhed', 'skabelse', 'religion' eller 'menneske'. Men tænker vi efter, bliver det klart, at de ikke er faldet ned fra himlen – de er opstået i verden på et tidspunkt. I dette forløb oprulles seks ideer. Nogle af dem diskuterer vi, andre tager vi måske for givet. Få et indblik i, hvordan de ideer, der former din verden, er opstået, har udviklet sig til det, de er i dag – og hvordan de måske kommer til at se ud i fremtiden. Forelæsningsrækken er baseret på antologien '50 ideer der ændrede verden' (Aarhus Universitetsforlag), som kan inkluderes i prisen.

22/01: **Guddom. Naturreligion, flere eller bare en gud.** Lars Albinus, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
29/01: **Jødedom, kristendom og islam.** Anders Klostergaard Petersen, professor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
05/02: **Skabelse.** Ole Jensen, forfatter og tidl. proffesor i teologi
12/02: **Moral.** Jørgen Carlsen, højskoleforstander og fhv. medlem af Det Etiske Råd
19/02: **Rationalitet.** Thomas Schwarz Wentzer, lektor i filosofi, Aarhus Universitet
26/02: **Sandhed.** Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Hvad enhver dansker bør vide

Holdnummer: 1811-076
Dato: 23/1, 6 tirsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118

Hvad bør man læse, høre, se, eller smage, før man dør? Det giver tv, bøger og aviser os mange bud på. På Folkeuniversitetet har vi spurgt eksperterne. Vi inviterer nogle af landets dygtigste forskere til at give deres bud på, hvad der er grundlæggende at vide inden for deres fag. Få overblik over milepæle, begivenheder og personer, som revolutionerede menneskets tilværelse. Få perspektiv på nogle af de begivenheder, som ændrede verden. Hvad ændrede historien og hvorfor?

23/01: **Danmarks historie.** Steffen Heiberg, forfatter og fhv. forskningschef, Det Nationalhistoriske Museum Frederiksborg Slot
30/01: **Litteratur.** Nick Bo Madsen, ekstern lektor i medievidenskab, Aarhus Universitet
06/02: **Musik.** Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab
13/02: **Kunst.** Teresa Østergaard Pedersen, mag.art. og ph.d.-stipendiat i kunsthistorie, Aarhus Universitet
20/02: **Dansk design.** Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer
27/02: **Teknologi og naturvidenskab.** Kristian Hvidtfelt Nielsen, lektor i videnskabsstudier, Aarhus Universitet

Filosofihistorie – fra antikken til det moderne gennembrud

Holdnummer: 1811-237
Dato: 23/1, 9 tirsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 960 kr., studerende 510 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118

Forelæsningerne præsenterer nogle af de største og mest betydelige filosoffer, der har eksisteret. Den historiske periode, som strækker sig fra antikken til det moderne gennembrud, byder på mange afgørende filosofiske idéer og tanker. Lær at forstå de filosofiske teorier og deres oprindelse, når vi gennemgår en perlerække af historiens filosofiske tænkere lige fra Platon, Aristoteles og Augustin til Locke, Hume og Kierkegaard. Bliv nysgerrig på alt fra den politiske til den eksistentielle filosofi og begrib filosofiens væsen. Bliv klogere på den verden, hvorfra filosofiens væsen udspringer.

23/01: **Platon og Aristoteles: Sandhedssøgen og det gode liv.** Morten Sørensen Thaning, lektor i filosofi, Institut for ledelse, politik og filosofi, Copenhagen Business School
30/01: **Augustin: Åndelighed og forening med Gud.** Anders-Christian Lund Jacobsen, professor MSO i teologi, Aarhus Universitet
06/02: **Descartes: Tvivl, erkendelse og videnskab.** Rasmus Thybo Jensen, ph.d. i filosofi
13/02: **Rousseau: Retfærdighed, lighed og lov.** Esther Oluffa Pedersen, lektor i filosofihistorie, Roskilde Universitet
20/02: **John Locke og David Hume: Sansning og fornuft.** Hans Fink, docent emeritus i filosofi, Aarhus Universitet
27/02: **Hegel: Om friheden og dens virkeliggørelse.** Peter Wolsing, lektor i filosofi, Syddansk Universitet
06/03: **Immanuel Kant: Kritik af dømmekraften.** René Rosfort, lektor i etik og religionsfilosofi, Københavns Universitet
13/03: **Kierkegaard: Tro, fornuft og fantasi.** Iben Damgaard, professor MSO i etik og religionsfilosofi, Københavns Universitet.
20/03: **Nietzsche: Moralkritik og etik.** Mette Blok, postdoc i filosofi, Roskilde Universitet

"Skal vi forstå konflikter i den aktuelle verden, forudsætter det også et grundlæggende historisk kendskab til ***jødedom, kristendom og islam****."*

Anders Klostergaard Petersen
Professor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

Guds ord – i Toraen, Bibelen og Koranen

Holdnummer: 1811-077
Dato: 24/1, 3 onsdage
Tid: 17.30-19.15
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118

Vidste du, at religionerne jødedom, kristendom og islam har mange ligheder? Der er én gud og en række hellige personer, hvoraf nogle fremtræder i alle religionerne. De har alle ét grundlæggende helligskrift, der henholdsvis hedder Toraen, Det Nye Testamente og Koranen. I denne forelæsningsrække kommer du tættere på de tre helligskrifter og på deres forskelle og ligheder. Hvor og hvordan er disse skrifter opstået? Hvilken betydning har de haft for religionerne, og hvilken rolle spiller de i dag? De tre store religioner har alle deres udspring i Mellemøsten. Den jødiske bog, Toraen, er oprindeligt skrevet på hebraisk og indeholder de fem Mosebøger og 613 bud. Den kristne hovedtekst, Det Nye Testamente, består af fem historiske tekster om Jesu liv samt et stort antal breve. Den muslimske primærtekst, Koranen, er den seneste af de tre og indeholder ærkeenglen Gabriels åbenbaring til Muhammed. Bliv klogere på de tekster, som gennem historien har været definerende for milliarder af menneskers liv.

24/01: **Toraen.** Søren Holst, lektor i bibelsk eksegese, Københavns Universitet
31/01: **Det Nye Testamente.** Anders Klostergaard Petersen, professor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
07/02: **Koranen**. John Møller Larsen, ph.d. i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

Vølvens spådom, norner og skæbne

Holdnummer: 1811-074
Dato: 25/1, 3 torsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D211, Ny Munkegade 118
Underviser: Karen Bek-Pedersen, ph.d. i kulturhistorie

Hør om skæbnen, som den skildes i norrøn litteratur, mytologi og livssyn. Hvad vil det sige at tro på skæbnen? Hvordan er forholdet mellem skæbnen, fortiden og fremtiden? Og hvem fastlægger, hvordan ens skæbne bliver? Med udgangspunkt i den berømte tekst 'Vølvens Spådom' får du denne dag et indblik i den tankegang og det livssyn, der præger den islandske sagalitteratur og Eddaens fællesnordiske heltetraditioner. Vi skal stifte bekendtskab med de mystiske norner, som repræsenterer det norrøne skæbnebegreb, og vi skal forstå, hvad det er for en slags skæbne, der gemmer sig bag disse uhåndgribelige kvindefigurer. Alt er nemlig ikke, som vi går og tror, og måske er alt heller ikke givet på forhånd – eller er det? Forløbet har to temaer, dels vølven og nornerne Urðr, Verðandi og Skuld, og dels skæbne, som den skildres i heltedigte, skjaldedigte og sagaerne.

Tænk dig om

Holdnummer: 1811-073
Dato: 27/1, 1 lørdag
Tid: 10.15-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Jens Christian Bjerring, adjunkt i filosofi, Aarhus Universitet

Vi møder argumenter overalt, hvor mennesker forsøger at overbevise andre om en påstand: når politikere taler for deres politik; når reklamefolk taler for deres produkt; når videnskabsfolk taler for deres teori eller præster for deres tro – og når vi taler med hinanden i hverdagen. Derfor er det en uundværlig evne at kunne identificere, evaluere og konstruere argumenter på effektiv vis. Det er en af filosofiens spidskompetencer, og filosofien kan lære dig at skabe gode argumenter ved at tænke dig om. Med dette forløb får du mulighed for at tilegne dig disse evner. Du får en introduktion til en række begreber og metoder, der gør det muligt at forstå og afkode argumenters indre logik, at identificere fejlslutninger og skjulte præmisser og at opbygge din egen evne til at konstruere holdbare argumenter og kommunikere dem effektivt.

Stoisk ro i hverdagen

Holdnummer: 1811-254
Dato: 27/1, 1 lørdag
Tid: 10.15-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Anders Dræby Sørensen, cand.mag. i idéhistorie, master i humanistisk sundhedsvidenskab og ph.d. i psykologi

Livet kører for mange danskere i et højt tempo. Fuld fart på karrieren, alle potentialer skal udleves og alle verdenshjørner skal ses. Det moderne samfund stiller store krav til det enkelt menneskes udvikling, og for mange af os bliver hverdagen et kapløb med tiden, når vi på én gang skal være den perfekte forælder, den udviklingsorienterede medarbejder og det selvbevidste menneske, der holder krop og sind i topform. Ingen ønsker at gå i stå eller gå glip af noget. Men tempoet kan blive så højt, at vi helt mister fokus og overblik – og til tider også os selv. Udtrykket 'at have en stoisk ro' bruges om personer, der har et fuldstændigt overblik og en uændret væremåde, uanset hvad der sker. Det er ikke uden grund, at stoicismen de seneste årtier har vundet fornyet fokus inden for såvel filosofi, psykologi og psykoterapi. Stoikerne forstår filosofien som en praktisk livsform, der skal hjælpe mennesket til at opnå sindsro og livsudfoldelse i vanskelige tider. Bliv grundigt introduceret til stoicismens livsfilosofi, og hør, hvad den stoiske tilgang har at tilbyde det moderne menneske, som lever i en foranderlig verden.

Du kan tilmelde dig i god tid. De første forelæsninger i efteråret 2018 er med i dette program. Følg med på hjemmesiden **www.fuau.dk**

Skildpaddetanker – Banale sandheder om fødsel, død og det utrolige liv ind imellem

Holdnummer: 1811-238
Dato: 26/2, 1 mandag
Tid: 19.30-21.15
Pris: 160 kr., studerende 110 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118
Underviser: Mickey Gjerris, cand.theol., lektor i bioetik, Københavns Universitet

Vi lever med små og store historier i vores liv for at kunne holde det hele ud. Der er vores egne små historier om meningsfyldte øjeblikke, menneskelige relationer og interessante opgaver, der for en stund gav det hele mening. Og så er der de store historier, som vi sætter os selv ind i: Historier om Gud, kosmos, arten, slægten og ideologierne. Alle historierne trues konstant af dødens og tilfældighedens meningsløshed og gør det til en udfordring at fastholde meningsfuldheden. Forelæsningen tager udgangspunkt i Mickey Gjerris' bog 'Skildpaddetanker' (2017) og søger efter at minde os om det, som vi har det med at glemme, men som kan gøre livet til at bære.

Hvordan vil fremtidens religioner se ud?

Holdnummer: 1811-239
Dato: 16/4, 1 mandag
Tid: 17.15-21.15
Pris: 260 kr., studerende 160 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118
Underviser: Jens-André Herbener, cand.mag. i religionsstudier

Vores samfund står formentlig ved en skæbnesvanger korsvej: Hvis ikke vi snarest får bremset de dødsensfarlige klimaforandringer og den fortsat voldsomme vækst i forbrug og befolkning, kan det ende med, at de eksisterende samfund kollapser. Bliv nysgerrig på verdens religioner, når der sættes spot på deres (og vores) fremtid. For hvad sker der med religionerne, hvis samfundet, som vi kender det, bryder sammen? Og hvordan kan religiøsitet ende med at se ud, hvis det lykkedes os at afværge de verdensomspændende katastrofer? I begge tilfælde vil vi sandsynligvis stå over for store religionsskifter: Kristendom og islam kan hurtigere blive fortid, end de fleste forestiller sig i dag.

Danskernes tro gennem 1000 år

Holdnummer: 1821-010
Dato: 4/9 2018, 3 tirsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 360 kr. Studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D215, Ny Munkegade 118
Underviser: Peter Lodberg, professor MSO i teologi, Aarhus Universitet

Kom med på en vandring gennem troens landskaber - og troens forestillingsverden, bygninger og betydning for vores historie. Det bliver en national og religiøs dannelsesrejse, for de to elementer er altid gået hånd i hånd. Fra de første vikingekonger lod sig kristne for at forsvare sig mod tyske indtrængere over reformationen, som gjorde Danmark protestantisk og til en egentlig stat, til 1800-tallets store vækkelser, der formulerede begreberne om nation og folk. Altid er de nye impulser kommet udefra. I vores tid hænger troens historie sammen med sekularisering og indvandring. Er Danmark på vej til at blive et multikulturelt og sekularistisk samfund? Svaret er ikke nødvendigvis givet, for fremtiden er åben.

Weekend på Sandbjerg Gods

Vores historie – Danmark i det 20. århundrede

Holdnummer: 1811-002 (enkeltværelse), 1811-001 (dobbeltværelse)
Dato: 27-28/1, 1 weekend
Pris: 2100 kr. (enkeltværelse), 4200 kr. (dobbeltværelse) inkl. foredrag, overnatning og måltider
Sted: Sandbjerg Gods,Sønderborg
Forelæsere: Rasmus Rosenørn, museumsinspektør, RAGNAROCK – Museet for pop, rock & ungdomskultur, Bertel Nygaard, lektor i historie, Aarhus Universitet og Søren Hein Rasmussen, ph.d. i historie og forfatter, MegaNørd

27-28/1 rykker vi ind på Sandbjerg Gods i Sønderjylland, hvorfra vi skuer ud over Danmark i det 20. århundrede i selskab med tre veloplagte historikere. I en blanding af gods- og højskolestemning byder weekenden på foredrag, fællesspisning, sang og kaffebord.

Lørdag 27/1:

11.00:	**Ankomst og indkvartering**
12.00:	**Frokost**
13.00:	**Verdens gang i det 20. århundrede**
15.00:	**Udenrigspolitik og national opretholdelse**
15.45:	**Kaffepause**
16.15:	**Velfærdssamfundet**
17.15:	**Underholdningssamfundet**
18.15:	**Aftensmad**
19.30:	**Fra swing til Elvis til Beatles**
20.30:	**Foredragskoncert om arbejder- og protestsange**

Søndag 28/1:

08.00:	**Morgenmad og udtjekning**
09.15:	**Det uhomogene Danmark**
10.00:	**Dyst om danmarkshistorien**
10.45:	**Kaffepause**
11.00:	**Danskhed og Dannebrog**
11.45:	**Frokost**
12.45:	**Håbet om fremtiden**
13.45:	**Hvordan fortælles historien?**
14.30:	**Kaffebord – og farvel**

Arkæologi og historie

I vikingetiden tog vikingerne på togt,
i middelalderen opfandt man trykkepressen,
og inden for de seneste 100 års historie har verden
oplevet to ødelæggende verdenskrige.
Brug historien til at sætte dit liv i perspektiv.

USA's historie

Holdnummer: 1721-014
Dato: 24/10, 6 tirsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118

Hvilken betydning har uafhængighedserklæringen og forfatningen for det amerikanske politiske system? Hvordan kan koloniseringen og den europæiske masseimmigration til det nye land knyttes til den amerikanske drøm? Og hvordan har amerikansk kultur sat sit præg på resten af den vestlige verden? Begivenheder og bevægelser, der har fundet sted i USA, har haft enorm betydning for den måde, verden ser ud på i dag. Med afsæt i de store begivenheder – revolutionen, borgerkrigen, Pearl Harbor og Hollywood – dykker forelæserne ned i baggrunden for den amerikanske identitet. USA's historie er historien om verdens mest standhaftige supermagt.

24/10: **City on a Hill, Manifest Destiny og Den Amerikanske Drøm: USA's nationale myter.** Regin Schmidt, lektor i historie, Københavns Universitet
31/10: **Borgerkrig, borgerrettighedsbevægelse og raceuroligheder.** Jørn Brøndal, lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet
07/11: **Den Kolde Krig og kampen mod kommunismen.** Poul Villaume, professor i historie, Københavns Universitet
14/11: **Uafhængighedserklæringen, forfatningen og det politiske system.** Derek Beach, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
21/11: **USA i verdenskrig.** Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag
28/11: **Amerikanisering, populærkultur og Hollywood.** Nils Arne Sørensen, professor i historie, Syddansk Universitet

Antikkens veje til renæssancens Danmark

Holdnummer: 1721-248
Dato: 24/10, 5 tirsdage (ingen undervisning 7/11)
Tid: 19.30-21.15
Pris: 560 kr., studerende 310 kr.
Pris inkl. bog: 700 kr., studerende 450 kr. (bog værdi 200 kr.)
Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118. OBS 28/11: Antikmuseet, Aarhus Universitet, Victor Albecks Vej 3, bygning 1414

Renæssancen tog sin begyndelse i 1300-tallets Italien, og den nåede med sine banebrydende ideer til Danmark i det tidlige 1500-tal. Her vendte danske digtere, kunstnere, kongelige og videnskabsmænd blikket mod det antikke Grækenland og Rom, ansporet af en kulturel bevægelse af lærde, humanisterne. De lod sig inspirere af antikkens ideer i en kulturel brydningstid, der grundlæggende forandrede opfattelsen af kunst, videnskab og samfund for altid. Kom med tilbage til renæssancens blomstrende kulturliv og hør om, hvordan antikken har sat vigtige spor i renæssancens Danmark. Forløbet tager afsæt i 'Da Muserne flyttede ind – Antikkens veje til renæssancens Danmark' (Aarhus Universitetsforlag, 2017), som kan inkluderes i prisen.

24/10: **Reformationen og latinen – Christiern Pedersen.** Morten Fink-Jensen, lektor i historie, Københavns Universitet
31/10: **Retorik og latin til Kongen – Mads Pors.** Camilla Horster, adjunkt i filologi, Aarhus Universitet
14/11: **Antikkens guder og helte på Frederiksborg – Christian 4.** Thomas Lyngby, forskningschef og museumsinspektør, Det Nationalhistoriske Museum Frederiksborg Slot
21/11: **En lille romersk vase langvejs fra – Ole Worm.** Lærke Maria Andersen Funder, postdoc i filologi, Aarhus Universitet
28/11: **Omvisning i Antikmuseets udstilling 'Da Muserne flyttede ind – Antikken i renæssancens Danmark'.** Lærke Maria Andersen Funder, postdoc i filologi, Aarhus Universitet

"Napoleonskrigene fremprovokerede en intens forandringsproces, der både udbredte den franske revolutionsidealer, men samtidig fremtvang en modreaktion på dem. ***Det forandrerede Europa for altid*** *både politisk, socialt og økonomisk."*

Martin Ammitsbøll Husted
Lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

Napoleonskrigene

Holdnummer: 1721-175
Dato: 24/10, 5 tirsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 560 kr., studerende 310 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D215, Ny Munkegade 118
Underviser: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

Indtil Første Verdenskrig omtalte man Napoleonskrigene som "Den Store Krig". Forklaringen er simpel: Ikke alene fastholdt krigene Europa i en jernnæve i perioden 1803-1815, men de forandrede også europæernes sociale, økonomiske og politiske virkelighed for eftertiden – de gjorde Europa moderne. Forelæsningsrækken belyser denne forandringsproces med udgangspunkt i en række toneangivende slag fra Napoleonskrigene, herunder slaget ved Austerlitz, slaget ved Trafalgar, Napoleons invasion af Rusland i 1812 og slaget ved Waterloo. Bliv klogere på bl.a. Napoleons og Wellingtons feltherrekunst, de økonomiske og politiske reformer i Preussen, Østrig og Rusland samt magtspillet i Europa i perioden 1803-1815.

24/10: **Napoleons Europa: manden, myterne, modstanderne og krigskunsten.** Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag
31/10: **Napoleons største sejr: Slaget ved Austerlitz.** Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag
07/11: **Storbritannien og Nelson slår igen: Slaget ved Trafalgar.** Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag
14/11: **Katastrofen: Napoleons russiske felttog.** Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag
21/11: **Den sidste chance: Slaget ved Waterloo.** Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

Forsvundne byer

Holdnummer: 1721-061
Dato: 25/10, 7 onsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 760 kr., studerende 410 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118
Tilrettelæggere: Rubina Raja, professor i klassisk arkæologi, Aarhus Universitet og Søren Michael Sindbæk, professor i middelalderarkæologi, Aarhus Universitet

Oldtiden og middelalderens byer er arkæologiens vinduer ind til forsvundne verdener. Byerne er de steder, hvor sporene efter fortidens samfund kommer mest til live: fra storslåede templer og monumenter til sporene af dagligdagens liv – fra tiggerne på gaden til kunsthåndværkernes værksteder og markeder med varer fra hele verden. I antikkens metropoler, vikingetidens havnebyer eller middelalderens købstæder var byerne omdrejningspunkt for møder, der bandt folk sammen, og begivenheder, der forandrede verden. Store danske forskningsprojekter er med til at afdække byernes arkæologi over hele verden. Mød forskerne, som står i spidsen for udgravninger i Afrika, middelhavslandene og i Europa, og hør deres beretninger om byernes dramatiske historie, overraskende kultur og vidstrakte netværk.

25/10: Forsvundne byer – arkæologiens. Rubina Raja, professor i klassisk arkæologi, Aarhus Universitet og Søren Michael Sindbæk, professor i middelalderarkæologi, Aarhus Universitet
01/11: Cæsars Rom. Jan Kindberg Jacobsen, museumsinspektør, Glyptoteket
08/11: Vikingernes Ribe. Søren Michael Sindbæk, professor i middelalderarkæologi, Aarhus Universitet
15/11: Doliche in Turkey – the city of Jupiter (på let forståeligt engelsk). Michael Blömer, adjunkt i arkæologi, Aarhus Universitet
22/11: Karavanebyen Palmyra. Rubina Raja, professor i klassisk arkæologi, Aarhus Universitet
29/11: The Obelisks of Axum and the queen of Sheba (på let forståeligt engelsk). Federica Sulas, adjunkt i arkæologi, Aarhus Universitet
06/12: Den genfundne karré i Knuds by – middelalderens Odense. Kirstine Haase, ph.d.-studerende i arkæologi, Aarhus Universitet

Historie på Dokk1: Fem store temaer i historien

Holdnummer: 1721-354
Dato: 3/11, 5 fredage (ingen undervisning 10/11 og 17/11)
Tid: 10.00-11.45
Pris: 560 kr., studerende 310 kr.
Sted: Dokk1, Lille Sal, Hack Kampmanns Plads 2
Underviser: Søren Hein Rasmussen, ph.d. i historie og forfatter, MegaNørd

Hvor ville vores moderne verden have været uden oplysningsfilosoffernes ideer om "frihed, lighed og broderskab"? Anden halvdel af det 20. århundrede ville med sikkerhed have formet sig helt anderledes, hvis ikke verden var kollideret i to verdenskrige. Igennem menneskets historie løber en række evige temaer, der igen og igen spiller ind på historiens gang og drastisk drejet verden ind på et ganske andet spor. Vi stiller skarpt på fem af dem – krig, døden, seksualitet, nationen og frihed – og følger, hvordan de har formet vores vej gennem historien.

03/11: Krig
24/11: Døden
01/12: Seksualitet
08/12: Nationen
15/12: Frihed

Engelske slotte og haver

Holdnummer: 1721-422
Dato: 11/11, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Ole Fournais, cand.mag. i historie, nordisk sprog og litteratur

Denne dag går vi på opdagelse i et udvalg af Englands mest betagende slotte og haver, hvoraf mange har været med i film og serier. Omdrejningspunktet er 'Downton Abbey' og dermed slottet Highclere Castle, hvor serien er optaget. Dykker man ned i slottets og ejerfamiliens historie, fornemmer man en tydelig sammenhæng med mange elementer i serien. Undervejs kommer vi også forbi slotte som Harewood House, som gør det ud for Buckingham Palace og har en udstilling af dragter fra 'The Crown', samt Castle Howard, Newby Hall, Loseley Park og Hatfield House. Slottene hænger tæt sammen med de omliggende parkanlæg. Derfor ser vi også på udviklingen af den engelske havekunst, som har stor indflydelse på resten af Europa.

Den Russiske Revolution 1917

Holdnummer: 1721-181
Dato: 11/11, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Undervisere: Kasper Mikael Jacek, BA i idéhistorie, cand.public, Mathias Hein Jessen, ph.d. i idéhistorie og adjunkt, Copenhagen Business School, Benjamin Ask Popp-Madsen, ph.d.-stipendiat i statskundskab, Københavns Universitet og Mikkel Flohr, ph.d.-studerende i samfundsvidenskab, Roskilde Universitet

Den Russiske Revolution i 1917 er en af de mest altafgørende begivenheder i det 20. århundredes politiske historie. Revolutionen ændrede det politiske landskab markant og satte dagsordenen for store dele af det 20. århundredes politiske udviklinger. Og revolutionen har stadig stor betydning vores politiske forståelse i dag. Diskussioner om frihed, lighed, demokrati, styreformer og menneskerettigheder er opstået og har fået nyt liv gennem Den Russiske Revolution. Denne lørdag giver et indblik i de mest afgørende begivenheder og udviklinger i og omkring Den Russiske Revolution. Undervejs ser vi på de socio-økonomiske og idémæssige udviklinger i det 19. århundrede, der banede vejen for opgøret med zaren og det russiske samfund, på Februar- og Oktoberrevolutionerne i 1917, på revolutionens efterspil og borgerkrig og på, hvordan det kommunistiske styre og Sovjetunionen blev cementeret.

"Den kontekstualiserede arkæologi kan give en ***dyb viden om verden, som den en gang så ud*** *og dermed få os til at reflektere over verden, som den ser ud i dag."*

Rubina Raja
Professor i klassisk arkæologi
Aarhus Universitet

Waffen SS var en elitestyrke i Nazi-Tyskland på op mod 1 mio. soldater. De allierede bekæmpede med alle midler elitehæren og dens forsyningsfabrikker.

Waffen-SS – Europas nazistiske soldater

Holdnummer: 1721-240

Dato: 11/11, 1 lørdag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 400 kr., studerende 250 kr. inkl. sandwich til frokost samt drikke. Velbekomme

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Claus Bundgård Christensen, lektor i historie, Roskilde Universitet og Niels Bo Poulsen, militærhistoriker, Forsvarsakademiet

Waffen-SS var med sin cirka 1 million soldater den moderne histories mest multikulturelle og transnationale militære styrke. I modsætning til mange militære alliancer var soldaterne her under en enhedskommando og dybt integrerede i Himmlers SS-organisation. Selv om mændene i Waffen-SS havde vidt forskellige motiver til at melde sig – eller var tvangshvervede – var fællesnævneren, at deres indsats skulle tjene den tyske nazismes interesser. Vi kommer omkring en række væsentlige aspekter af Waffen-SS' historie: Waffen-SS og resten af SS, den militære brug af SS-soldaterne og deres omfattende deltagelse i de nazistiske forbrydelser. Forelæsningerne er baseret på den anmelderroste bog 'Waffen-SS: Europas nazistiske soldater' (Gyldendal), der bygger på fem års arkivstudier i seksten lande.

Hansestæderne

Holdnummer: 1721-007

Dato: 12/11, 1 søndag

Tid: 10.00-16.00

Pris: 360 kr., studerende 210 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Ebbe Juul-Heider, lektor, cand.mag., oberstløjtnant

Denne søndag vender vi blikket mod en helt særlig økonomisk og kulturel opblomstringstid i en række tyske byer som Hamburg, Lübeck, Bremen, Wismar, Rostock, Greifswald og Stralsund. De var alle medlem af 'Die Hanse', der opstod i midten af 1100-tallet, og hvor tyske købmænd med udgangspunkt i Visby på Gotland udbyggede handlen med Nowgorod. Købmandssammenslutningerne blev en betydelig økonomisk autoritet i Østersøen og eksisterede i omkring 500 år. I løbet af 1200- og 1300-tallet udviklede dette sig til at blive byer eller byråd, hvor handlen udgik fra. Antallet i den løse sammenslutning kunne være 200 byer, hvoraf der var en kerne på omkring 80 med Lübeck som førende by. 'Die Hanse' havde kontorer eller nærmere småbyer i Brügge, Nowgorod, London og Bergen. Også det årlige sildeeventyr i Skåne var næsten monopoliseret af 'Die Hanse'. I løbet af 1500-tallet svandt indflydelsen, da handlen trak over Atlanten. Men i dag ses de imponerende spor af 'die Hanse': kirker, palærer og torve rejst af selvbevidste købmandsslægter.

De Slesvigske Krige – da katastrofen ramte Danmark

Holdnummer: 1721-304

Dato: 12/11, 1 søndag

Tid: 10.00-14.00

Pris: 260 kr., studerende 160 kr.

Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

Underviser: Martin Cleemann Rasmussen, ekstern lektor i russisk og historie, Hærens Officersskole

Få konflikter har rystet Danmark så voldsomt som De Slesvigske Krige 1848-51 og 1864. I løbet af en periode på mindre end 20 år oplevede Danmark to blodige og ødelæggende krige, som på afgørende vis rystede den danske helstat og bragte landet på randen af udslettelse som nationalstat. Gemt i krigenes gru og nederlag lå dog også rødderne til det Danmark, som vi kender i dag. I løbet af denne dag sætter vi fokus på De Slesvigske Krige og på den store betydning, som de havde for både samtidens – og eftertidens Danmark. Vi hører om den politiske baggrund for krigene, om de store militære slag og deres betydning, om sejre og nederlag, om hverdagslivet for soldaterne i felten og om de store politiske og kulturelle skikkelser, som prægede Danmark i denne periode.

Islands præsidenter, Bessastaðirs historie og den islandske falk

Holdnummer: 1721-356
Dato: 18/11, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 400 kr., studerende 250 kr. inkl. sandwich til frokost samt drikke. Velbekomme
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118

I 1944 stemte Island for ophævelse af personalunionen med Danmark og for indførelsen af en ny forfatning med fuld uafhængighed fra Danmark. 17. juni samme år blev Republikken Island udråbt, og Sveinn Björnsson blev valgt til landets præsident. Han blev siden efterfulgt af bl.a. Ásgeir Ásgeirsson, Vigdís Finnbogadóttir (verdens første demokratisk valgte kvindelige præsident) og nu Guðni Th. Jóhannesson. Bessastaðir på Álftanes er præsidentens residens, og stedet har været beboet siden 900-tallet. Den islandske falk prydede 1903-18 Islands våbenskjold og ses i dag på den islandske Falkeorden, hvis stormester er Islands præsident. Denne lørdag skal vi høre mere om alt dette – og også opleve en levende falk.

10.00: **Introduktion.** Lise Gjedssø Bertelsen, mag.art., ph.d. i arkæologi
11.00: **Bessastaðir: Vikingegård-Kongsgård-Præsidentresidens.** Guðmundur Olafsson, overinspektør, Islands Nationalmuseum
11.45: **Frokostpause**
12.30: **Bessastaðir: Vikingegård-Kongsgård-Præsidentresidens – *fortsat***
13.15: **Islands vej fra danske konger til præsidenter.** Tryggvi Felixson, seniorrådgiver, Nordisk Råd
15.15: **Den islandske falk med præsentation af levende falk.** Frank Skaarup Hansen, falkoner og ejer, falkoneriet Falkenborg

Danmark og De Vestindiske Øer

Holdnummer: 1721-310
Dato: 18/11, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 400 kr., studerende 250 kr. inkl. sandwich til frokost samt drikke. Velbekomme
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Louise Sebro, fil.dr. i historie og forsker i kolonihistorie ved Nationalmuseet

100-året for Danmarks salg af De Vestindiske Øer har været en kærkommen lejlighed til at tale om både Danmarks fortid som kolonimagt og status på de amerikanske Jomfruøer i dag. Denne lørdag kan du tage med på en rejse til de eksotiske øer, der engang var en del af Danmark. Dagen sætter fokus på historien om de mennesker, der boede i kolonien og på overgangen fra Danmark til USA. Hvad var det egentlig, der skete, da amerikanerne tog Vestindien i besiddelse? Blev kolonien sat fri, eller overgik den blot til en anden kolonimagt? Vi dykker ned i historien om kolonierne, menneskerne og det kontroversielle salg af et beboet stykke land.

10.00: **Den danske kolonihistorie – Indien, Guldkysten, Vestindien og Grønland – og kolonierne i Danmark**
11.45: **Frokostpause**
12.30: **Menneskæbner i Dansk Vestindien**
14.30: **De amerikanske jomfruøer i dag – afkolonisering eller?**

Verdenshistoriens største begivenheder

Holdnummer: 1811-031
Dato: 23/1, 9 tirsdage
Tid: 17.30-19.15
Pris: 960 kr., studerende 510 kr.
Pris inkl. bog: 1210 kr., studerende 760 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118

I den litterære verden taler man om begrebet 'point of no return'. Det er en betegnelse for det sted i en fortælling, hvor der ikke er nogen vej tilbage. Verdenshistorien er fyldt med sådanne 'points of no return'. I nogle tilfælde ved man med det samme, at alt er forandret, som fx ved terrorangrebene d. 11. september 2001. Andre gange går der århundreder, før man kan se, at en helt specifik begivenhed kom til at ændre verdens gang. I denne forelæsningsrække dykker forskerne ned i ni vidt forskellige begivenheder, der alle har det til fælles, at i det øjeblik, de er indtruffet, er der ingen vej tilbage. Rækken tager udgangspunkt i '50 begivenheder. Højdepunkter i verdenshistorien' (Aarhus Universitetsforlag 2017), som kan inkluderes i prisen.

23/01: **Slaget ved Marathon – Perserkrigene, den athenske guldalder og Alexanders verdensrige.** Christian Ammitzbøl Thomsen, adjunkt i historie, Københavns Universitet
30/01: **Kinas samling – kultur, religion og filosofi.** Lars-Emil Nybo Nissen, ph.d-stipendiat i historie, Københavns Universitet
06/02: **Korsfæstelsen – kristendommens tilblivelse og udbredelse til reformationen.** Morten Fink-Jensen, lektor i historie, Københavns Universitet
13/02: **Konstantinopels fald – middelalderens storriger.** Mogens Pelt, lektor i historie, Københavns Universitet
20/02: **Opdagelsen af Amerika – kolonisering og krig i den nye verden.** Jacob Tullberg, ekstern lektor, Københavns Universitet
27/02: **Den franske revolution – enevælde, revolution og demokrati i Europa.** Bertel Nygaard, lektor i historie, Aarhus Universitet
06/03: **Første Verdenskrig – da verden gik i krig.** Nils Arne Sørensen, professor i historie, Syddansk Universitet
13/03: **Apartheids ophør – afkolonisering og selvstændiggørelse på det afrikanske kontinent.** Stig Jensen, lektor i afrikastudier, Københavns Universitet
20/03: **11. september 2001 – islamismens fremvækst i verden.** Carsten Bagge Laustsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

Turen går til Berlin

Holdnummer: 1811-082
Dato: 24/1, 3 onsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118
Underviser: Moritz Schramm, lektor i tysk historie og kultur, Syddansk Universitet

Tag en tur tilbage til 1600-tallets Berlin og op til i dag. Vi får tegnet de store linjer fra tiden efter Trediveårskrigen med indvandringen af huguenotterne og de østrigske jøder. Her følger Preussens/Berlins opblomstring og udvikling frem til verdenskrigene og den økonomiske verdenskrise. 1900-tallets Berlin er i konstant forvandling: De brølende 1920'eres kreative løsslupenhed, som senere blev trampet ned af nazisternes støvler med Berlin som magtcentrum i Det Tredje Rige. Efterfølgende vil vi se på konsekvenserne fra Anden Verdenskrig, byens deling under Den Kolde Krig, Murens fald, genforeningen, fulgt af en ny blomstringstid karakteriseret af evigt kørende byggekraner og genopdagelsen af det moderne Berlin. Få indblik i en by, der har haft stor indflydelse på resten af verden i forskellige perioder – og få endnu mere ud af det, du ser, næste gang, du går rundt i Berlin.

24/01: Fyrsteresidens, industrialisering og verdenskrig: 1600-tallet-1933
31/01: Kreativitet, krig, deling og Murens fald 1933-1989
07/02: Frihed og opblomstring. Berlin 1990 til i dag

Hvad enhver bør vide om Europas historie

Holdnummer: 1811-026
Dato: 27/1, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Ebbe Juul-Heider, lektor, cand.mag., oberstløjtnant

Kaster man et overordnet blik ud over Europas historie, synes der at være bestemte træk, hændelser og personer, som i særlig grad har været med til at tegne kontinentets udvikling. Denne dag stiller vi skarpt på en række af de vigtigste. Tag med på en tour de force gennem Europas historie. Det hele begynder med en tyr og en kongedatter på en strand i Fønikien. Herfra går det skridt for skridt over kejserriger og kristendom, vikinger og vandaler, renæssancer, reformationer og regulære revolutioner. På rejsen støder vi på Karl den Store, Pave Urban, Albrecht Dürer og Christoffer Columbus. Vi går med Louis XVI og Marie Antoinette til guillotinen, vi drager med Napoleon Bonaparte på slagmarken, og vi følger Otto von Bismarcks kamp for et samlet Tyskland. Vi ser det samme Tyskland skrumpe i 1920, udvide sig igen i 1939, halveres i 1945 og genoprettes i 1989. Undervejs har vi set den kommunistiske stat blive til virkelighed, de koloniale eventyr er under afvikling, og kvinderne har fået deres stemmeret. Nu står vi her i det 21. århundrede og kan stille spørgsmålet, om den europæiske (verdens)historie er et afsluttet kapitel?

En europæisk danmarkshistorie

Holdnummer: 1811-246
Dato: 27/1, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, auditorium E, Ny Munkegade 118
Underviser: Lars Hovbakke Sørensen, ekstern lektor i historie, ph.d., Københavns Universitet

Få en ny og utraditionel tour de force gennem danmarkshistorien. Vi breder perspektivet ud og betragter udviklingen i Danmark som et resultat af en større europæisk og international udvikling i stedet for blot at se den som en konsekvens af de begivenheder, der har fundet sted inden for landets grænser. Det er kongernes og statsmændenes historie – den politiske historie. Det er dem, der har repræsenteret statsmagten og dens samspil med Europa. Men den politiske historie forbindes også med den sociale, økonomiske, kulturelle, identitets- og mentalitetsmæssige historie. Både herhjemme og i Europa. Få indblik i Danmarks historie fra oldtiden og til i dag. Forelæsningsdagen tager afsæt i Lars Hovbakke Sørensens roste og prisbeløbnnede bog 'En europæisk danmarkshistorie - fra oldtiden til i dag' (Gyldendal).

Wien – på rejse i europæisk kulturs historiske hovedstad

Holdnummer: 1811-036
Dato: 30/1, 6 tirsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118

Wiens gader er brolagt med kultur, gaderne i andre byer med asfalt, har den østrigske forfatter Karl Kraus sagt. Denne forelæsningsrække zoomer ind på Wiens status som europæisk kraftcenter med en sprudlende udvikling inden for filosofi, videnskab, kunst, arkitektur og musik, der har været stilskabende for resten af Europa. En by hvor kunstnere og videnskabsmænd flyttede grænser og skabte kulturelle og videnskabelige nybrud, der er kommet til at stå som symboler på en ny tid. Men samtidig en by, der var centrum i et habsburgsk kejserrige, der var dømt til kollaps. Tag med på en rejse gennem den europæiske kulturs historiske hovedstad i hælene på bl.a. Mozart, Freud og arkitekten Adolf Loos.

30/01: Historie. Ebbe Juul-Heider, lektor, cand.mag., oberstløjtnant
06/02: Videnskab. Kristian Hvidtfelt Nielsen, lektor i videnskabsstudier, Aarhus Universitet
13/02: Filosofi. Hans Fink, docent emeritus i filosofi, Aarhus Universitet
20/02: Arkitektur. Anders V. Munch, dr.phil., professor i designhistorie, Syddansk Universitet
27/02: Musik. Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab
06/03: Kunst. Inger Houbak, cand.phil. i kunsthistorie

I Folke*universitetets* nyhedsbrev annonceres aktuelle forelæsninger, som ikke er med i det trykte program. Tilmeld dig nyhedsbrevet på www.fuau.dk

Store danske arkæologer – på jagt efter fortidens byer

Holdnummer: 1811-165
Dato: 31/1, 8 onsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 860 kr., studerende 460 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118
Tilrettelæggere: Ph.d. Eva Mortensen og professor Rubina Raja

Levn fra fortiden har alle dage fascineret mennesket. Og studiet af de materielle levn sætter os i stand til at forstå fortidens mennesker, samfund og kulturer. Arkæologerne, som har helliget sig jagten på fortidens samfund, er derfor en del af historien om fortiden og om os selv. Den gren af arkæologien, der beskæftiger sig specifikt med byudgravning, blev en selvstændig disciplin i Danmark for et halvt århundrede siden. I dag er vi stand til at analysere fortidens bysamfund og den urbane udvikling ved hjælp af en række videnskabelige metoder, men vi står på skuldrene af de gamle arkæologer. Hvem var de første store danske arkæologer, som tog de første spadestik for at afdække og forstå fortidens byer? Hvilke inspirationskilder havde de, og hvad drev dem i deres arbejde både inden for og uden for landets grænser? Vi ser nærmere på syv af arkæologiens helt store navne og deres enestående bidrag til byarkæologi og til nutidens forståelse af fortidens byer

31/01: **Et århundrede med store danske arkæologer – en introduktion.** Eva Mortensen, ph.d. i klassisk arkæologi, Aarhus Universitet. Rubina Raja, professor i klassisk arkæologi, Aarhus Universitet
07/02: **Harald Ingholt – Palmyra og Hama i Syrien.** Rubina Raja, professor i klassisk arkæologi, Aarhus Universitet
14/02: **P. V. Glob – Bahrain og Dilmuns hovedstad.** Flemming Højlund, seniorforsker, museumsinspektør, Moesgaard Museum
21/02: **Arkæologer på arbejde i Ribe.** Morten Søvsø, overinspektør, Sydvestjyske Museer
28/02: **P. J. Riis – Tell Sukas i Fønikien.** Eva Mortensen, ph.d. i klassisk arkæologi, Aarhus Universitet
07/03: **Kristian Jeppesen – Halikarnassos i Tyrkiet.** Poul Pedersen, professor emeritus, Syddansk Universitet
14/03: **Frederik Poulsen og Ejnar Dyggve – Kalydon i Grækenland.** Søren Handberg, lektor i arkæologi, Universitetet i Oslo
21/03: **Sophus Müller – Hedeby i Tyskland.** Andres Siegfried Dobat, lektor, Aarhus Universitet

Antikkens stormagter

Holdnummer: 1811-245
Dato: 14/2, 6 onsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Historien om Antikkens stormagter er historien om os selv. Det er fortællingen om, hvordan mennesker overalt har organiseret sig i civiliserede samfund og opnået imponerende resultater. Vidt forskellige steder i verden kan vi se, hvordan de store civilisationer har sat deres uudslettelige aftryk på jorden. I forelæsningsrækken tager forskerne os med på en rejse gennem fire kontinenter. Vi begynder i Afrika, hvor det gamle Egypten tog form for 5000 år siden og stadig i dag står som et af oldtidens mest fascinerende mysterier. Herfra rejser vi over Assyrien til Persien, Rom og Makedonien. Vi følger de muslimske araberes erobringstogter, der blev standset ved Poitiers af de kristne karolinger, og vi ender rejsen i Mexico, hvor storbyen Teotihuacan var det magtfulde centrum i det præcolumbianske Amerika.

14/02: **Egypten.** Kim Ryholt, Professor i Ægyptologi
21/02: **Assyrerriget.** Troels Pank Arbøll, ph.d-studerende i Assyriologi, Københavns Universitet
28/02: **Fra perserriget til Rom og Han Kina.** Peter Fibiger Bang, lektor i historie, Københavns Universitet
07/03: **De præcolumbianske stormagter: Teotihuacan, aztekerne og inkaerne.** Jesper Nielsen, ph.d.. og lektor i Indianske sprog og kulturer, Københavns Universitet
14/03: **Kalifatet og Karolingerne.** Jacob Tullberg, ekstern lektor i historie, Københavns Universitet
21/03: **Alexander den Store og de Hellenistiske Riger.** Christian Ammitzbøl Thomsen, adjunkt i historie, Københavns Universitet

Til frokost i historien i Den Gamle By

Holdnummer: 1811-243
Dato: 23/2, 4 fredage
Tid: 11.00-13.30 (frokost 12.30 til ca. 13.30)
Pris: 980 kr. inkl. entré til Den Gamle By, rundvisning og let frokost inkl. en flaske kildevand alle undervisningsgange. Der vil være mulighed for at tilkøbe andre drikkevarer
Maks. 25 deltagere
Sted: Hovedindgangen, Den Gamle By, Viborgvej 2

Tag med til frokost i historien fire fredage i foråret. Formiddagene starter med omvisning i Den Gamle Bys nyeste udstillinger i godt selskab med museets inspektører. Vi slutter af med hyggelig frokost sammen, hvor dagens fortæller også er med – så her er der lejlighed til at få lidt ekstra historier og til at spørge løs. Undervejs skal vi bl.a. se nærmere på den nye store permanente udstilling 'Aarhus Fortæller', den nye automobilforhandler, smykkeskrinet og kunstkammeret samt høre om arbejdet bag kulisserne i et af Danmarks fineste historiske museer.

23/02: **Aarhus Fortæller – baggrunden for udstillingen.** Martin Brandt Djupdræt, museumsinspektør, Den Gamle By
02/03: **Teknologiens historie.** Erik Nelleman Nielsen, museumsinspektør, Den Gamle By
09/03: **Smykkeskrin og kunstkammer.** Jens Ingvordsen, museumsinspektør, Den Gamle By
16/03: **Aarhus' historie.** Connie Jantzen, museumsinspektør, Den Gamle By

Europas opdagelse af verden

Holdnummer: 1811-051
Dato: 25/2, 1 søndag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Steffen Heiberg, forfatter og fhv. forskningschef, Det Nationalhistoriske Museum Frederiksborg Slot

I 1492 fandt Columbus den nye verden, og seks år senere fandt portugiseren Vasco da Gama søvejen til Indien. Verden blev europæernes legeplads, for andre blev det en katastrofe. Brutalitet og sygdomme udryddede størstedelen af den amerikanske urbefolkning, mens afrikanske slaver i tusindvis blev transporteret over Atlanterhavet. Europæernes opdagelse af verden skabte en ny verdensorden og lagde fundamentet til globaliseringen. Men opdagelserne førte også til et opgør med antikke autoriteter og skabte nye videnskabelige indsigter, mens forfærdelsen over behandlingen af ikke-europæiske folkeslag lagde grunden til menneskerettighederne som idé.

På ekspedition hos inkaerne i Perus tågeregnskov

Holdnummer: 1811-097
Dato: 25/2, 1 søndag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Inge Schjellerup, dr.phil. i arkæolog og antropolog, seniorforsker, Nationalmuseet

Inkariget var det største rige i Sydamerika før Columbus og på sit højdepunkt et af verdens mægtigste samfund. Machu Picchu er med sin karakteristiske inka-arkitektur og stejle landbrugsterasser et af de bedst bevarede beviser på rigets storhed og har fået plads på UNESCO's verdensarvsliste. Men det var ikke kun arkitektonisk, inkaerne markerede sig. Dagens forelæser har bl.a. undersøgt inkaernes vandingskanaler, landsbrugs- og madlavningsmetoder. Efter forelæsningerne kan dul høre mere om rejser til Peru med forelæserne og rejsebureauet Viktors Farmor. Læs mere om rejser til Peru med Viktors Farmor på side 17.

Weimarrepublikken 1919-1933

Holdnummer: 1811-209
Dato: 17/3, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Ebbe Juul-Heider, lektor, cand.mag., oberstløjtnant

I kølvandet på Tysklands sammenbrud i Første Verdenskrig i efteråret 1918 og et kejserrige i opløsning lykkes det socialdemokratiske og borgerlige-liberale kredse at etablere en ny stat – det første tyske demokrati, også kaldet Weimarrepublikken efter byen, hvor forhandlingerne fandt sted. Men det unge demokrati har fra starten vanskelige levevilkår. Nederlaget i 1918, den meget hårde Versaillestraktat fra 1919 og enorme krigsskadeserstatninger er tunge byrder, og gang på gang rystes republikken af indre kupforsøg, terroraktioner, økonomisk krise og hyperinflation. I denne turbulente periode opstår talrige politiske grupperinger, heriblandt Tysklands Nationalsocialistiske Arbejderparti med Adolf Hitler i spidsen. Regeringer kommer og går, og ingen af de 12 Kanslere formår at bringe politisk stabilitet. På 14 år er der 20 regeringer – de fleste kun et par måneder, og én holder sågar kun 48 timer. Og den 30. januar udnævner rigspræsident von Hindenburg Adolf Hitler til ny rigskansler. Vi følger i sporene på Weimarrepublikken og ser på forudsætninger og forløb – og om man kunne forestille sig, at udviklingen havde taget en anden og mere positiv drejning.

Poltava 1709 – beretningen om en armés undergang

Holdnummer: 1811-208
Dato: 19/3, 1 mandag
Tid: 13.00-16.00
Pris: 210 kr., studerende 140 kr.
Sted: Lokale meddeles senere
Underviser: Ebbe Juul-Heider, lektor, cand. mag., oberstløjtnant

I 1709 stod den svenske hær ved byen Poltava i Ukraine. Den Store Nordiske Krig – initieret af Sveriges stormagtsdrømme – havde raset i ni år, men slaget ved Poltava blev krigens vendepunkt. En ny Østersø-stormagt begyndte at vise sig: Rusland under Peter den Store. Efter at have sat Danmark og Sachsen-Polen ud af spillet i krigen vendte svenske kong Karl XII sig mod Rusland, og det skulle vise sig skæbnesvangert. Det svenske felttog havde udartet sig til en kamp om at holde arméen i live. Da de to hære mødtes ved Poltava, vandt russerne en ødelæggende sejr. Kun et par tusind mand fra den svenske hær undslap til osmannisk territorium – herunder kongen. Omkring 20.000 mand forsvandt. Kun 4000 vendte hjem til Sverige, mange først efter mangeårigt fangenskab. En ny stormagt ejede Østersøen.

Den Gamle Bys 1974-kvarter er en af Aarhus' store attraktioner. Også under jorden gemmer sig store oplevelser, bl.a. den nye 'Aarhus Fortæller'.

Byvandringer: På vandring gennem Aarhus' historie

Holdnummer: 1811-169
Dato: 3/4, 5 tirsdage
Tid: 17.00-18.30
Maks. 25 deltagere
Pris: 600 kr., studerende 350 kr.

Aarhus er en af landets ældste byer med en historie, der rækker helt tilbage til omkring år 800. På fem byvandringer i det centrale Aarhus fortælles om byens udvikling fra vikingernes Aros til den moderne storby, vi kender i dag.

03/04: Fra Aros til Skt. Clemens staden. Connie Jantzen, museumsinspektør, Den Gamle By
Mødested: Ved Vor Frue Kirke, Vestergade

10/04: Købmændenes Aarhus. Connie Jantzen, museumsinspektør, Den Gamle By
Mødested: Ved indgangen til Aarhus Domkirke

17/04: Plankeværket falder. Søren Tange Rasmussen,museumsinspektør, Den Gamle By
Mødested: Søndergade ved Posthussmøgen

24/04: Katedraler og baggårde. Marie Vejrup Nielsen, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
Mødested: Ved Vor Frue Kirke, Vestergade

01/05: Købstadens fornemme huse og institutioner. Søren Tange Rasmussen, museumsinspektør, Den Gamle By
Mødested: Voxhall ved Museumsgade

Grækenland i Europa – før og nu

Holdnummer: 1811-172
Dato: 4/4, 6 onsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Grækenland nævnes ofte som vores civilisations vugge, men hvorfor er det, at vi i dag føler, vi skylder så meget til græsk kultur? Hvordan kan det gå til, at vi har en stærk tilknytning til landets kultur samtidig med, at den moderne græske stat konstant har kurs mod bankerot og har svært ved at genfinde formen i EU efter finanskrisen? Hvilke begivenheder har sat sit præg på udviklingen i Grækenland – gjort grækerne stærke og svage? Ved at dykke ned i tidens dybder og nutidens forhold vil vi afdække Grækenlands rolle og forhold til Europa før og nu og derved søge at besvare ovenstående spørgsmål.

04/04: Bronzealderens højkulturer. Annette Højen Sørensen, ph.d. i klassisk arkæologi, Institut for Geoscience, Aarhus Universitet

11/04: Arkaisk, Klassisk og Hellenistisk tid. Annette Højen Sørensen, ph.d. i klassisk arkæologi, Institut for Geoscience, Aarhus Universitet

18/04: Romersk og tidlig byzantinsk. Annette Højen Sørensen, ph.d. i klassisk arkæologi, Institut for Geoscience, Aarhus Universitet

25/04: Antikkens betydning for det moderne Grækenland og forholdet til Europa. Trine Stauning Willert, ph.d. i Grækenlandsstudier, Københavns Universitet

02/05: Det østromerske Riges betydning for moderne græsk selvforståelse. Trine Stauning Willert, ph.d. i Grækenlandsstudier, Københavns Universitet

09/05: Osmanner-imperiets betydning for græsk selvforståelse i dag. Trine Stauning Willert, ph.d. i Grækenlandsstudier, Københavns Universitet

Romerriget: Magt og imperium, slaveri og civilisation

Holdnummer: 1811-030
Dato: 5/4, 4 torsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 460 kr., studerende 260 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D215, Ny Munkegade 118
Underviser: Peter Fibiger Bang, lektor i historie, Københavns Universitet

Kejser Augustus' regering blev et afgørende vendepunkt i romersk og europæisk historie. I århundreder dannede det store rige rammen om menneskers liv fra Eufrat i øst til de britiske øer i vest. Romerriget er historien om erobring, magt og slaveri, om intens politisk kamp og blodige intriger, men også historien om opbygningen af et velfungerende retssystem, borgerrettigheder og politisk filosofi. Tag med på en rejse, hvor vi med Augustus som omdrejningspunkt undersøger det store riges tusindårige historie.

05/04: Roms grundlæggelse og den romerske republik
12/04: Augustus og Storhedstiden – Pax Romana
19/04: Undergang, opløsning og deling
26/04: Arven fra Romerriget

Tyskland 360 grader

Holdnummer: 1821-004
Dato: 22/10 2018, 6 mandage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D215, Ny Munkegade 118

Efter valget af Trump i USA er Tyskland blevet kaldt for den nye leder af den frie verden. Og zoomer vi ind på vores eget lille land er Danmarks historie vævet tæt sammen med vores tyske nabo, og mange kulturelle strømninger er netop kommet hertil sydfra. Det mærkelige er, at vi ved mindre og mindre om vores største nabo, der samtidig er blevet mere og mere politisk og kulturelt relevant. Tag med på en kultur-historisk rejse gennem Tyskland i selskab med bl.a. Goethe, Kant, Beethoven, Bismarck, Mies van der Rohe – og Merkel. Forelæserne leder os gennem de vigtigste strømninger inden for tysk historie, samfund, politik, tænkning og kultur og retter hver især blikket mod de vigtigste milepæle inden for deres felt – det tidsmæssige snit varierer derfor fra forelæsning til forelæsning. Få seks fageksperters bud på, hvad man bare MÅ vide om landet lige ved siden af os.

22/10: Tysklands moderne historie. Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

29/10: Tysk politik og samfund i dag. Moritz Schramm, lektor i tysk historie og kultur, Syddansk Universitet

05/11: Litteratur og film. Moritz Schramm, lektor i tysk historie og kultur, Syddansk Universitet

12/11: Arkitektur, byplanlægning og design. Hans Christian Post, post.doc. Syddansk Universitet

19/11: Klassisk musik. Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab

26/11: Filosofi. Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

Skolen *ændrer man ikke med et snuptag*

Det er naivt at tro, at skolen kan ændres med en hurtig skolereform. Historien viser, at det er en lang, omstændelig proces, for skolen har altid været en kampplads, fortæller historiker Charlotte Appel, der medvirker i markeringen af Reformationsjubilæet.

Lige siden man i middelalderen begyndte at 'holde skole' for især de drenge, der skulle oplæres inden for kirken, har skolen været en kampplads for forskellige interesser. Kirken har alle dage villet skabe gode kristne ud af ungerne, mens det for andre har været vigtigere at skabe oplyste samfundsborgere. Og forældrene, ja, de har altid villet sikre sig, at afkommet fik kundskaber til at skabe sig et godt liv. Så da nutidens politikere ville ændre skolen med en hurtig skolereform, var det måske lidt naivt, mener historiker Charlotte Appel, Aarhus Universitet, der er ekspert i dansk skolehistorie.

"Skolen er en træg og meget kompleks størrelse, som mange parter har aktier i, ikke bare forældrene, men også lærerne og samfundet. Hvordan vil vi påvirke vores børn til fremtidens samfund? Hvis politikerne havde kigget i skolehistorien, havde de nok i højere grad haft en forståelse for, at man ikke kan ændre skolen fra den ene dag til den anden," siger hun.

Reformationen fik alle til at læse

Charlotte Appel deltager i den forskerturné, som Folkeuniversitetet i Aarhus står bag som en del af markeringen af Reformationsjubilæet, og hun skal ud i en række danske byer for at fortælle om Reformationens påvirkning på skoleområdet.

"Udbredelsen af læsefærdigheder kan vi i høj grad takke Reformationen for," siger hun. "Med Reformationen blev det vigtigt, at alle fik adgang til Guds ord, og børnene skulle lære den kristne børnelærdom, hvilket vil sige Luthers Lille Katekismus. De skulle lære mindst Fadervor, de 10 bud og Trosbekendelsen udenad, og senere kom også afsnittene om dåben og nadveren til.

Kirken har sat solide aftryk

Vejen ind i bogstavernes verden går altså gennem Luthers Lille Katekismus, som alle børn skulle høres i for at få lov til at komme til nadver og dermed blive fuldgyldige medlemmer af kirken og få en voksens rettigheder. Uden katekismuskundskaber og altergang kunne man ikke blive trolovet eller få lov til at fæste en gård. Kirken har op gennem historien sat et solidt aftryk på skolen. Efter Reformationen stod stat og kirke sammen om at opdrage alle børn til gode lutherske undersåtter. "På den tid var 'skole' ikke et fysisk sted, men betegnede en læringssituation. Præsten, kapellanen og degnen var selvskrevne som undervisere, men alle, der kunne lidt læsning, skrivning og regning, kunne undervise: Skrivere, soldater, fattige karle og gamle koner. Der blev holdt skole om vinteren, hvor børnenes arbejdskraft bedst kunne undværes," fortæller Charlotte Appel og tilføjer, at faste skolebygninger først bliver almindelige på landet i første halvdel af 1800-tallet.

"Skolen har altid været en arena, hvor mange kæmper om, hvad der skal være fremherskende. I 1500-tallet så bisperne sig forpligtet over for Gud til at gøre børnene til gode kristne. I dag er der næsten ikke det problem, som skolen ikke skal løse - med henvisning til konkurrencestaten, globaliseringen og de nyeste PISA-undersøgelser. En af forskellene er, at man i dag indfører mange og store ændringer næsten konstant, og at der er en høj detaljeringsgrad i de politiske indgreb. Tidligere overlod man i højere grad detaljerne til skolen. I ældre tid fordi det var urealistisk at detailstyre skolen, sidenhen ud fra respekt for skoleverdenen og dens pædagogiske eksperter."

Af Jonna Toft
Læs hele artiklen på fuau.dk

Charlotte Appel
Lektor i historie
Aarhus Universitet

Kunst, arkitektur & design

Få overblik over kunst- og arkitekturhistoriens stilretninger eller zoom ind på de kreative hjerner bag. Oplev mesterværker, som indeholder universelle budskaber, der berører beskuere på tværs af tid og sted.

Kunst på Dokk1: Ord og billede i kunsthistorien

Holdnummer: 1721-357
Dato: 23/10, 6 mandage (ingen undervisning 30/10 og 20/11)
Tid: 10.00-11.45
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: Dokk1, Lille Sal, Hack Kampmanns Plads 2
Underviser: Christian Salling, cand.mag. i kunsthistorie og kunstanmelder, Århus Stiftstidende

Man siger, at et billede siger mere end tusinde ord. Sprog og billede kan udtrykke forskellige ting, men selv om der er tale om to vidt forskellige fænomener, er der alligevel et slægtskab. I samtidskunsten blander man gerne kunstarterne, så litteratur, kunst og musik går op i en højere enhed. Men er det noget unikt moderne? Vi ser nærmere på, hvordan mennesket har behandlet forholdet imellem sprog og billeder i alt fra hulemalerier til computerkunst. Tag med på et styrtdyk igennem kunsthistorien, og bliv klogere på middelalderkunst, landskabsbilleder, Pop-Art og provokerende konceptkunst.

23/10: **I begyndelsen var ordet – hulemalerier, hieroglyffer og helleristninger**
06/11: **Hellig skrift og forbudte billeder – ord og billede i middelalderen**
13/11: **Et billede siger mere end tusind ord – romantikken og det sublime**
27/11: **Ordet som kunst – konceptkunst, pop-art og mail art**
04/12: **Kryptografi og computerkode – kunst i cyberspace**
11/12: **Ordets materialitet – ord og tekst i samtidskunsten**

Jyllands museumsskatte

Holdnummer: 1721-404
Dato: 23/10, 5 mandage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 560 kr., studerende 310 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D215, Ny Munkegade 118

ARoS i Aarhus, HEART i Herning, Skagens Kunstmuseer, Museum Jorn i Silkeborg og Kunsten i Aalborg. Jylland er rig på gode kunstmuseer, og vi har inviteret fem formidlingsstærke repræsentanter fra en række udvalgte museer til at fortælle om, hvilke museumsskatte fra samlingen, de er særligt betagede af og ømme over – og hvorfor. Glæd dig til en stribe efterårsaftener i selskab med museumsdirektører og museumsinspektører fra forskellige egne af Jylland, og bliv inspireret til selv at tage på tur rundt i det jyske museumslandskab.

23/10: **Fra lys til gys – en introduktion til ARoS Aarhus Kunstmuseum.** Pernille Taagaard Dinesen, museumsinspektør, ARoS Aarhus Kunstmuseum
30/10: **Italien i Herning.** Holger Reenberg, museumsdirektør, HEART– Herning Museum of Contemporary Art
06/11: **Guld fra Skagens Kunstmuseer.** Mette Harbo Lehman, museumsinspektør, Skagens Kunstmuseer
13/11: **100 kunstnere i Museum Jorns samling.** Lucas Haberkorn, museumsinspektør, Museum Jorn
20/11: **Fra Brendekilde til brasiliansk samtidskunst – værker fra Kunstens samling.** Caroline Nymark Zachariassen, kunstfaglig medarbejder, KUNSTEN

*"**Kunst er et sprog.** At lære dette 'sprog' beriger betragteren med et væld af nuancer, referencer og indsigter. **Kunstformidling handler om at undervise i kunstens sprog og give betragteren redskaber** til at åbne de enkelte kunstværker, hvis betydning blot lever og antager nyt liv i mødet med en betragter."*

Inger Houbak
Cand.phil. i kunsthistorie

Store danske kunstnere i det 20. århundrede

Holdnummer: 1721-401
Dato: 25/10, 6 onsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D215, Ny Munkegade 118

Mød seks store, danske kunstnere, som alle var internationalt orienterede og udviklede deres kunst i dialog med de toneangivende, europæiske strømninger. 'Barbermaleren' John Christensen omsatte inspirationer fra den store verdens kunst til fabulerende billeder af livet omkring hans barbersalon. Vilhelm Lundstrøms pakkassebilleder og opstillinger omdefinerede dansk kunst i årene omkring 1. Verdenskrig. Gerda Wegeners sensuelle og erotiske malerier tog afsæt i både reklametegning og den elegante art deco. Wilhelm Freddies figurative surrealisme vakte skandale i samme periode, og hans insisteren på den menneskelige seksualitet blev en kunstnerisk drivkraft. Franciska Clausen var tilknyttet avantgardekredse i både Tyskland og Frankrig, og hendes kunst spænder fra maskinæstetisk purisme over surrealisme til konstruktivisme. Og Asger Jorn var tusindkunstner, helt central i udviklingen af efterkrigstidens spontant-abstrakte maleri og sin tids bedst kendte, danske kunstner.

25/10: **Barbermaleren John Christensen.** Hanne Abildgaard, seniorforsker ved det kongelige bibliotek
01/11: **Vilhelm Lundstrøm.** Pia Høy, cand.phil. i kunsthistorie
08/11: **Gerda Wegener.** Amalie Grubb Martinussen, cand.mag. i kunsthistorie
15/11: **Vilhelm Freddie.** Pia Høy, cand.phil. i kunsthistorie
22/11: **Asger Jorn.** Lars Morell, idehistoriker og forfatter
29/11: **Franciska Clausen.** Anne Lie Stokbro, mag.art. i kunsthistorie

Kunsten og livets store spørgsmål

Holdnummer: 1721-246
Dato: 25/10, 6 onsdage
Tid: 19.45-21.30
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118

Hvilke store emner handler kunsten om? Til tider handler billedkunsten om at besvare spørgsmål, til tider handler den om at formulere dem. Forelæsningsrækken stiller skarpt på en række temaer, der har optaget mennesker til alle tider – og som er blevet behandlet meget forskelligt. Hvad er kærligheden, og hvordan skal den føles? Hvorfor mister vi? Hvad skal vi med drifterne? Hvorfor er livet fyldt med sammenstød, kamp og strid? Og hvad er det lige, skønhed er, og hvad skal den bruges til? Bliv klogere på seks århundreders vestlig billedkunst gennem seks eviggyldige temaer, og lær om store forskelle og forbavsende ligheder mellem det, der optager mennesket i dag, og det, som optog mennesket for århundreder siden.

25/10: **Konflikt.** Inger Houbak, cand.phil. i kunsthistorie
01/11: **Tab.** Inger Houbak, cand.phil. i kunsthistorie
08/11: **Kærlighed.** Anne Lie Stokbro, mag.art. i kunsthistorie
15/11: **Erotik.** Anne Lie Stokbro, mag.art. i kunsthistorie
22/11: **Glæde.** Anne Lie Stokbro, mag.art. i kunsthistorie
29/11: **Skønhed.** Inger Houbak, cand.phil. i kunsthistorie

Forgrund, baggrund, farver, lys, personer og maleteknik. Der er nok at holde øje med, når man ser et kunstværk første gang.

Store danske designere

Holdnummer: 1721-048
Dato: 26/10, 7 torsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 760 kr., studerende 410 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Vi kender Hans J. Wegners Påfuglestol, PH's karakteristiske lamper, Børge Mogensens Tremmesofa, Arne Jacobsens Ægget, Finn Juhls Poeten, Nanna Ditzels Trinidad-stol, Kay Bojesens teaktræsabe og Verner Pantons FlowerPot-lamper. Men hvem var menneskerne bag disse kendte design, der høstede international anerkendelse? Hvad kendetegner dem hver især? Og hvorfor er deres design blevet så kendt og elsket? Snyd ikke dig selv for denne spændende forelæsningsrække, hvor du vil blive præsenteret for nogle af de fremmeste danske designere og deres design.

26/10: **Hans J. Wegner.** Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer
02/11: **Poul Henningsen.** Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer
09/11: **Arne Jacobsen.** Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer
16/11: **Børge Mogensen.** Lars Hedebo Olsen, designskribent og forfatter
23/11: **Finn Juhl.** Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer
30/11: **Verner Panton og Nanna Ditzel.** Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer
07/12: **Kay Bojesen.** Lars Hedebo Olsen, designskribent og forfatter

Knæk kunstens kode (ny version)

Holdnummer: 1721-342
Dato: 31/10, 4 tirsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 460 kr., studerende 260 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118
Underviser: Inger Houbak, cand.phil. i kunsthistorie

Kunst kan opleves, men hvordan? Hvordan analyserer vi et kunstværk og sætter ord på vores indtryk? Er kunsten åben for enhver fortolkning? Eller har kunsten en morale, funktion eller et budskab? Med afsæt i fire temaer – kroppen og bordet i kunsten, surrealismen og Dalí samt samtidskunsten – går vi på opdagelse i kunstens forunderlige og fantastiske univers og undersøger, hvad værkerne vil os. Få værktøjer til at knække kunstens kode. Forelæsningerne er en ny version af Inger Houbaks forløb 'Knæk kunstens kode' og kan følges af både nye deltagere og af dem, der har været med før.

31/10: **Kroppen i kunsten**
14/11: **Bord dæk dig! – en genstand på vandring i tid og rum**
28/11: **Surrealismen og Salvador Dalí**
12/12: **Samtidskunsten**

Spirituelle kunstudtryk i Nordeuropa

Holdnummer: 1721-425
Dato: 31/10, 5 tirsdage
Tid: 19.45-21.30
Pris: 560 kr., studerende 310 kr.
Sted: AU, bygning 1530, auditorium F, Ny Munkegade 118

Tankerne ledes typisk hen på landene omkring Middelhavet, når det drejer sig om spirituelle billedudtryk, men selvfølgelig er der også en righoldig skat af dette nord for Alperne. I forelæsningsrækken sætter vi fokus på en række personer fra dette område, som har sat sig meget betydelige spor i det spirituelle billedsprog i Nordeuropa. Vi starter i middelalderen og fortsætter op i tid og møder undervejs bl.a. Hildegard von Bingen og Marc Chagall. Hans Jørgen Frederiksen og Carsten Cramon er rejseledere på en kunst- og kulturrejse med fokus på klostre, katedraler og kunst i april-maj 2018. Rejsebeskrivelse kan ses på www.cc5.dk fra august.

31/10: **Middelalderens kristendom: Øst og Vest, mystik og ordenssans ca. 500-1200.** Brian Patrick McGuire, professor emeritus i middelalderhistorie, Roskilde Universitet
07/11: **Hildegard von Bingens visionære billedsprog.** Kirsten Kjærulff, cand.mag. i kunsthistorie
14/11: **Marc Chagalls glasmalerier og glasmosaikker i St. Stephans kirken i Mainz og i katedralerne i Metz og Reims.** Liana Erbs, mag.art. i kunsthistorie
21/11: **Matthias Grünewalds Isenheimer alterbillede i Colmar.** Hans Jørgen Frederiksen, lektor i kunsthistorie, Aarhus Universitet
28/11: **M.C. Eschers paradoksale billedverden i Den Hagg.** Carsten Cramon, cand.scient. i matematik

Opgang. Kunst med fortælling hos Fidias, Giotto, Masaccio og Michelangelo

Holdnummer: 1721-322
Dato: 1/11, 4 onsdage
Tid: 15.15-18.00
Pris: 660 kr.
Sted: AU, lokale oplyses senere
Underviser: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

Få fire forelæsninger om fire kendte kunstudsmykninger. Hør om Fidias' Parthenon i Athen fra 440-30 f. Kr., Giottos Arena-kapel i Padua fra omkring 1305, Masaccios Brancacci-kapel i Firenze fra 1420'erne og Michelangelos Sixtinske Kapel i Rom fra 1508-12. Forløbet laver nedslag i antik, gotik, tidlig renæssance og højrenæssance og på kunstudsmykninger i perioder af historien, hvor kunst skulle hænge tæt sammen med samfundet og bruges til at højne sindet og gøre folk i stand til bedre at klare livets udfordringer. Men æstetikken og historierne viser også kampe hen imod tegn på splittelse, smuds og ekstrem materialisme. Hvad er det for fortællinger, der gemmer sig i udsmykningerne i fire af historiens skønneste rum?

01/11: Fidias' Parthenon i Athen
08/11: Giottos Arenakapel i Padua
15/11: Masaccios Brancaccikapel i Firenze
22/11: Michelangelos Sixtinske kapel i Rom

Cindy Sherman på Museum Jorn

Holdnummer: 1721-575
Dato: 9/11, 1 torsdag
Tid: 19.00-20.30
Pris: 190 kr. inkl. entré, foredrag, kaffe og kage
Maks. 50 deltagere
Obs: Foredraget foregår på engelsk
Sted: Museum Jorn, Gudenåvej 7-9
Underviser: Juliana Engberg, programdirektør, Aarhus Kulturby 2017

Tag med på opdagelse i den verdensanerkendte, amerikanske fotokunstner Cindy Shermans fantastiske univers på Museum Jorn – i selskab med Juliana Engberg, programdirektør for Aarhus Kulturby 2017. I efteråret er det muligt at opleve Shermans værker på Museum Jorn, der præsenterer en stor retrospektiv særudstilling med 65 fotografier. Denne aften introducerer Juliana Engberg til Sherman, hvorefter udstillingen kan besigtiges på egen hånd. Sherman er kendt for sine tydeligt konstruerede opstillinger, hvor hun udelukkende benytter sig selv som model og iklæder sig kostumer, masker og plastik-legemsdele med inspiration fra både pornoindustrien og renæssancens portrætmalerier. Tidligere har hun været præsenteret på museer i bl.a. Tokyo, Paris og MoMa i New York. Få indblik i en af vor tids mest indflydelsesrige kunstnere, der med sine chokerende, selvudleverende og nyskabende portrætter har fået en afgørende betydning for fotografiets rolle i kunsthistorien foruden at have forårsaget utallige diskussioner af vestens kvindefremstillinger i 1950'erne og frem til i dag.

Danske kunstnere på toppen – af Jylland

Holdnummer: 1721-179
Dato: 11/11, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Anne Lie Stokbro, mag.art. i kunsthistorie

Kunsten i Vendsyssel er andet og mere end Skagensmalernes vejrbidte fiskere og fruernes hvide kjoler. Tag med på en billedrejse gennem kunsten nordenfjords, når vi kaster lys over de seneste 100 års kunst i Vendsyssel. I årene efter 1900 blev Hammer Bakker og kysten nord for Limfjorden centrum for en kunstnerkoloni, der talte bl.a. Niels Vige, Niels Larsen Stevns og Johan Schlichtkrull. Fra 1942 blev stationsbyen Vrå centrum for den moderne kunst og malere som Svend Engelund, og Johannes Hofmeister skildrede naturen med inspiration fra bl.a. Picasso. I dag er Vendsyssel hjemsted for en række kunstnere, der markerer sig internationalt. Mød bl.a. billedhuggeren Marit Benthe Norheim, hvis Life-Boats er flagskib for Aarhus 2017, og billedhuggeren Claus Ørntoft, hvis løver man kan opleve i Marselisborg Slotspark.

10.00: Vendsyssels kunst efter Skagen. Fra Hammer Bakker til Vrå-udstillingen
11.45: Frokostpause
12.30: Samtidskunst i Vendsyssel
14.15: Poul Anker Bechs Vendsyssel

Rum til det gode liv

Holdnummer: 1721-245
Dato: 18/11, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 400 kr., studerende 250 kr. Inkl. sandwich til frokost samt drikke. Velbekomme.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

Hvordan har vi egentlig lyst til at bo? Hvordan skaber vi et hjem, der passer til vores liv, og som er rart at være i? Forløbet undersøger, hvordan indretningen af vores bolig har udviklet sig gennem historien, og med afsæt i de metoder, arkitekter og designere bruger til at skabe gode boliger, sætter forelæsningerne fokus på, hvordan man kommer i gang med det vigtigste i boligindretning: at få klarlagt sine behov og sine drømme og finde ud af, hvordan de bedst kan imødekommes inden for hjemmets rammer. Dagen tager udgangspunkt i Thomas Dicksons bog 'Rum til det gode liv. Praktisk, personligt & æstetisk' (Nyt Nordisk Forlag). I løbet af forelæsningerne kommer vi bl.a. forbi boligen som praleprojekt, historien om den moderne boligdrøm, hvordan man kortlægger sine boligbehov med moderne designmetoder, hvad der karakteriserer det gode rum samt lys og farver.

Kombiner forelæsninger på Folke*universitetet* med et lækkert måltid i Matematisk Kantine

Læs og forstå – kunsten

Holdnummer: 1811-056
Dato: 22/1, 4 mandage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 460 kr., studerende 260 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Kunsten har mange ansigter. Der findes malerier, skulpturer og fotografier, men også installationskunst. Uanset typen kan den føles som en lukket bog. Man kan føle sig stum, dum og magtesløs over for et kunstværk. Men der er hjælp at hente! I denne forelæsningsrække vil du lære at læse og forstå kunsten i dens mange afskygninger. Du vil blive præsenteret for strategier til at åbne kunstværker, så du føler dig klædt på til selv at gå på opdagelse i kunstens verden.

22/01: **Maleri.** Christian Salling, cand. mag. i kunsthistorie og kunstanmelder, Århus Stiftstidende
29/01: **Skulptur.** Helene Blinkenberg Hastrup, ekstern lektor i klassisk arkæologi, Aarhus Universitet
05/02: **Fotografi.** Charlotte Præstegaard Schwartz, postdoc i kunsthistorie, Syddansk Universitet
12/02: **Installationskunst.** Lise Skytte Jakobsen, lektor i kunsthistorie, Aarhus Universitet

Hvad der er værd at vide om kunst

Holdnummer: 1811-027
Dato: 29/1, 8 mandage
Tid: 17.30-19.15
Pris: 860 kr., studerende 460 kr.
Sted: AU, bygning 1530, auditorium F, Ny Munkegade 118

"Kunst er ikke et spørgsmål om, hvad man selv kan se, men hvad man kan få andre til at se", skulle den franske kunstner Edgar Degas have sagt. Men hvad er det egentlig, vi ser, når vi står foran et kunstværk? Hvad vil kunsten os? Med en introduktion til kunstanalyse og en gennemgang af kunsthistoriens centrale perioder og strømninger giver forelæsningsrækken nyttige redskaber til at tolke kunsten og sætte ord på sine indtryk. Det bliver en hæsblæsende rejse, der strækker sig fra middelalderen til det 21. århundrede og slutter af med at blik ud i fremtiden og et bud på, hvilke kunstnere, vi skal holde øje med. Fokus vil være internationalt, men med afstikkere til udviklingen i Danmark.

29/01: **Hvad er kunst, og hvad skal vi med den?** Mads Damsbo, direktør, Brandts
05/02: **Kunstforståelse – rent praktisk.** Rasmus Kjærboe, ph.d.-stipendiat i kunsthistorie, Aarhus Universitet og Ordrupgaard
12/02: **Kunstens historie – fra middelalder til det tidligt moderne (ca. 800-1600).** Chris Askholt Hammeken, ph.d. i kunsthistorie, Aarhus Universitet
19/02: **Kunstens historie – fra 1600-tallets enevælde til 1800-tallets romantik (ca. 1600-1850).** Inger Houbak, cand.phil. i kunsthistorie
26/02: **Kunstens historie – impressionister, modernister og andre revolutionære (ca. 1850-1940).** Anne Lie Stokbro, mag.art. i kunsthistorie
05/03: **Fotografi, populærkunst og nye medier i det 20. århundrede (ca. 1836-1975).** Kristine Kern, mag.art. i kunsthistorie og leder af Fotografisk Center
12/03: **Abstraktion, popkunst og ikke-kunst (ca. 1916-2000).** Jens Tang Kristensen, ekstern lektor i kunsthistorie, Københavns Universitet
19/03: **Hold øje med dem – nye kunstnere på vej (ca. 2000-2050).** Kristian Handberg, postdoc i kunsthistorie, Københavns Universitet

Europæisk kunsthistorie – fra Fidias til Giotto

Holdnummer: 1811-215
Dato: 7/2, 10 onsdage. Ingen undervisning 14/2 og 28/3
Tid: 10.15-13.00
Pris: 1310 kr.
Sted: AU, lokale oplyses senere
Underviser: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

Igennem ti forelæsninger følger vi udviklingen i den europæiske billedkunst fra ca. 700 f. Kr. til ca. 1350. Vi starter ved anikkens kunst med arkaisk, klassisk, hellenistisk og romersk stil, herefter middelalderens billedsprog med det byzantinske og andre tendenser som vikingeslyng og karolingisk kunst efterfulgt af til sidst udviklingen af romansk og gotisk kunst. Der vil være sideblik til andre kulturers billedsprog i perioderne. Forløbet giver en kunsthistorisk horisont med gennemgang af de klassiske mesterværker. Vi går til værkerne med en eksistentiel tilgang. Det almenmenneskelige giver os adgang til mesterværkerne med temaer som kærlighed, omsorg, svigt, sorg, kamp, stræben på jorden og efter det guddommelige. Evigtgyldige - og relevante - temaer på tværs af tid og sted. Hvad er det så for en æstetik, etik og symbolik, der præger det enkelte kunstværk? Man kan indleve sig i den historiske virkelighed, der giver forskellige rammer socialt, politisk og økonomisk. Forelæsningsrækken følges op af yderligere fem forløb om billedkunstens udvikling frem til i dag.

07/02: **Arkaisk kunst ca. 600-480 f. Kr.**
21/02: **Klassisk kunst ca. 450-400 f. Kr.**
28/02: **Hellenistisk kunst ca. 330 f. Kr.-300**
07/03: **Romersk kunst ca. 100 f. Kr.-400**
14/03: **Billedsprog ca. 500-1000 - byzantinsk, nordisk, karolingisk og islamisk**
21/03: **Romansk kunst ca. 1000-1200**
04/04: **Fransk og tysk gotik ca. 1145-1400**
11/04: **Dansk linje. Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie**
18/04: **Italiensk gotik ca. 1250-1400**
25/04: **Konklusioner**

Vidste du, at du også kan lære om arkitektur på byvandringer? **Se side 57.**

Det' dansk

Holdnummer: 1811-213
Dato: 13/2, 6 tirsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Tag med på en rejse gennem det danske kulturlandskab og kunstarterne fra det moderne gennembrud i 1870'erne og op gennem det 20. århundrede. Forelæsningsrækken er en lystvandring gennem de vigtigste strømninger og de lyseste hoveder og deres værker inden for henholdsvis dansk litteratur, kunst, arkitektur, design, film og musik - discipliner, der på mange måder er nært beslægtede og befrugter hinanden på trods af indbyrdes forskelle. Hvad er historien bag de værker, der har provokeret, flyttet grænser og ført til nybrud, og som sidenhen er kommet til at stå som symboler på en ny tid? Og er de i det hele taget særligt 'danske' eller snarere udtryk for en international strømning? Forelæserne retter hver især blikket mod de vigtigste milepæle inden for deres felt, og det tidsmæssige fokus inden for perioden varierer derfor fra forelæsning til forelæsning. Få seks fageksperters bud på, hvad der er værd at lægge mærke til – og hvad der får deres kulturelskende hjerter til at banke ekstra hurtigt – eller gå helt i stå.

13/02: **Litteratur.** Dan Ringgaard, professor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet
20/02: **Kunst.** Teresa Østergaard Pedersen, mag.art. og ph.d. i kunsthistorie, Aarhus Universitet
27/02: **Arkitektur.** Kasper Lægring, arkitekt MAA og mag.art. i kunsthistorie
06/03: **Design.** Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer
13/03: **Film og tv-serier.** Jakob Isak Nielsen, lektor i film- og medievidenskab, Aarhus Universitet
20/03: **Musik.** Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab

Orienten – kultur, kunst og arkitektur

Holdnummer: 1811-217
Dato: 21/2, 5 onsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 560 kr., studerende 310 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D211, Ny Munkegade 118
Underviser: Lars Sand Kirk, arkitekt MAA

Hør om formsprog, arkitektur og kunst i Orienten – Indien, Kina, Japan, Vietnam, Cambodja og Myanmar. Der vises eksempler på kunst, arkitektur og design fra tidlig buddhisme og hinduismens formsprog til mogulperioden, kolonialismens arkitektur og kunst til nutidens storbyer, museer, kunstsamlinger og UNESCO sights. Vi kommer bl.a. omkring stormogulernes kunst, Le Corbusier, Louis Kahn, Jørn Utzon og I.M. Pei. Sideløbende vil der være punktnedslag i de forskellige historiske perioder med link til samlinger, museer og steder i Orienten, og vi ser, hvordan Orienten har inspireret i Europa og USA.

21/02: Indien
28/02: Bengalen og Burma/Myanmar
07/03: Kina
14/03: Japan
21/03: Vietnam og Cambodja

Kunst og arkitektur i Venedig, Ravenna og Urbino

Holdnummer: 1811-094
Dato: 25/2, 1 søndag
Tid: 10.00-14.00
Pris: 260 kr., studerende 160 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Hans Jørgen Frederiksen, lektor i kunsthistorie, Aarhus Universitet

Denne dag vender vi blikket mod Italien og besigtiger enestående kunst og arkitektur i Venedig, Ravenna og Urbino. Efter det vestromerske kejserriges undergang i 476 blev de østlige og sydlige dele af Italien tæt knyttet til Det Østromerske Rige – bedre kendt som Det Byzantinske Rige. Ikke mindst kunsthistorisk manifesterer dette sig den dag i dag i en række bemærkelsesværdige byzantinske kirker, mosaikker og anden billedkunst i regionerne Veneto og Emilia-Romagna. Hertil kommer en mindst lige så rig renæssancekultur i især Venedig og i den lille hertugelige bjergby Urbino i regionen Marche. Her holdt den berømte hertug Federico da Montefeltro hof i sidste del af 1400-tallet, og forfattere som bl.a. Castiglione og billedkunstnere som Piero della Francesca bidrog til Urbinos ry som et af renæssancens vigtigste centre. Hans Jørgen Frederiksen er rejseleder på en kunst- og kulturrejse til Venedig, Ravenna og Urbino i oktober 2018 i samarbejde med Eirby Historiske Rejsemål.

Europæisk kunsts fortællinger. Kunsthistoriens verdensbilleder

Holdnummer: 1811-216
Dato: 26/2, 8 mandage. Ingen undervisning 26/3 og 2/4
Tid: 13.15-15.00
Pris: 860 kr.
Sted: AU, lokale oplyses senere
Underviser: Liana Erbs, mag.art. i kunsthistorie

Verdensbilleder er, hvad kunstneren gengiver i sine billeder, der genspejler en helhedsopfattelse af den menneskelige tilværelses vilkår. Kunsten er et historisk dokument, en indgang til verden - psykiske verdener og kulturelle verdener. Hvad fortæller kunstværket om tidens mentalitet? Og om tidens symboler? Vi nærmer os kunstværkerne og går i dialog med deres tid og dens menneskers måde at tænke og føle på. Hvilke tanker, følelser og livshistorier ligger bag de forskellige kunstværker? Vi vælger kunstværker, der bærer fortællinger om vores verden og den måde, mennesker har forholdt sig til deres tid og erfaret verden på.

26/02: Bayeux-tapetet
05/03: Byzantinsk kunst og mosaikker i Ravenna og på Sicilien
12/03: Vezelay portals skulpturer og Chartres glasmalerier
19/03: Giottos kapel i Padova
09/04: Massaccio, Botticelli og Donatello i Firenze
16/04: Michelangelo og paverne i Rom.
23/04: Venezias mestre: Tizian, Veronese Tintoretto og El Greco.
30/04: Flamsk, hollandsk og spansk guldalder: Rembrandt, Frans Hals, Vermeer og Velasquez

Spansk kunst i 300 år

Holdnummer: 1811-181
Dato: 27/2, 4 tirsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 460 kr., studerende 260 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118
Underviser: Jørgen Printz Steinicke, cand.mag. i historie og kunsthistorie og kunstner

Drag med på en rejse gennem 300 års spansk kunsthistorie. Vi følger malerkunstens udvikling fra tiden efter Spaniens samling til et samlet rige i 1479 frem til starten af 1800-tallet og kommer undervejs forbi et væld af hovedværker. Spansk kunst er formet af den særlige korstogsmentalitet, der har præget landets historie på grund af århundreders samliv med og kamp mod de muslimske maurere. I 1500-tallet blev Spanien verdens supermagt, som underlagde sig store del af Den Nye Verden. På grund af denne historie blev Spanien ledende i den katolske kirkes Modreformation mod protestanterne i Nordeuropa. Det satte sit afgørende præg på kunsten hos fx El Greco. Siden fulgte det gyldne århundrede kulminerende med Velázquez' virke som hofmaler. Samtidig arbejdede Zurbarán og Murillo i Sevilla, en af den gang verdens største byer. Hundrede år senere satte Goya punktum for det spanske guldaldermaleri, samtidig med at han skabte et helt nyt udtryk. Det kom til at revolutionere kunsten i Europa. Forelæsningen er baseret på forelæserens nye bog 'Lys og slagskygge - 300 års spansk malerkunst' (Mellemgaard).

27/02: De spanske malerskoler. Manierismen og El Greco. Ribera og barokken
06/03: Kunsten i Sevilla: Pacheco, Zurbarán, Murillo, Valdes Leal
13/03: Hofkunsten i Madrid – Velázquez og hans efterfølgere. Jørgen Printz Steinicke, cand.mag. i historie og kunsthistorie og kunstner
20/03: Goya – et kunstnerisk nybrud. Arven efter 300 års spansk maleri

Kunst & Cava – formidlingsprogram om samtidskunst i Kunsthal Aarhus

Holdnummer: 1811-242
Dato: 7/3, 3 onsdage
Tid: 19.00-20.30
Pris: 360 kr. inkl. et glas Cava til alle tre arrangementer
Maks. 25 deltagere
Sted: Kunsthal Aarhus, J. M. Mørks Gade 13
Undervisere: Lotte Philipsen, lektor i kunsthistorie, Aarhus Universitet og Mikkel Elming, omviser, Kunsthal Aarhus

Kom til Kunst & Cava tre hyggelige forårsaftener på Kunsthal Aarhus. Hver aften vil bestå af to dele. En første del, hvor en af landets førende forskere i samtidskunst introducerer til den nyeste kunsts forunderlige verden, og en anden del, hvor en af kunsthallens dygtige omvisere vil tage os med rundt i den aktuelle udstilling. Over tre aftener vil vi med et glas cava i hånden blive klogere på, hvad der rører sig inden for samtidskunsten. I vil blive præsenteret for generelle tendenser og konkrete kunstnere og for for forskellige metoder til at åbne værkerne og komme en forståelse af dem nærmere, så I efterfølgende kan gå på opdagelse i samtidskunsten på egen hånd. Rækken er et samarbejde mellem Kunsthal Aarhus og Folkeuniversitetet.

07/03: Introduktion til samtidskunsten og omvisning i aktuel udstilling
04/04: Introduktion til analyse af samtidskunst og omvisning i aktuel udstilling
09/05: Introduktion til den udstillingsaktuelle samtidskunstner og omvisning i aktuel udstilling

Kunst og myte

Holdnummer: 1811-218
Dato: 4/4, 4 onsdage
Tid: 15.15-18.00
Pris: 660 kr.
Sted: AU, lokale oplyses senere
Underviser: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

Tag med på en en billedrejse op gennem kunsthistorien med fokus på myter om kamp, udvikling, kærlighed, forvandling og prøvelse. Disse ur-temaer har billedkunsten arbejdet med gennem historien - også i moderne tid. Myterne rammer basale eksistentielle spørgsmål. I de antikke fortællinger fra Ovid fører livets udfordringer til forvandlinger. Billedkunsten har elsket disse historier om Venus og Adonis, Narcissos, Apollon og Daphne, Diana og Actaeon, Pygmalion samt Ikaros. Andre klassiske myter vil være Apelejus' kærlighedshistorie om Amor og Psyche. I de kristne fortællinger er frontfigurerne St. Georg, St. Sebastian og Maria Magdalena. Yndlingsemner i billedkunsten er de dramatiske historier om Susanne og de ældre, David og Goliath, Judith og Holofernes. Det er evigt aktuelle emner om den lille mod den store, kvindelist og presset mod kvindens dyd. Forelæsningerne går på opdagelse i den kunst, der netop har dette stof som omdrejningspunkt på tværs af tid og sted. Undervejs kommer vi forbi kunst af Michelangelo, Rafael, Rembrandt, Bernini, Picasso, Chagall, Axel Salto, Cindy Sherman, Arne Haugen Sørensen og Peter Brandes.

04/04: Myter om kamp med David og Goliath, Judith og Holofernes og St. Georg
11/04: Myter om forvandling med Apollon og Daphne og Diana og Actaeon
18/04: Myter om prøvelse med Amor og Psyke og Abraham og Isak
25/04: Myter om kærlighed med Venus og Adonis

Byvandringer: Aarhus – formsprog, bygninger og arkitekter

Holdnummer: 1811-214
Dato: 4/4, 5 onsdage
Tid: 17.30-19.15
Sted: Se nedenfor
Pris: 600 kr., studerende 350 kr.
Maks. 25 deltagere
Underviser: Lars Sand Kirk, arkitekt MAA

At gå en tur rundt i Aarhus bliver aldrig det samme igen. Med en forelæsning og tre byvandringer kommer du til at se Aarhus og byens arkitektur med nye øjne. Få indblik i byens arkitektoniske udvikling fra 1890 og frem til i dag – både de store linjer og de små, bemærkelsesværdige detaljer og sjove historier. Samtidig giver forløbet et overblik over dansk arkitekturhistorie med eksempler fra ca. 1850 og frem til i dag med retninger som nyklassicisme, historicisme, jugend, skønvirke, funktionalisme og modernisme. Omdrejningspunktet vil være en række af de mest kendte danske arkitekter, som har tegnet markante bygninger i Aarhus – arkitekter som Hack Kampmann, Anton Rosen, Høeg-Hansen, Arne Jacobsen, C.F. Møller, Friis & Moltke og Kjær & Richter.

04/04: Forelæsning: Aarhus – fra 1850 til verdens mindste storby.
Sted: AU, bygning 1530, lokale G214, Ny Munkegade 118

11/04: Byvandring: Fra tidlig middelalder til historicismen og jugend.
Mødested: Vor Frue Kirke, indgangen / anlægget ved Nygade

18/04: Byvandring: Fra nyklassicisme til tidlig funktionalisme.
Mødested: Aarhus Banegård i forhallen

25/04: Byvandring: Havebyer og funktionalisme.
Mødested: Østbanen, Skovvejen 2

02/05: Byvandring: Skt. Pauls Kirke, Landsudstillingen, Strandparken og villaer.
Mødested: Ved indgangen til Skt. Pauls Kirke

Arabisk kunst og kultur

Holdnummer: 1811-175
Dato: 4/4, 6 onsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Arabisk kunst og kultur har ældgamle traditioner og forener millioner af mennesker fra vidt forskellige kulturer over hele verden. Og modsat af, hvad mange tror, er arabisk kunst og kultur ikke en religiøs kunst. Eksempelvis er den arbiske kunsts karakter og formsprog dannet på baggrund af klassiske dekorationsformer, som bidrager til det karakteristiske udtryk. Den rige kultur, som blev skabt i middelhavsområdet og i Mellemøsten af grækere, romere, kristne og jøder, lagde grunden til den arabiske tænkning, kunst, arkitektur, litteratur og musik. Vi går på opdagelse i det hele i denne forelæsningsrække, der tager os med på en rejse præget af lige dele mystik, spiritualitet og kærlighed.

04/04: Historien om det arabiske samfund. Peter Seeberg, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet

11/04: Videnskab og filosofi. Philippe Provencal, akademisk medarbejder, Statens Naturhistoriske Museum

18/04: Arkitektur og kunst. Troels Rugbjerg, arkitekt, cand. arch., Arkitektskolen Aarhus

25/04: Religion. John Møller Larsen, ph.d. i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

02/05: Litteratur. Elisabeth Moestrup, lektor, Forsvarsakademiet

09/05: Musik. Søren Møller Sørensen, lektor i kunst- og kulturvidenskab, Københavns Universitet

Weekendtur til Københavns oversete museer

Holdnummer: 1812-261
Dato: 19-20/5, 1 weekend
Sted: Se nedenfor
Pris: 1680 kr. inkl. entréer, omvisninger og frokoster
Underviser: Hanne Teglhus, mag.art. og tidl. museumsinspektør, Steno Museet

Det er ikke altid i hælene på horderne, man får de bedste kulturoplevelser. I weekenden 19-20/5 tager vi på rundtur til otte af Københavns oversete museumsperler. Lørdag træder vi inden for i fascinerende universer på Medicinsk Museion i det Kongelige Kirurgiske Akademi, på Dansk Jødisk Museum i arkitekten Daniel Liebeskinds iscenesættelse, på Teatermuseet i Hofteatret på Christiansborg Slot med teaterhistorie i originalt 1700-tals interiør og på Thorvaldsens Museum, hvor ikke bare kunsten, men også bygningen i sig selv er bemærkelsesværdig. Søndag går turen forbi Christian IV's Rosenborg Slot og kronregalierne, P.S. Krøyers 'Sommeraften på Skagens Strand' på det fine lille kunstmuseum Den Hirschsprungske Samling og Geologisk Museum, der ud over meteoritter og fossiler også byder på en smuk dekoration af Per Kirkeby. Vi slutter på Davids Samling, der har Skandinaviens største samling af islamisk kunst. Undervejs spiser vi frokost på Den Sorte Diamant og Statens Museum for Kunst. Hanne Teglhus introducerer til museerne og de mange unikke seværdigheder, som man let kan overse. Nyd en weekend fyldt med kulturoplevelser – og i godt selskab. Turen mellem museerne vil foregå til fods. For at tilgodese individuelle ønsker med hensyn til at kombinere weekenden med andre aktiviteter i København, sørger man selv for transport og overnatning.

Lørdag 19/5:

09.45: Vi mødes ved indgangen til Medicinsk Museion, Bredgade 62
10.00: Omvisning på Medicinsk Museion
11.30: Den Kongelige Afstøbningssamling
12.45: Frokost på Søren K, Den Sorte Diamant
14.00: Dansk Jødisk Museum
15.00: Teatermuseet i Hofteatret
16.00: Thorvaldsens Museum

Søndag 20/5:

09.45: Vi mødes ved indgangen til Rosenborg Slot, Øster Voldgade 4A
10.00: Rosenborg Slot
11.45: Omvisning på Den Hirschsprungske Samling
13.00: Frokost på Statens Museum for Kunst
14.15: Geologisk Museum
15.15: Omvisning på Davids Samling

Litteratur, film og musik

Vi læser bøger, ser film, går i teateret, ser operaer eller balletforestillinger. Her får vi fortællinger, og netop gennem fortællingerne bliver vi klogere på os selv og verden omkring os.

Forfatteren og forskeren – Stine Pilgaard og Stefan Kjerkegaard

Holdnummer: 1721-400
Dato: 23/10, 1 mandag
Tid: 17.45-19.30
Pris: 160 kr., studerende 110 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118
Undervisere: Stine Pilgaard, forfatter, og Stefan Kjerkegaard, lektor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

Stine Pilgaard er fascineret af mennesker. Og af den måde, mennesker taler sammen på. Eller måske endda forbi hinanden. Som få i ny dansk litteratur har forfatteren et skarpt og humoristisk blik på det menneskelige og på hverdagen. Og virkeligheden er da også ofte hendes inspiration. Kom med til en aften, hvor forfatteren og forskeren går i dialog. Hør lektor i nordisk sprog og litteratur Stefan Kjerkegaard fortælle om tendenser i ny dansk litteratur og knytte dem an til Pilgaards forfatterskab. Bliv også klogere på forfatteren, når Pilgaard laver nedslag i sine bøger 'Min mor siger' (2012) og 'Lejlighedssange' (2015) samt skriveprocesserne bag dem.

Nye vinkler på Murakamis forfatterskab

Holdnummer: 1721-207
Dato: 24/10, 5 tirsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 560 kr., studerende 310 kr.
Sted: AU, bygning 1530, auditorium E, Ny Munkegade 118
Tilrettelægger: Mette Holm, oversætter af Murakami til dansk

Murakami forundrer og tryllebinder læsere verden over. På trods af hans værkers kompleksitet formår han igen og igen at skabe fascinerende læseoplevelser, der lokker os ind i en magisk verden, vi ikke har lyst til at forlade igen. Trods den umiddelbare indlevelse kunne mange af os nok alligevel bruge en nøgle til at forstå, hvad det egentlig er, vi oplever, når vi læser Murakami. For hvad betyder det, at de værker, vi læser på dansk, er oversat fra en anden sprogtradition? Og hvordan oversætter man de magiske ord til et helt andet medium – filmen? Kom dybere ind i Murakamis verden, og bliv klogere på, hvordan hans nye storværk 'Killing Commendatore' (2018) hænger sammen med resten af forfatterskabet. Lær også to af Murakamis tidlige værker bedre at kende: 'Norwegian Wood' og 'Trækopfuglens krønike'.

24/10: **Introduktion til forfatterskabet og det nye værk 'Killing Commendatore' (2018).** Mette Holm, oversætter og cand.mag. i japansk
31/10: **Musikken i forfatterskabet og oversættelsen af det.** Mette Holm, oversætter og cand.mag. i japansk
07/11: **Ungdomskærlighed og trekantsdramaer.** Annette Thorsen Vilslev, ph.d. i moderne japansk litteratur og litterat
14/11: **'Norwegian Wood' – fra roman til film.** Nitesh Anjaan, filminstruktør og romanforfatter
21/11: **Den lille usynlige fugl der hver dag trækker verden op. En læsning af 'Trækopfuglens krønike'.** Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

Skrivedrømme – om at skrive

Holdnummer: 1721-167
Dato: 24/10, 4 tirsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 460 kr., studerende 260 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Mange går med en drøm om selv at skrive. Efter at have grædt og grinet, tabt og vundet, levet og oplevet med hundredevis af litterære skæbner drømmer mange om at blive afsender på deres egen fortælling. Men hvordan kommer man i gang? Dette er ikke et skrivekursus, men en indføring i, hvad der allerede er tænkt og trykt om skriveprocessen og herunder refleksioner, tips og tricks til selv at give sig i kast med at skrive. Tilmeld dig forelæsningsrækken, og få mod, lyst og inspiration til at prøve kræfter med det at skrive.

24/10: **Hvordan litteraturen bliver til.** Dan Ringgaard, professor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet
31/10: **Skrivelyst: Eksempler og eksperimenter – om at læse og skrive.** Martin Glaz Serup, forfatter og ph.d. i litteraturvidenskab
07/11: **Skrivning for begyndere.** Pablo Llambias, forfatter og forhenværende rektor på forfatterskolen
14/11: **Om kreativitet – hvorfor mister vi den med alderen, og kan den indlæres igen? Sat i perspektiv med egen romanproces.** Trisse Gejl, forfatter og ekstern lektor i skrivekunst, Syddansk Universitet

James Joyces 'Ulysses'

Holdnummer: 1721-166
Dato: 26/10, 3 torsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118
Underviser: Steen Klitgård Povlsen, lektor emeritus i litteraturhistorie, Aarhus Universitet

James Joyces roman 'Ulysses' fra 1922 er en af verdenslitteraturens helt store værker. Det bliver også af mange oplevet som et svært tilgængeligt værk, men det kan læses på mange måder. Det er både en levende, hjertevarm og konkret historie om nogle mennesker i Dublin en junidag i 1904, og det er et værk med vidtrækkende historiske og filosofiske perspektiver. Og så er det en sproglig innovativ og kreativ roman, der på flere områder fornyede litteraturen efter 1. verdenskrig og den gamle verdens sammenbrud. De tre forelæsninger vil introducere til disse problemstillinger og give gode ideer til læsningen af 'Ulysses'. Det vil ske på grundlag af Karsten Sand Iversens nye danske oversættelse og kræver ikke specielle forudsætninger.

Haruki Murakami er især kendt for sine mystiske og fascinerende universer. Få større forståelse for den japanske forfatter på Folke*universitetet*

Litteratursalon på Carmel – GALSKAB

Holdnummer: 1721-325
Dato: 29/10, 1 søndag
Tid: 19.00-20.30
Pris: 160 kr., studerende 110 kr.
Sted: Hotel Carmel, Nørre Allé 23c/Klosterport 6

Kom med ind i sindets krinkelkroge, når vi sætter fokus på galskab i litteraturen. Hør postdoc Lasse Gammelgaard dykke ned i litteraturhistorien og præsentere forfattere, som tematiserer galskab, og kom med på en rejse ind i psykiatriens verden, når overlæge Erik Roj Larsen fortæller om forholdet mellem kreativitet og psykisk sygdom. Vi slutter aftenen af med oplæsning fra forfatter Christel Wiinblad, som behandler galskab i sit forfatterskab.

19.00: **Galskab i litteraturen.** Lasse Gammelgaard, postdoc i nordisk, Aarhus Universitet
19.20: **Kreativitet og psykisk sygdom.** Erik Roj Larsen, overlæge og speciallæge i psykiatri, Aarhus Universitetshospital
19.40: **Pause**
20.00: **Oplæsning.** Christel Wiinblad, forfatter

Musikalske mesterværker

Holdnummer: 1721-231
Dato: 30/10, 6 mandage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D113, Ny Munkegade 118
Underviser: Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab

Kom og få mere ud af musikken! Forelæsningsrækken dykker ned i nogle berømte musikværker – symfonier, solokoncert, opera og kormusik – og du får lejlighed til at fordybe dig i ét værk ad gangen. Samtidig får du en introduktion til almene musikbegreber, musikgenrer, instrumenter og musikhistorie. Du bliver dermed rustet til at få endnu mere ud af din næste musikoplevelse – uanset om det er et nyt værk, du kaster dig over, eller om du genhører netop et af disse udvalgte mesterværker, der kan høres igen og igen, og som gang på gang både glæder os og overrasker os. Alle deltagere får adgang til musikken via internettet og skal til hver mødegang lytte til værket på forhånd.

30/10: **Beethoven: Symfoni nr. 6, Pastorale**
06/11: **Gade: Elverskud**
13/11: **Vivaldi: De fire årstider**
20/11: **Brahms: Ein deutsches Requiem**
27/11: **Berlioz: Symphonie fantastique**
04/12: **Mozart: Figaros Bryllup**

Giuseppe Verdi – manden og musikken

Holdnummer: 1721-353
Dato: 11/11, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Søren Schelling, klassisk sanger og cand.mag. i litteratur, sprog, retorik og formidling

Om Verdi er den italienske operas konge, er et spørgsmål om smag og behag og definitioner. Men ser man på udviklingen af den italienske opera fra bel canto-stilen til den senere verismo-stil, er Verdi absolut uomgængelig. Man kommer heller ikke uden om, at Verdi står bag nogle af de allerstørste hits ikke bare i operahistorien, men i musikhistorien i det hele taget. Hvem kan ikke synge med på 'Fangekoret' fra Nabucco, Hertugens arie fra Rigoletto ('Rød grød med fløde på...') eller den berømte triumfmarch fra Aida. Men hvem var han, Giuseppe Verdi? Hvad var det for en tid han levede i, og hvor hentede han sin inspiration til den kolossale udvikling såvel musisk som dramatisk? Det vil vi gå i dybden med på denne dag, hvor vi naturligvis også skal høre masser af eksempler fra Verdis elskede operaer.

Grønland i verden og verden i Grønland

Holdnummer: 1721-378
Dato: 12/11, 1 søndag
Tid: 11.00-15.00
Pris: 260 kr., studerende 160 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Undervisere: Lisa Nørnberg Andersen, adjunkt i dansk og musik, VUC Aarhus, Cecilie Tornbjerg Andersen, adjunkt i dansk og samtidshistorie, Campus Vejle HHX, Lis Norup, adjunkt i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet, Jette Lydom Kristensen, tidligere grønlandsguide og cand.mag. i tysk, religion og dansk og Ida Pallesen, tidligere grønlandsguide og cand.mag. i nordisk sprog og litteratur

Grønland er sat i centrum af verden, når vi tager på opdagelse i øen højt mod nord. Vi ser på Grønlands kunst på tværs af tid og medier, og vi undersøger, hvordan Grønland beskrives af verden, og hvordan verden beskrives i Grønland. Vi ser på kunstneriske udtryk, litterære fortællinger og levende billeder, når vi i fællesskab tager ud på en lænestolsrejse, der bringer os langt væk fra Aarhus og op mod et land, der rummer de store kontraster mellem midnatssolen og polarnatten. Vi tager ophold forskellige steder i Grønland og på forskellige tider. Vi lægger ud med at sætte Grønland på verdenskortet med opdagelsesrejsen i Grønland, hvor landet skildres som forestilling og en realitet. Derefter bevæger vi os frem i tiden og ser på, hvordan landet i dag er blevet et symbol på den globale opvarmning.

Donizetti – operaens finurlige forviklinger

Holdnummer: 1721-459
Dato: 28/11, 1 tirsdag
Tid: 18.00-21.45
Pris: 210 kr., studerende 140 kr.
Pris inkl. billet til opera: se hjemmesiden www.fuau.dk
Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118
Underviser: Arne Kjær, cand.mag. i musikvidenskab

Med den italienske komponist Gaetano Donizetti, som i operahistorien er bindeled mellem Rossini og Verdi, kulminerer en godt 100-årig italiensk tradition for opera buffa. Denne operagenre, komisk opera, er emne for en tema-aften, der har fokus på de to mest kendte Donizetti-operaer i genren: 'Elskovsdrikken' og 'Don Pasquale'. Samtidig lægges der op til Den Jyske Operas aktuelle opførelse af Elskovsdrikken. 'Don Pasquale' anses som Donizettis komiske mesterværk. Her udgør forklædningen en vigtig ingrediens i spillet om kærligheden. I 'Elskovsdrikken' er det en særlig elskovsmedicin, der holder handlingens forviklinger i gang. Lystigheden i de to operaer sættes i relief ved eksempler hentet i den dramatiske opera 'Lucia di Lammermoor', med den berømte 'vanvidsscene'. Både her og i de komiske operaer bygger Donizetti på den italienske bel canto-tradition, hvor også begrebet koloratur er med til at placere hans musik i en operahistorisk kontekst.

Inspirationen til grønlandsk kunst og kunsthåndværk udspringer oftest af naturen og dyrelivet samt ikke mindst af gamle dages tro på åndeverdenen

Marcel Proust: På sporet af den tabte tid

Holdnummer: 1811-013
Dato: 22/1, 3 mandage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D211, Ny Munkegade 118
Underviser: Steen Klitgård Povlsen, lektor emeritus i litteraturhistorie, Aarhus Universitet

'På sporet af den tabte tid' (1913-27) er en storslået skildring af det franske samfund i overgangen fra det 19. til det 20. århundrede. Og samtidig en dybdeborende analyse af psykens kompleksitet og følelsernes omskiftelighed. Forelæsningerne vil give et overblik over værkets vigtigste temaer og fortælleformer på baggrund af den danske oversættelse og kræver ingen forudsætninger. Kun glæden ved stor litteratur.

22/01: Bind 1-4
29/01: Bind 5-8
05/02: Bind 9-13

Føl med litteraturen

Holdnummer: 1811-058
Dato: 23/1, 5 tirsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 560 kr., studerende 310 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Litteraturen sætter ord på følelser, som vi alle kender. Det kan være den svære ensomhed, den tunge skyldfølelse eller den rasende vrede. Litteraturen rummer det hele og giver os mulighed for at gøre erfaringer på afstand. Vi genkender vores egne problemer i karakterernes og overværer deres håndtering af dem – eller også søger vi ly for verden i et digt om kærlighed. I denne forelæsningsrække vil du finde ud af, hvad litteraturen har tænkt og erfaret om alverdens sindsstemninger. Du vil få indblik i de litterære erfaringer og måske selv få sat dit sind i svingninger.

23/01: Uhygge. Jacob Bøggild, professor MSO med H.C. Andersen som særligt område, Syddansk Universitet
30/01: Tilgivelse. Svend Erik Larsen, professor emeritus i litteraturhistorie, Aarhus Universitet
06/02: Vrede. Lilian Munk Rösing, lektor i litteraturvidenskab, kritiker, Københavns Universitet og Politiken
13/02: Ensomhed. Svend Erik Larsen, professor emeritus i litteraturhistorie, Aarhus Universitet
20/02: Kærlighed. Dan Ringgaard, professor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

Værker i verdensklasse

Holdnummer: 1811-022
Dato: 25/1, 5 torsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 560 kr., studerende 310 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Mens de fleste værker går i glemmebogen, viser andre sig særligt holdbare. De vandrer fra generation til generation og bliver genudgivet, læst og diskuteret lang tid efter forfatterens død. Hvorfor? Fordi de er i en klasse for sig. Den slags litteratur kan du blive klogere på i denne forelæsningsrække, hvor vi tager fat på fem forskellige værker, dykker ned i dem og forsøger at pege på, hvad det er, der gør dem så gode. Tilbring fem aftner med fem værker i verdensklasse. Det er godt selskab.

25/01: Thomas Mann – 'Døden i Venedig' (1912). Henrik Stampe Lund, ph.d. i litteraturvidenskab og chefkonsulent på Det Juridiske Fakultet, Københavns Universitet
01/02: Franz Kafka – 'Processen' (1914). Moritz Schramm, lektor i tysk historie og kultur, Syddansk Universitet
08/02: F. Scott Fitzgerald – 'Den store Gatsby' (1925). Michael Bach Henriksen, kulturredaktør på Kristeligt Dagblad
15/02: Ernest Hemingway – 'Solen går sin gang' (1926). Bo Tao Michaëlis, mag.art. i litteraturvidenskab og kulturanmelder, Politiken
22/02: Virginia Woolf – 'Til Fyret' (1927). Steen Klitgård Povlsen, lektor i litteraturhistorie, Aarhus Universitet

Novembertur til

BogForum i København

Tag med på endagstur til BogForum, og få rygsækken fyldt op med viden, litteratur, tips til de bedste arrangementer og bøger, du ikke vidste, du ville elske. Du skal bare sætte dig til rette i bussen – så sørger vi for kaffe og kvalitetsunderholdning på turen mod Bella Center.

Imens vi krydser de danske øer og bælter og nyder morgenkaffen, vil en dygtig forsker, holde korte speedforelæsninger i bussen om netop deres forskningsområde. Du kan møde Folkeuniversitetet og Aarhus Universitetsforlag på BogForum, stand C2-003, hvor vi præsenterer et væld af arrangementer om den nyeste faglitteratur fra forskere fra Aarhus Universitet. Det er også her, du får udleveret to Tænkepauser efter eget valg. På hjemturen kan du tage dig en kop kaffe og læse i dine gode bogkøb fra messen. Velkommen på rejseholdet! Og få en billet til BogForum i gave.

Fredag den 10/11 – Tur fra Aarhus

Holdnummer: 1721-449

06:20: Afg. Aarhus, Thomas Jensens Allé (ved p-pladsen foran Radisson)
09:50: Ank. BogForum, Bella Center
17:00: Afg. BogForum, Bella Center
20:30: Ank. Aarhus

Pris: 680 kr. inkl. bus, billet til BogForum og to Tænkepause-bøger (Værdi af bus med forelæsning, entré og bøger 855 kr.)

Lørdag den 11/11 – Tur fra Herning og Aarhus

Holdnummer: 1723-448 og 1721-450

05:00: **Afg.** Herning, Godsbanevej (stoppested for Togbusser, Rødbillet m.m.)
06:20: Afg. Aarhus, Thomas Jensens Allé (ved p-pladsen foran Radisson)
09:50: Ank. BogForum, Bella Center
17:00: Afg. BogForum, Bella Center
20:30: Ank. Aarhus
21:50: Ank. Herning

Pris: 680 kr. inkl. bus, billet til BogForum og to Tænkepause-bøger (Værdi af bus med forelæsning, entré og bøger 855 kr.)

Se hele programmet på www.fuau.dk

Modernismens mange ansigter

Holdnummer: 1811-197
Dato: 25/1, 7 torsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 760 kr., studerende 410 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D215, Ny Munkegade 118

Modernismen er en sensitiv afsøgning af modernitetens mange ansigter. Et forsøg på at orientere sig i en tid, der fra slutningen af det 19. århundrede til slutningen af det tyvende gennemløb voldsomme ændringer, store krige, imperialisme og revolutioner. Alt dette satte afgørende spor i kunstværkerne og de kunstneriske udtryk. Gamle tilvante former og traditioner forlades eller ændres til nærmest ukendelighed. Vanskelig tilgængelighed, provokationer og eksperimenter forvirrede læsere og tilskuere. Modernismen er fuld af komplementære svar på de erfaringer, som moderniteten foranledigede. Fra dens begyndelse i romantikken til dens eventuelle afvikling ved udløbet af det tyvende århundrede står den i opbruddets tegn, og det er modernismens mangfoldighed, der er i fokus i denne forelæsningsrække, som slår ned i en række markante modernistiske værker inden for litteratur, kunst, musik og film.

25/01: **Indledning.** Peer E. Sørensen, professor emeritus i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet
01/02: **Avantgarde.** Per Stounbjerg, lektor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet
08/02: **Kunst.** Carsten Thau, professor i bygningskunst og kultur, Det Kgl. Danske Kunstakademi
15/02: **Musik.** Søren Møller Sørensen, lektor i musikvidenskab, Københavns Universitet
22/02: **Litteratur.** Morten Dyssel, ekstern lektor i tysk, Københavns Universitet
01/03: **Film.** Charlotte Engberg, lektor i dansk, Roskilde Universitet
08/03: **Afslutning.** Peer E. Sørensen, professor emeritus i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

Noveller og kortprosa

Holdnummer: 1811-059
Dato: 27/1, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Anne-Marie Vestergaard, cand.mag. i litteraturvidenskab

Hvad er det, den korte litterære form kan? Og hvorfor er der så mange af nutidens forfattere, der skriver noveller eller kortprosa? Grænserne mellem den korte og den lange form kan være flydende, for der findes lange noveller og korte romaner. Nogle forfattere eksperimenterer desuden med læserens forventninger til henholdsvis novelle og roman. Til denne forelæsning får du indblik i novellens og kortprosaens brogede historie. Der gives eksempler på klassisk og moderne novellekunst, ligesom du stifter bekendtskab med aktuelle forfatterskaber. Forelæsningen fokuserer på de følgende bøger: Peder Frederik Jensens 'Banedanmark', Frøydis Sollid Simonsens 'Hver morgen kryber jeg op fra havet' og Christina Hesselholdts 'Selskabet' (med særligt fokus på 'Selskabet gør op', der også er udgivet som selvstændig bog).

Twin Peaks er tilbage

Holdnummer: 1811-248
Dato: 27/1, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Andreas Halskov, ekstern lektor i medievidenskab, Københavns Universitet

I 2017 vendte TV-succesen Twin Peaks tilbage med en ny sæson, som har splittet seriens fans. Hypen omkring serien er steget taktfast, siden rygterne om 'Twin Peaks: The Return' blev bekræftet, og da sæsonfinalen rullede over skærmen i efteråret vakte det stor debat: Er det et mesterværk, eller er gassen gået af ballonen? Tilbring en lørdag på Folkeuniversitetet og bliv klogere på kultseriens udvikling i selskab med Agent Cooper, Laura Palmer og ekstern lektor i medievidenskab Andreas Halskov. Få et bud på, hvordan den nye sæson adskiller sig fra de tidligere, og hør hvorfor David Lynchs' nye stil faktisk er tilpasset 2017s medielandskab i sin fremmedgørelse.

Musikalske mesterværker

Holdnummer: 1811-149
Dato: 5/2, 6 mandage (ingen undervisning 12/2)
Tid: 17.15-19.00
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118
Underviser: Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab

Kom og få mere ud af musikken! Forelæsningsrækken dykker ned i nogle berømte musikværker inden for seks forskellige genrer: symfoni, opera, tonedigt, solokoncert, kirkemusik og skuespilmusik. Du får lejlighed til at fordybe dig i ét værk ad gangen, og samtidig får du en introduktion til almene musikbegreber, musikgenrer, instrumenter og musikhistorie. Dermed bliver du rustet til at få endnu mere ud af din næste musikoplevelse – uanset om det er et nyt værk, du kaster dig over, eller om du genhører netop et af disse udvalgte mesterværker, der kan høres igen og igen, og som gang på gang både glæder os og overrasker os. Alle deltagere får adgang til musikken via internettet og skal til hver mødegang lytte til værket på forhånd.

05/02: R. Strauss: Alpesymfonien
19/02: J.S. Bach: Wachet auf ruft uns die Stimme
26/02: Britten: Peter Grimes
05/03: Grieg: Peer Gynt
12/03: Sibelius: Symfoni nr. 2
19/03: Mozart: Klarinetkoncert

Hovedstrøg i Paul Austers forfatterskab

Holdnummer: 1811-148
Dato: 25/2, 1 søndag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Inge Birgitte Siegumfeldt, lektor i engelsk, Københavns Universitet

Paul Austers 16 romaner og fem selvbiografiske bøger læses på ikke mindre end 40 sprog. Der er ikke tale om bestseller-krimier eller hurtigt læste spændingsromaner, men de appellerer alligevel til alle slags læsere. Hvad er det, der kan fascinere folk over hele verden på tværs af kultur, køn, alder og klasse? Austers historier åbner til et bredt felt af emner, der lægger sig direkte ind i vor tids debatter om sprogets, kunstens og kulturens betydning for det enkelte menneskes forståelsen af sig selv og verden. Gennem hele forfatterskabet er der en særlig interesse for måder, hvorpå vi kommunikerer os selv til andre. På dette forløb fokuseres der på tre centrale emner i Austers forfatterskab: stedet, hvor man er alene, herreløse ting og forladte personer, samt måder, hvorpå man kan skrive (om) sig selv.

Wagners operaunivers

Holdnummer: 1811-147
Dato: 17/3 og 18/3, 1 weekend
Tid: 10.00-15.00
Pris: 560 kr., studerende 310 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab

Richard Wagner blev en banebrydende skikkelse i musikhistorien. Hans enestående operaer 'Den flyvende Hollænder', 'Tannhäuser', 'Lohengrin', 'Tristan og Isolde', 'Mestersangerne', 'Nibelungens Ring' og 'Parsifal' strækker sig over en lang udviklingsperiode, og de er en verden for sig. Værkerne er på spilleplanerne hele verden over, for Wagner er en mester i dramatik, historiefortælling, inderlighed og store følelser. Det gælder både sangen og i høj grad også orkestret. På denne temaweekend får du en introduktion til centrale elementer fra Wagners helt særlige musikalske univers.

"Kursister fortæller tit, at de lytter på en anden måde, når de er blevet undervist i musik. ***Det er efter min mening den største ros, man kan få.****"*

Leif V.S. Baltzersen
Mag.art. i musikvidenskab

Tænkepauser LIVE – KARMA

Holdnummer: 1721-576
Dato: 4/12, 1 mandag
Tid: 19.00-21.00
Pris: 150 kr. (inkl. Tænkepausen Karma)
Sted: Stakladen, Studenterhus Aarhus, Aarhus Universitet, Nordre Ringgade 3

Oplev den nyeste forskning og få den med hjem i bogform, når Folkeuniversitetet i samarbejde med Nørrebro Teater og Aarhus Universitetsforlag byder videnskaben velkommen indenfor i Stakladen til Tænkepauser LIVE. Denne gang præsenterer vi 'Tænkepauser – Karma', der er skrevet af Marianne Qvortrup Fibiger, lektor i religionsvidenskab på Aarhus Universitet. Sebastian Dorset er vært for en uddybende samtale om karma og forskning med Marianne Qvortrup Fibiger. Tænkepauser LIVE byder desuden på et helt nyt og enestående tiltag udviklet af Nørrebro Teater, nemlig videnskabsmonologer. Monologen bliver skabt af en udvalgt skuespiller og instruktør og er baseret på temaet i Tænkepause-udgivelsen.

Se hele programmet og tilmeld dig på www.fuau.dk

Tre af Shakespeares bedste

Holdnummer: 1811-196
Dato: 17/3, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale oplyses på stedet, Ny Munkegade 118
Underviser: Niels Brunse, oversætter af Shakespeare til dansk

Interesserer du dig for Shakespeare, men mangler en introduktion til hans fantastiske teaterstykker? Så er denne lørdag helt sikkert noget for dig. I løbet af dagen vil Shakespeare-oversætteren Niels Brunse fortælle om skuespillene 'Kong Lear', 'En skærsommernatsdrøm' og 'Hamlet'. Alle tre stykker har store psykologiske dybder og sproglige udfordringer, som vil blive endevendt og diskuteret, ligesom der vil blive kastet lys over de forskellige måder, stykkerne har været spillet på til forskellige tider. Kom til en lærerige lørdag, og bliv klogere på en af den vestlige litteraturhistories største sprogekvilibrister gennem tiden.

Forfatteren og forskeren – Svend Åge Madsen og Henrik Skov Nielsen

Holdnummer: 1811-162
Dato: 22/3, 1 torsdag
Tid: 19.30-21.15
Pris: 160 kr., studerende 110 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118
Undervisere: Svend Åge Madsen, forfatter og Henrik Skov Nielsen, professor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

Svend Åge Madsens forfatterskab er unikt ved sin sammenhæng og sammenbundethed. Personer går igen fra bog til bog; der fortælles videre på historier hen over et spand af år; læseren får ofte i en langt senere bog beskrevet en situation fra en ny vinkel, således at noget, der er en gåde i ét værk, opklares i et andet. Eller så noget, man troede at vide, viser sig at rumme en gåde. Bøgerne slynger sig ind i hinanden og fortællingerne fortsætter i nye fortællinger. Det gælder både forfatterskabet som helhed og den enkelte tekst, at fortællingerne fortsætter uden at blive afsluttet i traditionel forstand. Svend Åge Madsen giver et omformende og skabende blik på verden og ændrer vores opfattelse af den og af litteraturen. Glæd dig til en aften med oplæsning, diskussion og snak om Madsens forfatterskab – i selskab med forfatteren og forskeren.

Islandske sagaer

Holdnummer: 1811-118
Dato: 5/4, 4 torsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 460 kr., studerende 260 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118

De islandske sagaer hører til blandt de første romaner i Europa, og nogle vil hævde, at de også er blandt de bedste. Sagaerne rummer et væld af gribende historier - om tapre helte, lumske skurke, hed kærlighed og bloddryppende had. Fortællinger og motiver, der atter er kommet på mode i den moderne popkultur. Men bag de dramatiske fortællinger gemmer sig også store nordiske kulturskatte, som vi stadig kan lære meget af – selvom det ind imellem kan være vanskeligt at afkode teksterne, så man får den fulde forståelse med. Forelæsningsrækken gør dig klogere på de islandske sagaer, samt hvad man skal tage højde for, når man læser dem.

05/04: **Hvad er en saga, og hvorfor er sagaerne 'islandske'?** Karen Bek-Pedersen, ph.d. i kulturhistorie
12/04: **Egil Skallagrimson – om skjalde, magt og afmagt.** Anna Mette Bladt, cand.mag. i religion og historie
19/04: **At oversætte sagaer.** Kim Lembek, cand. mag. i dansk og islandsk
26/04: **Islændingesagaer og erindring.** Pernille Hermann, lektor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

Stærke kvinder i litteraturen

Holdnummer: 1821-009
Dato: 4/9, 6 tirsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118
Underviser: Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

Tag med på en vandring i kvindernes historie, kultur og litteraturhistorie fra romantikken til nutiden, fra Jane Austen - kanoniseret til at være verdens første moderne kvindelige forfatter - til Elena Ferrante, en af verdens mest betydningsfulde nutidige forfattere. Vi dykker ned i en række fantastiske kvindelige forfatteres værker, der byder på sproglige fornyelser, skarpe skildringer af tidsånd og tidstypiske problematikker, leg med køn og identitet, humor, sorg og meget mere. Vi møder nogle af litteraturhistoriens største og mest elskede kvindeskikkelser, fra Elizabeth Bennet til Pippi Langstrømpe og erfarer mere om, hvad der gør dem særlige og særligt stærke. Forfattere i fokus er bl.a. Jane Austen, Amalie Skram, Virginia Woolf, Astrid Lindgren, Kristín Marja Baldursdóttir og Elena Ferrante.

Vi har **kun** *30 år*

Der vil ske revolutioner i vores køleskabe i de næste årtier, håber klima- og fødevareforsker Jørgen E. Olesen. Store omlægninger af fødevareproduktion og madvaner er nødvendige, hvis vi skal kunne brødføde 10 mia. mennesker uden at ødelægge kloden.

Fremtidens fødevarer er korn, grøntsager og bælgfrugter, og vi vil sikkert komme til at vælge mellem et langt større udbud, end vi møder i supermarkedets grøntafdelinger i dag. Men de daglige frikadeller, bøffer, pølser og kyllingelår bliver vi nødt til at skære alvorligt ned på, for naturen kan ikke holde til vores kødproduktion. Kød vil vi formentlig kun servere ved særlige lejligheder, lyder det fra professor Jørgen E. Olesen fra Institut for Agroøkologi på Aarhus Universitet i Foulum.

Som en af de eneste forskere, også internationalt, fordyber han sig både i, hvordan fødevareproduktionen påvirker klimaet, og hvordan klimaet påvirker fødevareproduktionen. En madrevolution venter forude, og det kan kun gå for langsomt med at komme i gang:

”De næste 30 års udvikling i landbruget bliver de mest afgørende nogensinde. Og de næste 30 års politik! Vi står foran at skulle brødføde 10 mia. mennesker uden at ødelægge kloden. Det har vi et 'vindue' til frem til 2050, men hvis det ikke lykkes, får vi ikke muligheden igen. Så er chancen forspildt for altid”, siger han.

”Omlægningerne i vores fødevareproduktion er fuldstændig afgørende for kloden og for menneskeheden. Det er kraftstejleme vigtigt. Jeg tror ikke, det er gået op for politikerne og befolkningen, at vi har så kort tid. Der er stærkt brug for politisk opbakning og for unge, engagerede forskere, som studerer nye produktionsmetoder, der ikke belaster naturen”, påpeger han.

Landbruget må lægge om

Landbruget er globalt set en stor miljøsynder. Selv om vi i Danmark har gjort meget for at gøre landbruget mere miljøvenligt, og man i andre lande ser Danmark som et forbillede, er det ikke nok. Jørgen E. Olesen kan godt forstå landmændenes frustration:

”Landmændene synes, det er pinagtigt at se andre landes landbrug have friere tøjler, og det er der ikke noget at sige til, for de konkurrerer jo. Den omlægning, vi skal i gang med, er en lang og pinefuld proces – og derfor frygter jeg også, at vi ikke kommer hurtigt nok i mål.

Tørke påvirker hvedeproduktionen

Klimaændringerne gør bare problematikken værre. Det mere ekstreme vejr med tørke og voldsomme regnskyl går ud over mange af de gængse kornsorter. Et europæisk forskningsprojekt, som Jørgen E. Olesen medvirker i, viser, at indtil for 20 år siden var ca. 7-8 pct. af hvedearealet på verdensplan ramt af tørke. Nu gælder det 13-14 pct. Hvede bruges til mange basale fødevarer, fx brød og pasta.

”I slutningen af dette århundrede vil vi kunne opleve, at op mod 30-40 pct. af kloden får tørke i et givet år, og det vil få hvedeproduktionen til at falde drastisk. Så vi har brug for andre afgrøder og bedre produktions- og vandingsmetoder”, forklarer han.

Brug for engagerede kokke

Hvilke varer vi har i køleskabet om 50 år, vil Jørgen E. Olesen ikke gætte på. Der kommer til at ske revolutioner og innovation på linje med den udvikling, vi har set inden for IT, mener han.

”En kulturforandring tager tid, og derfor er der brug for alle gode kræfter: Kokke, der udvikler gode bud på miljøvenlige retter, som smager godt og er lette at lave. Kogebøger. Miljøvenlig, sund og lettilgængelig fastfood. Madprogrammer på tv. Sæt brødrene Price til at lave miljøvenlig mad på tv, mad med grøntsager, bælgfrugter og forskellige kornsorter i stedet for alt det kød. Ændringerne skal kunne mærkes, ikke bare på de fine restauranter og i spelt-segmentet, men på vvs'erens og landmandens stegepander. Ja, selv her i kantinen på Foulum”, griner han.

Af Jonna Toft
Læs hele artiklen på fuau.dk

Jørgen E. Olesen
Professor i agroøkologi
Aarhus Universitet

Samfund og verden

Alt hvad du bør vide om samfundet

Holdnummer: 1723-344
Dato: 26/10, 6 torsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15

Vil du vide mere om, hvordan samfundet ser ud i dag, og hvordan det vil udvikle sig i fremtiden? Hør om Danmarks økonomi, velfærdssystem, parlamentariske system, retsvæsen, sikkerhedspolitik og meget mere. Disse elementer vil blive set i perspektiv af fortiden og skue ud i fremtiden. Mød centrale danske samfundsforskere, og bliv klædt på til at deltage i samfundsdebatten.

26/10: **Danmarks moderne statshistorie.** Claus Møller Jørgensen, lektor i historie, Aarhus Universitet
02/11: **Danmarks parlamentariske system.** Palle Svensson, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
09/11: **Velfærdsstaten.** Jørgen Goul Andersen, professor i statskundskab, Aalborg Universitet
16/11: **Økonomi.** Martin Paldam, professor emeritus i økonomi, Aarhus Universitet
23/11: **Dansk retsvæsen.** Sten Schaumburg-Müller, professor i jura og forskningsleder, Syddansk Universitet
30/11: **Danmarks sikkerhedspolitik.** Ole Wæver, professor i statskundskab, Københavns Universitet

Kom på Folke*universitetet* i Herning onsdage, torsdage og i udvalgte weekender

Rusland under Putin

Holdnummer: 1723-124
Dato: 1/11, 6 onsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15

Vi kender alle Putin som macho-statsmanden, der vælter tigre eller rider i bar overkrop i den russiske vildmark. Men Putins eventyr på udebane i Ukraine og Syrien ledsages af svigtende eksportindtjening på olie, nedskæringer, faldende realløn og udbrud af utilfredshed. Så hvor stærkt er Putins greb om magten egentlig? Hvilken rolle spiller forholdet til Hviderusland og Ukraine? Og handler Ruslands politik i Syrien dybest set om at etablere en magtpolitisk trekant mellem Kina, Rusland og USA? Vil denne storpolitiske strategi overhovedet lykkes?

01/11: **Putins stormagtsdrømme: Udenrigspolitikken.** Niels Bo Poulsen, militærhistoriker, Forsvarsakademiet
08/11: **Udfordringerne indadtil. Hvordan fastholder Putin magten, og hvad truer den?** Jakob Tolstrup, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
15/11: **Konflikten i Ukraine.** Claus Mathiesen, lektor i russisk, Forsvarsakademiet
22/11: **Rusland og de homoseksuelle: 2013-propagandaloven.** Anne-Sophie Winther Pilholm, cand.mag. i kultur og formidling
29/11: **Dragen og bjørnen. Ruslands forhold til Kina.** Karsten Jakob Møller, senioranalytiker, Dansk Institut for Internationale Studier
06/12: **Det nye Ruslands storhed og økonomisk-politiske forfald.** Mette Skak, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

Store samfundstænkere

Holdnummer: 1723-123
Dato: 1/11, 7 onsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 760 kr., studerende 410 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15

En idé kan ændre verden markant. Vort samfund i dag bygger på ideerne fra de største samfundstænkere gennem tiden. De teoretiserede over samfundets opbygning og analyserede det moderne liv. Deres perspektiver og analyser har haft afgørende betydning for fremtidens samfundsudvikling og samfundssyn, og de har præget politikere og embedsmænd op gennem 1900-tallet og frem til i dag. Få indblik i de store samfundstænkeres personlighed, deres banebrydende ideer, og hvorfor netop deres tanker har sat et tydeligt præg på deres eftertid.

01/11: **Platon og Aristoteles.** Jakob Leth Fink, postdoc i idéhistorie, Göteborg Universitet
08/11: **Niccolò Macchiavelli.** Gert Sørensen, lektor i italiensk historie og kultur, Københavns Universitet
15/11: **Thomas Hobbes.** Carsten Bagge Laustsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
22/11: **John Locke.** Søren Hviid Pedersen, lektor i statskundskab, Syddansk Universitet
29/11: **Karl Marx.** Jørn Loftager, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
06/12: **Max Weber.** Lars Thorup Larsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
13/12: **Carl Schmitt.** Søren Hviid Pedersen, lektor i statskundskab, Syddansk Universitet

Indblik i Mellemøsten

Holdnummer: 1813-007
Dato: 24/1, 8 onsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 860 kr., studerende 460 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15

Mellemøsten er et af verdens brændpunkter. Det er en kompleks region, hvor forskellige kulturer, politiske dagsordener og økonomiske betingelser både mødes og støder sammen. Islamisk Stat, krigen i Syrien, enorme flygtningestrømme, kup og demonstrationer har alt sammen præget Mellemøsten i den senere tid. Det vidner om en region i opbrud. Men hvor er Mellemøsten på vej hen? Det forsøger forelæsningsrækken at give nogle bud på ved både at se på regionen som helhed og de enkelte landes særlige betingelser. Forelæsningsrækken kaster lys over Mellemøsten og inviterer dig til at blive klogere på forskelle og ligheder mellem landene i regionen.

24/01: Iran. Jesper Petersen, ph.d.-studerende, Lunds Universitet
31/01: Golfstaterne. Martin Hvidt, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet
07/02: Libanon. Peter Seeberg, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet
14/02: Egypten (på letforståeligt engelsk). Mark Sedgwick, professor MSO i islamstudier, Aarhus Universitet
21/02: Syrien. Peter Seeberg, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet
28/02: Israel og Palæstina. Peter Lodberg, professor MSO i teologi, Aarhus Universitet
07/03: Tyrkiet. Deniz Serinci, cand.public. B, freelance journalist
14/03: Irak. Helle Lykke Nielsen, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet

Christiansborg bag facaden

Holdnummer: 1813-072
Dato: 25/1, 5 torsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 560 kr., studerende 310 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15

Mange af os følger med i politik. Vi er vidner til politikernes mudderkastning. Og vi hører om blokpolitik og nødløgne. Om vækst, reformer og personsager. Men hvordan fungerer tingene på Christiansborg egentlig bag facaden? Ja, hvem bestemmer i Danmark? Partigrupperne har naturligvis en afgørende rolle for, hvad der er på mediernes dagsorden. Men i de seneste år har vi også set en række sager, der har bragt forholdet mellem ministre og embedsmænd i fokus. Og interesseorganisationerne forsøger med deres lobbyarbejde ihærdigt at påvirke de politiske beslutninger, der hvor de bliver taget. Kom bag kulisserne på Christiansborg, når landets skarpeste forskere ruller tæppet væk og stiller skarpt på dansk politik.

25/01: Partierne på Borgen: Politik bag lukkede døre. Henrik Jensen, professor MSO i statskundskab, Københavns Universitet
01/02: Magt, ministre og embedsmænd. Jørgen Grønnegård Christensen, professor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet
08/02: Lobbyernes indflydelse i dansk politik. Peter Munk Christiansen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet og bestyrelsesformand for Det Frie Forskningsråd
22/02: Psykologi? Politikernes sprogbrug og vores holdninger. Lene Aarøe, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
01/03: Medierne og politikerne. Christoffer Green-Pedersen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

Det andet USA

Holdnummer: 1813-018
Dato: 1/3, 4 torsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 460 kr., studerende 260 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15
Underviser: Marianne Kongerslev, ph.d., ekstern lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet

Vil du blive klogere på et andet USA? Det USA som ikke altid vises i nyhederne? Det andet USA er bevægelsen Black Lives Matter. Det er millioner af kvinder, der går på gaden i protest mod Trump. Og det er immigranter, der er under pres fra regeringen. Forelæsningsrækken stiller skarpt på de dele og grupper i den amerikanske befolkning, der ofte er underrepræsenteret i den offentlige debat. For USA er på mange måder et mere komplekst land end det billede, der ofte bliver portrætteret. Få et unikt indblik i landet på den anden side af Atlanten.

01/03: De nye borgerrettighedsbevægelser
08/03: Immigration og isolationisme
15/03: Ligestilling og køn
22/03: Nye stemmer i litteraturen

Indblik i Europa

Holdnummer: 1813-229
Dato: 11/4, 7 onsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 760 kr., studerende 410 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15

Hvor godt kender du de enkelte lande i Europa? Hvilken rolle spiller mafiaen i dagens Italien? Kan Frankrig forene en plads i et nyt Europa med sin gamle forestilling om unik fransk 'grandeur'? Hvordan står det til i de 'nye' lande i Central- og Østeuropa? Og kan Tyskland redde det europæiske projekt – uden at gå på kompromis med sin egen befolkning? Europa er som kontinent rig på mangfoldighed. Der er mange geografiske, sproglige, økonomiske, politiske, religiøse og kulturelle forskelle landene imellem – og internt i de enkelte lande. Europa handler både om det politiske Europa, der fylder i medierne, men også om et rigt kulturliv og et idéhistorisk fællesskab. Tag med på en rejse gennem Europa, og få indblik i landenes nyere historie og aktuelle virkelighed.

11/04: Italien. Gert Sørensen, lektor i italiensk historie og kultur, Københavns Universitet
18/04: Storbritannien. Ole Helmersen, lektor i engelsk, Copenhagen Business School
25/04: Frankrig. Henrik Prebensen, lektor i fransk, Københavns Universitet
02/05: Tyskland. Moritz Schramm, lektor i tysk historie og kultur, Syddansk Universitet
09/05: Spanien. Svend Christian Rybner, forfatter, foredragsholder og historiker
16/05: Grækenland. Mogens Pelt, lektor i historie, Københavns Universitet
23/05: Østeuropa. Søren Riishøj, lektor emeritus i statskundskab, Syddansk Universitet

Organisation, ledelse og kommunikation

Ledelsespsykologi

Holdnummer: 1723-044
Dato: 25/10, 5 onsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Pris inkl. bog: 880 kr., studerende 580 kr. (bog værdi 329 kr.)
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15

De konkrete udfordringer, som organisationer står overfor i en stadig mere globaliseret verden, kalder på nye forståelser af ledelse. Bliv introduceret for den nyeste forskning inden for ledelsespsykologien, hvor ledelse handler om processer og opgaver, snarere end frontfigurer og kontrol. Ifølge ledelsespsykologien bør vi vende blikket fra lederen som person og kigge nærmere på ledelse som sociale processer, der findes i vores organisationer, i vores arbejdsliv og i alle de andre sammenhænge, hvor vi lever vores liv. Forelæsningsrækken indledes med en præsentation af den særlige ledelsespsykologiske optik, hvorefter der stilles skarpt på en række specifikke temaer, som er centrale for nutidens ledere. Det gælder ledelse af motivation, trivsel, kreativitet, konflikter og magt samt lederudvikling. Forelæsningsrækken tager afsæt i bogen 'Ledelsespsykologi' (Samfundslitteratur), som kan inkluderes i prisen.

25/10: **Introduktion til ledelsespsykologi – lederen som person og ledelse som social praksis.** Tue Juelsbo, ph.d.-studerende i læring og innovation, Aalborg Universitet og seniorkonsulent, Mannaz
01/11: **Ledelse af motivation.** Rasmus Thy Grøn, cand.psych. og ledelseskonsulent, LEAD – enter next level
08/11: **Ledelse af psykisk arbejdsmiljø og trivsel.** Tanja Kirkegaard, ph.d. i psykologi, Arbejdsmedicinsk Klinik, Herning
15/11: **Ledelse, magt og konflikt.** Morten Kusk Fogsgaard, cand.psych., erhvervs-ph.d.-stipendiat i ledelses- og organisationspsykologi, Aalborg Universitet
22/11: **Ledelse af kreativitet og lederudvikling.** Tue Juelsbo, ph.d.-studerende i læring og innovation, Aalborg Universitet og seniorkonsulent, Mannaz

Mentorskab og mesterlære

Holdnummer: 1723-090
Dato: 26/10, 1 torsdag
Tid: 17.15-21.15
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15
Underviser: Tue Juelsbo, ph.d.-studerende i læring og innovation, Aalborg Universitet og seniorkonsulent, Mannaz

I dagens samfund er det en forudsætning, at mennesker og organisationer er i stand til at lære. Vi skal lære for at kunne forandre og for at kunne bevare det, der fungerer godt. Men hvad skal der til for at etablere gode forudsætninger for læring på en arbejdsplads? Forløbet tager afsæt i udgivelsen 'Lær!' (Gyldendal Business), der giver indsigt i arbejdet med talentudvikling, oplæring og videreuddannelse. Bliv også klogere på, hvordan du arbejder med udviklingen af en læringskultur, med innovation og med de læringsfælder, som vi risikerer at snuble i. Forløbet henvender sig til ledere, konsulenter og HR-medarbejdere med ansvar for talenter, læring og udvikling. Og til alle med en generel interesse for mentorskab og mesterlære.

Nudging – et redskab til adfærdsændring

Holdnummer: 1723-150
Dato: 11/11, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 460 kr., studerende 260 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15
Underviser: Mia Simone Malthesen, cand. polit. og daglig leder af iNudgeyou

Hvordan får man folk til at spise sundere, agere mere miljørigtigt og køre sikkert i trafikken? Forbud, fedtafgifter og fartbøder er klassiske værktøjer, men en prisstigning resulterer ikke altid i skrabet smør på brødet, og muligheden for en fartbøde får ikke alle til at løfte foden fra speederen. Nudging er et nyt værktøj til adfærdsforandring. Et 'nudge' er et velment puf i den rigtige retning. I praksis kan det fx være farvede fodspor på gaden, der fører til en skraldespand. Dette puf kan få flere mennesker til at følge sporene og smide affald i skraldespanden i stedet for at smide det tilfældigt på gaden. Nudge-tilgangen bygger på indsigter fra adfærdsøkonomien og kognitiv psykologi, der viser, hvordan det er muligt at påvirke adfærd uden brug af, eller som supplement til, de klassiske reguleringsstrategier: information, incitamentsstyring og direkte regulering. Bliv klogere på nudge-tilgangen til adfærdsforandring i teori og praksis.

Hold dig opdateret med Folke*universitetets* nyhedsbrev
Tilmeld dig på
www.fuau.dk

Coaching i teori og virkelighed

Holdnummer: 1723-341
Dato: 16/11, 2 torsdage
Tid: 17.15-21.15 (bemærk helaftensforelæsninger)
Pris: 560 kr., studerende 310 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15
Underviser: Anette Hvidtfeldt, BA, International ICC Certificeret Coach og narrativ teamcoach

Når du alle dine mål på jobbet og i livet? Har du styr på dine prioriteringer? Og handler du altid proaktivt? Hvis nej, så fortvivl ikke. Gennem coaching kan du udvikle dig og blive endnu bedre til at mestre dit arbejds- og privatliv. Coaching løser ikke alle dine og verdens problemer. Men coachende spørgsmål får dig til at reflektere over det, der er vigtigt for dig som leder, medarbejder og menneske. Coaching er et effektivt dialogværktøj til at skabe udvikling og forandring. På forløbet lærer du at bruge coachingteknikker i praksis. Du øger din selvindsigt, gennemslagskraft og robusthed. Du får strategier til at sætte dig mål – og nå dem. Få inspiration til, hvordan coaching kan motivere dig hele vejen.

Fra arbejdsliv til en karriere i den tredje alder

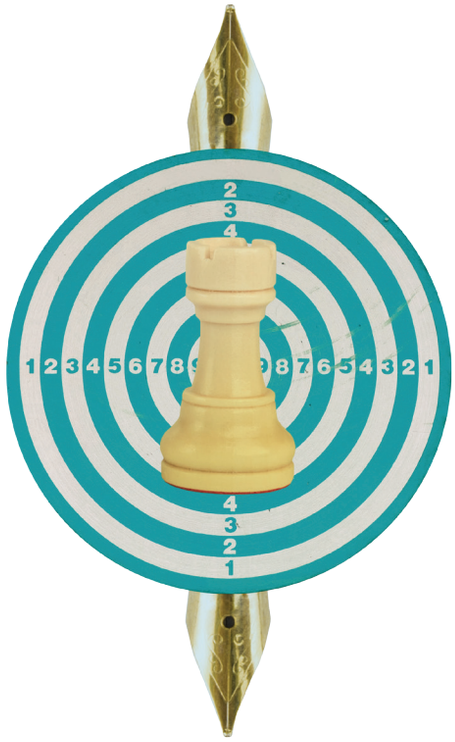
Holdnummer: 1813-137
Dato: 3/2, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 500 kr., studerende 300 kr.
Maks. 50 deltagere
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15
Underviser: Poul-Erik Tindbæk, chefkonsulent og ph.d., en3karriere

Har du holdt afskedsreception, eller er du på vej mod den store omstillingsproces fra arbejdslivet til de gode år derefter? Og er du usikker på, hvordan du fortsat kan fylde dit liv med aktiviteter, du brænder for, og som du er god til? Vi står midt i en brydningstid, hvor mange har behov for at udfordre gamle myter og forestillinger om aldring, arbejdslivet, senkarrieren og 'det store frikvarter' efter sidste dag på jobbet. Få inspiration til, hvordan du kan finde din helt egen løbebane i den nye fase i livet – som fuldvoksen mellem voksen og gammel. Lær også, hvordan du fortsat kan bruge løs af dine talenter og din erfaring. Til gavn for dig selv og for andre.

Tredje generations coaching

Holdnummer: 1813-136
Dato: 17/3, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 500 kr., studerende 300 kr.
Pris inkl. bog: 798 kr., studerende 598 kr. (bog værdi 398 kr.)
Maks. 30 deltagere
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15
Underviser: Reinhard Stelter, professor i coaching- og sportspsykologi, Københavns Universitet

Ønsker du at få indblik i den nyeste og banebrydende udvikling inden for coaching, og er du parat til at tænke dialoger og samtaler på en ny måde? Coaching er blevet et betydningsfuldt redskab i hverdagen, fordi samfundet hele tiden stiller nye krav til kompetenceudvikling, læring, ledelse samt team- og organisationsudvikling. Coaching kan hjælpe til at skabe ny viden og mestring af sociale forhandlinger. Forelæsningen dykker ned i coaching og coachingpsykologiens verden og beskæftiger sig med aktuel samfundsforskning, nye læringsteorier og diskurser om det personlige lederskab. Lær, hvordan du med det nye udviklingsværktøj 'Tredje generations coaching®' kan være med til at udvikle værdiorienterede samtaler, der skaber ny viden, refleksioner og perspektiver. Og bliv klogere på, hvordan du finder kernen i motivationen hos den enkelte, i teamet eller organisationen ved at udvikle en ny dialogkultur. Forelæsningen er baseret på bogen 'Tredje generations coaching®' (Dansk Psykologisk Forlag).

Psykologi og sundhed

Kroppen fra top til tå

Holdnummer: 1723-213
Dato: 25/10, 5 onsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 560 kr., studerende 310 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15

Vi spiser, vi ånder, vi bevæger os, vi lever. Kroppen er fantastisk og kompleks på én gang. Den har udviklet sig i millioner af år, og vi er blevet studeret og endevendt af videnskaben for at forstå de komplekse mekanismer, der gør, at vi ser ud og fungerer, som vi gør. Lær din krop at kende, når vi dykker ned i dens anatomi og ser nærmere på, hvordan den er opbygget og fungerer.

25/10: **Fordøjelsessystemet.** Søren Laurberg, overlæge og professor i kirurgi og tarmsygdomme, Aarhus Universitetshospital
01/11: **Bevægeapparatet.** Bjarne Møller-Madsen, klinisk professor i ortopædkirurgi, Aarhus Universitetshospital
08/11: **Nervesystemet.** Helle H. Damkier, lektor anatomi og cellebiologi, Aarhus Universitet
15/11: **Kredsløbet.** Christian Aalkjær, professor i biomedicin, Aarhus Universitet
22/11: **Respirationssystemet.** Hans Malte, lektor i zoofysiologi, Aarhus Universitet

Positiv psykologi i hverdagen

Holdnummer: 1723-210
Dato: 2/11, 5 torsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 560 kr., studerende 310 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15

Stress, sygdom og kriser. Der vil altid eksistere dårligdomme og udfordrende situationer i hverdagen, som kan optage vores tanker negativt, dræne os for energi og få os til at miste overblikket. Men det er ikke noget, vi ønsker, og man kan gøre meget for at forbygge det ved at prioritere dét, der gør livet værd at leve – også når man møder modgang. Positiv psykologi er en nyere gren af psykologien, som fokuserer særligt på det velfungerende og det forebyggende. Bliv introduceret til den positive psykologis teorier og metoder, og få indblik i, hvordan positiv psykologi både kan bruges til at forebygge problemer og til at gøre hverdagen mere interessant.

02/11: **Introduktion til den positive psykologi.** Hans Henrik Knoop, lektor i pædagogisk psykologi, Aarhus Universitet
09/11: **Mental robusthed i hverdagen.** Ida Thrane Hertz, cand.mag. i psykologi og kommunikation, specialkonsulent, Center for Mental Robusthed
16/11: **Foretagsomhed i hverdagen.** Anne Kirketerp Linstad, ph.d. i foretagsomhed og ekstern lektor, Aarhus Universitet
23/11: **Flow i hverdagen.** Frans Ørsted Andersen, lektor i uddannelsesforskning, Aarhus Universitet
30/11: **Lykke i hverdagen.** Jonas Fisker, cand.psych.aut., Psykiatrisk Center Frederiksberg

Viden med puls: Løbetræning – bedre præstation og øget sundhed

Holdnummer: 1723-188
Dato: 11/11, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Maks. 25 deltagere
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15
Underviser: Simon Lønbro, idrætsfysiolog, postdoc i klinisk medicin, Aarhus Universitet

En tredjedel af alle danskere løbetræner regelmæssigt. Mange løber for at forbedre deres kondition og præstation, mens nogle løber for sundhedens skyld. Vi har hørt, at det er godt for os at løbe, da det holder sygdomme på afstand og hjælper os til at leve længere. Men hvordan forbedrer man effektivt sin løbepræstation? Og hvor meget skal der til for at forebygge sygdom? Hvilke forskelle er der på lange, langsomme og korte, hurtige ture? Og kan man løbe for meget? Få inspiration til at få mest ud af din løbetræning, uanset hvad din motivation er for at løbe. Dagen byder på en vekselvirkning mellem oplæg og løbeture med indlagte øvelser, hvor vi afprøver teorierne i praksis. Da meget af undervisningen foregår med øvelser og løb, forventes en moderat grundform (du kan løbe fem kilometer), og at man medbringer tøj og sko egnet til løb.

Hvem bestemmer, hvem vi er?

Holdnummer: 1723-138
Dato: 11/11, 1 lørdag
Tid: 10.30-16.30
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15
Underviser: Lars Lundmann, ekstern lektor i psykologi, Københavns Universitet

Hvem er du? Er du ekstrovert eller introvert? Er du deprimeret, eller er du sådan en, som har brug for lidt adspredelse og udfordringer? Dette er spørgsmål, de fleste selvhjælpsbøger kredser omkring. Men der findes mange svar på, hvem du er, og alle disse svar tager udgangspunkt i en metode, der skal undersøge dig. En af de mest anvendte metoder er personlighedstestning. Personlighedstests er imidlertid fyldt med så mange problematiske antagelser, at deres konklusioner oftest ikke er særligt brugbare. Hertil kommer hele spørgsmålet om, hvorvidt vi forandrer vores måde at være på over tid og på tværs af forskellige sammenhænge. Ligeledes er antagelsen om, at vi selv er de bedste til at vurdere, også tvivlsom. Bliv klogere på personlighedspsykologi, og hør om nogle af de problematiske antagelser, som vi ofte fyldes med, når vi søger svar på, hvem vi er.

Kort og godt om gigt. Slid- og leddegigt

Holdnummer: 1813-054
Dato: 25/1, 1 torsdag
Tid: 17.15-21.15
Pris: 260 kr., studerende 160 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15
Underviser: Mogens Pfeiffer Jensen, overlæge og klinisk lektor i reumatologi, Aarhus Universitet

Smerter, ømme og stive led og nedsat bevægelighed. Slidgigt er en folkesygdom, og det er langt den mest udbredte af alle gigtsygdomme. Over 300.000 danskere har fået diagnosen, og nogle lever fint med sygdommen, mens andre lider af voldsomme smerter, nedsat bevægelighed og forringet livskvalitet. Leddegigt er en inflammatorisk gigtsygdom, og ca. 1.700 personer får hvert år stillet diagnosen kronisk leddegigt i Danmark. Sygdommen rammer kvinder tre gange så hyppigt som mænd. Men hvad er gigt egentlig? Hvad er forskellen på slid- og leddegigt, og hvad kan man selv gøre for at bevare et godt og aktivt liv? Hør om sygdommenes årsager, symptomer og behandlingsmuligheder, og få indblik i den nyeste forskning på området.

Mindfulness

Holdnummer: 1813-253
Dato: 8/2, 7 torsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 760 kr., studerende 410 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15

Interessen for mindfulness er i de seneste år blomstret op, men konceptet og teknikkerne har været kendt i buddhismen gennem mere end to et halvt tusinde år. Så hvad kan mindfulness tilbyde nutidens mennesker? Hvad er mindfulness egentlig? Hvor og hvornår kan det bruges? Og hvad ved man reelt om mindfulness i teori og praksis? Få indsigt i forskeres viden om mindfulness. Mindfulness handler om evnen til bevidst nærvær. At arbejde med mindfulness betyder, at man observerer og oplever tanker, følelser og kropslige fornemmelser uden at vurdere dem. I en tid præget af stress, forandring og effektivitet samt konstant kontakt med mange mennesker gennem mail, mobil og Facebook, kan det være en stor udfordring at være nærværende. Men evnen kan trænes og være et middel til stresshåndtering, forebyggelse af depression og forbedring af livskvalitet, relationer og samarbejde.

08/02: **Introduktion til mindfulness.** Karsten Bidstrup Skipper, cand.mag. i idéhistorie
15/02: **Mindfulness-baseret terapi til angst og depression.** Marlene Skovgaard Lyby, ph.d.-studerende i psykologi, Aarhus Universitet
22/02: **Mindfulness i mødet med moderniteten.** Martijn van Beek, lektor i antropologi, Aarhus Universitet
01/03: **Mindfulness og arbejdsliv.** Christian Toft, psykolog ved Jobcenter Nord
08/03: **Hjernen, stress og mindfulness.** Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog, ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet
15/03: **Mindfulness og det stressede genom.** Jesper Dahlgaard, docent og lektor, VIA Sundhed/Dansk Center for Mindfulness, Aarhus Universitet
22/03: **Perspektiver på praktisk anvendelse.** Karsten Bidstrup Skipper, cand.mag. i idéhistorie

Kom med
på en løbetur.
Få viden til både hjerne og hjerte.
Se modstående side

Børns udvikling

Holdnummer: 1813-019
Dato: 21/2, 3 onsdage
Tid: 17.15-21.15 (bemærk helaftensforelæsninger)
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15
Underviser: Peter Krøjgaard, professor i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

Hvornår begynder børn at kunne huske? Hvordan forstår de den fysiske verden? Og hvornår får de en forståelse for andre mennesker? Forskning i børns udvikling har gennemgået en rivende udvikling igennem de seneste 30 år. Tidligere var udviklingspsykologien primært præget af enkelte altomfavnende teorier som eksempelvis Freuds og Piagets. I dag tegnes faget snarere af en lang række 'mini-teorier', der ikke hævder at kunne give en samlet beskrivelse af børns udvikling, men som til gengæld hver især giver et mere dækkende billede af dele af børns udvikling. Det skyldes bl.a., at forskerne i dag er blevet langt bedre til at designe og gennemføre empiriske undersøgelser. Få indblik i børns perceptuelle og intellektuelle udvikling, deres følelser og temperament, sprogudvikling, forståelse af andre mennesker, samt hvordan de husker konkrete begivenheder. Undervisningen har især fokus på spæd-, små- og førskolebørn.

Kort og godt om menneskets ernæring

Holdnummer: 1813-241
Dato: 17/3, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15
Underviser: Esben Skipper Sørensen, lektor i molekylær ernæring, Aarhus Universitet

Low-carb high-fat, multivitaminer, fiskeolier og biotilgængelige mineraler. Nyhedsstrømmen er fyldt med råd og anbefalinger om, hvad man bør spise, og hvad man aldeles ikke bør sætte tænderne i, hvis man vil være sund og rask. Det kan være svært at overskue og gennemskue vigtigheden af sådanne budskaber. Men uanset om man spiser for at leve eller lever for at spise, har vores krop nogle grundlæggende ernæringsbehov. Vi skal have kulhydrater, fedt, proteiner, fedtsyrer, vitaminer og mineraler. Men hvilken rolle spiller de enkelte komponenter, og hvad kan man få for meget eller for lidt af? Og hvordan er fordøjelsessystemet indrettet, og hvad betyder det, at vi har 100 billioner bakterier i tarmen? Dagen giver en grundlæggende introduktion til menneskets ernæring, og gør dig bedre rustet til at forstå kroppens basale ernæringsbehov.

Historie, religion og filosofi

Historien om Europa

Holdnummer: 1723-183
Dato: 25/10, 6 onsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15

Historien om Europa er historien om mægtige civilisationer, der støder sammen og blandes. Fra den græske filosofi over den romerske retsstat og den kristne religion og gennem utallige krige og magtkampe er opstået det Europa, vi kender i dag. I denne forelæsningsrække dykker vi ned i Europas historie. Hvad er det særligt europæiske, og hvorfor bruger vi stadig betegnelsen? Hvad er det, der binder os sammen, og hvad skal der til for at skille os? Hør om blodige slag, udslettede byer og idéhistoriske nybrud. Alt sammen for at komme nærmere en forståelse af, hvem europæerne er, og at give et bud på, hvor vi er på vej hen.

25/10: **Europa og det europæiske.** Uffe Østergaard, professor emeritus i historie, Copenhagen Business School
01/11: **Antikkens storriger.** Peter Fibiger Bang, lektor i historie, Københavns Universitet
08/11: **Middelalderen – Europas fødsel.** Kasper Holdgaard Andersen, videnskabelig assistent, danmarkshistorien.dk og Dansk Center for Byhistorie
15/11: **Opdagelser, oplysning, reformation og renæssance.** Steffen Heiberg, forfatter og fhv. forskningschef, Det Nationalhistoriske Museum Frederiksborg Slot
22/11: **Nationalstater og demokrati.** Svend-Erik Skaaning, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
29/11: **Europas nutid og fremtid – multikultur, integration og Brexit.** Søren Riishøj, lektor emeritus i statskundskab, Syddansk Universitet

Tab, sorg og ensomhed

Holdnummer: 1723-272
Dato: 1/11, 3 onsdage
Tid: 17.30-19.15
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15
Underviser: Jørn Henrik Olsen, forfatter, billedkunstner og ph.d. i teologi

Sorg er blevet kaldt kærlighedens og tilknytningens dyreste pris. Mennesket kan komme i en situation, hvor man mister én, man ikke kan tåle at miste. I denne situation bliver man påtvunget en sorg og et livslangt sorgforløb. Sorgen bærer mange ansigter, og dens konsekvenser opleves forskelligt. Når det store vemod eller trykket af ensomhedens sorg – fx i forbindelse med død og tab – sætter ind, ser meget i livet anderledes ud. Forelæsningerne præsenterer tværfaglige perspektiver på sorgen ved adskillelse og død, sorgteori og sorgprocesser. Hertil kommer temaer som eksistentiel omsorg, sorginterventionen og medvandring i sorgens landskab. Tværfaglighed består primært i indsigter fra kultur- og kunstanalyse, eksistensfilosofi, psykologi og teologi. Endelig er der fokus på, hvordan ny livsglæde eller nyt livsmod kan finde vej i et menneskes liv.

01/11: **Sorg som kærlighedens dyreste pris**
08/11: **Medvandring i dødens og sorgens landskab**
15/11: **Ensomhedens sorg og vejen til nyt livsmod**

Jesus i den tidlige kristendom

Holdnummer: 1723-349
Dato: 9/11, 1 torsdag
Tid: 17.15-21.00 (bemærk: helaftensforelæsninger)
Pris: 260 kr., studerende 160 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15
Underviser: Anders-Christian Lund Jacobsen, professor MSO i teologi, Aarhus Universitet

Hvem var Jesus ifølge de første kristne? De tidligste kristne tekster, som vi finder i Det Nye Testamente, tegner meget forskellige billeder af Jesus. Var han Guds Søn, som blev født i menneskeskikkelse af jomfru Maria? Var han tømreren fra Nazareths søn, der havde særlige guddommelige evner? Var han det evige guddommelige skaberord, der blev født som menneske i den verden, som han selv havde skabt? Evangelierne tegner meget forskellige billeder af Jesus. Og Paulus var tilsyneladende ikke interesseret i Jesu liv, men fokuserede helt og holdent på den korsfæstede og opstandne Kristus. I århundrederne efter Jesu død bliver forestillingerne om Jesus endnu mere mangfoldige.

Anden Verdenskrig og Hitlers Berlin

Holdnummer: 1723-173
Dato: 11/11, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15
Underviser: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

Berlin var scenen, hvor centrale kapitler om Det Tredje Riges storhed og fald udspillede sig i 1933-1945. På den ene side var byen rammen for regimets selviscenesættelse og massepropaganda efter magtovertagelsen i 1933. Den var centrum for Albert Speers og Hitlers planer om at skabe en 'Welthauptstadt' og midtpunktet for nazismens fintmaskede magtapparat. På den anden side var Berlin undertrykkelsens og forfølgelsens by, hvor jøder og systemkritikere nådesløst blev jaget og deporteret af regimet. Det var frygtens, afmagtens og dødens by, da Berlin som Nazitysklands centrale politiske, administrative og organisatoriske nervecenter blev et hovedmål for de alliereredes bombefly, og det var en ruinby, som Den Røde Hær brutalt indtog i Slaget om Berlin i 1945. Hør om Berlins historie fra 1933 til 1945, og forstå byens rolle i fortællingen om Det Tredje Riges storhed og fald.

Hvad enhver dansker bør vide om Danmarks historie

Holdnummer: 1723-083
Dato: 11/11, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15
Underviser: Ebbe Juul-Heider, lektor, cand.mag., oberstløjtnant

Få styr på milepælene og de lange linjer i Danmarks historie og indblik i, hvorfor landet ser ud, som det gør. Det kan synes risikabelt at opstille en kanon for Danmarks historie, men nogle udviklinger, begivenheder og personer står alligevel helt centrale for forståelsen af det Danmark, vi kender. Dagen starter, hvor Harald Blåtand bød, at de store sten skulle sættes og hugges i Jelling og opruller dernæst Kalmarunionen, reformationen, svenskekrigene, enevælden, oplysningstiden med Frederiksstadens tilblivelse, landboreformerne, Grundloven og 1800-tallets transformering af riget til nationalstat.

Det gode liv

Holdnummer: 1723-220
Dato: 11/11, 1 lørdag
Tid: 10.30-15.30
Pris: 310 kr., studerende 180 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15
Underviser: Jørgen Husted, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

Hvad er et godt liv? Hvad gør et liv godt og hvorfor? Lige siden Platon har store filosoffer givet deres svar herpå. Svarene hænger sammen med menneskesyn, syn på det gode menneske og det gode samfund. I forløbet præsenteres de to dominerende traditioner. Den ene lader det gode liv afhænge af, hvordan det leves, og hvad der udrettes i det. Den anden lader det afhænge af, hvordan det føles, og den slags oplevelser, der fylder det. Aristoteles og Immanuel Kant er de store navne i den første tradition, i den anden er det bl.a. John Stuart Mill og forskellige nutidige tænkere. Som repræsentanter for feltet mellem hovedretningerne inddrages Søren Kierkegaard og Jean P. Sartre. Teorien uddybes med henvisning til aktuelle spørgsmål om etik og moral, livsværdier, multikulturalisme, opdragelse og dannelse.

Reformationen og sproget

Holdnummer: 1723-432
Dato: 14/12, 1 torsdag
Tid: 17.15-19.00
Pris: 160 kr., studerende 110 kr. inkl. kaffe og kage
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15

Omkring år 1500 kunne stort set alle danskere forstå plattysk, og i et par århundreder var dansk udsat for en massiv plattysk påvirkning. Man kunne med god grund vente, at dansk ville forsvinde helt til fordel for det tyske. Men sådan gik det ikke, og denne aften får du den finurlige og komplicerede forklaring på hvorfor – fortalt kort og let. Herefter skal vi se nærmere på, om det vi kalder dansk i dag, så alligevel er det samme sprog over hele landet. Få en humoristisk, men kritisk gennemgang af, hvordan vi bruger sproget til at tugte hinanden.

17.15: **Hvorfor taler vi dansk? Renæssancens sprogkamp.** Marita Akhøj Nielsen, dr.phil. i nordisk filologi, Dansk Sprog- og Litteraturselskab
18.00: **Pause med kaffe og kage**
18.15: **Autoritet og sprogtugt – fra reformationen til i dag.** Michael Ejstrup, forskningschef i sprog, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole

Hvad enhver dansker bør vide

Holdnummer: 1813-070
Dato: 24/1, 6 onsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15

Hvad bør man læse, høre, se, eller smage, før man dør? Det giver tv, bøger og aviser os mange bud på. På Folkeuniversitetet har vi spurgt eksperterne, som her giver deres bud på, hvad der er grundlæggende at vide inden for deres fag. Få overblik over milepæle, begivenheder og personer, som revolutionerede menneskets tilværelse. Hvad betyder 1864 for danmarkshistorien? Hvorfor er Johannes V. Jensen fortsat på pensum? Hvad er de væsentligste nybrud inden for naturvidenskaben gennem de sidste 200 år? Få perspektiv på nogle af de begivenheder, som ændrede verden. Hvad ændrede historien og hvorfor?

24/01: **Damarks historie.** Steffen Heiberg, forfatter og fhv. forskningschef, Det Nationalhistoriske Museum Frederiksborg Slot
31/01: **Litteratur.** Nick Bo Madsen, ekstern lektor i medievidenskab, Aarhus Universitet
07/02: **Musik.** Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab
14/02: **Kunst.** Teresa Østergaard Pedersen, mag.art. og ph.d.-stipendiat i kunsthistorie, Aarhus Universitet
21/02: **Dansk design.** Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer
28/02: **Naturvidenskab og teknologi.** Kristian Hvidtfelt Nielsen, lektor i videnskabsstudier, Aarhus Universitet

Napoleonskrigene

Holdnummer: 1813-014
Dato: 24/1, 5 onsdage. Ingen undervisning 14/2
Tid: 19.30-21.15
Pris: 560 kr., studerende 310 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15
Underviser: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

Indtil Første Verdenskrig omtalte man Napoleonskrigene som 'Den Store Krig'. Forklaringen er simpel: Ikke alene fastholdt krigene Europa i en jernnæve i perioden 1803-1815, men de forandrede også europæernes sociale, økonomiske og politiske virkelighed for eftertiden – de gjorde Europa moderne. Krigenes varighed, slagenes størrelse og intensitet producerede nemlig en reformbølge i europæiske stormagter som Storbritannien, Preussen, Østrig og Rusland, som forandrede Europa. Forelæsningsrækken belyser denne forandringsproces med udgangspunkt i en række toneangivende slag fra Napoleonskrigene, herunder slaget ved Austerlitz, slaget ved Trafalgar, Napoleons invasion af Rusland i 1812 og slaget ved Waterloo.

24/01: **Napoleons Europa: manden, myterne, modstanderne og krigskunsten**
31/01: **Napoleons største sejr: Slaget ved Austerlitz**
07/02: **Storbritannien og Nelson slår igen: Slaget ved Trafalgar**
21/02: **Katastrofen: Napoleons russiske felttog**
28/02: **Den sidste chance: Slaget ved Waterloo**

Kierkegaard: liv og værker

Holdnummer: 1813-071
Dato: 3/2, 1 lørdag
Tid: 10.15-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15
Underviser: Tonny Aagaard Olesen, ph.d. i Kierkegaards skrifter, Københavns Universitet

Kierkegaards forfatterskab er verdenslitteratur. De mange klassiske hovedværker såsom 'Enten – Eller', 'Gjentagelsen', 'Frygt og Bæven', 'Begrebet Angest', 'Philosophiske Smuler', 'Stadier paa Livets Vei', 'Afsluttende uvidenskabelig Efterskrift', 'Kjærlighedens Gjerninger' og 'Sygdommen til Døden' bliver læst over hele verden med stadig stor og fornyet interesse. Det er værker, som alle elsker at citere, omend de nok for de fleste forekommer uforståelige. Hvad handler Kierkegaards værker om? Dagen giver en levende og kompetent indføring i Kierkegaards liv og værk.

Kunst, litteratur og musik

Det' dansk

Holdnummer: 1723-237
Dato: 26/10, 6 torsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15

Tag med på en rejse gennem det danske kulturlandskab og kunstarterne fra det moderne gennembrud og op gennem det 20. århundrede. Forelæsningsrækken er en lystvandring gennem de vigtigste strømninger og de lyseste hoveder og deres værker inden for dansk litteratur, kunst, arkitektur, design, film og musik – discipliner, der på mange måder er nært beslægtede og befrugter hinanden på trods af indbyrdes forskelle. Hvad er historien bag de værker, der har provokeret, flyttet grænser og ført til nybrud, og som sidenhen er kommet til at stå som symboler på en ny tid? Forelæserne retter hver især blikket mod de vigtigste milepæle inden for deres felt, og det tidsmæssige fokus inden for perioden varierer derfor fra forelæsning til forelæsning. Få seks fageksperters bud på, hvad der er værd at lægge mærke til – og hvad der får deres kulturelskende hjerter til at banke ekstra hurtigt – eller gå helt i stå.

26/10: **Litteratur.** Dan Ringgaard, professor i nordisk litteratur, Aarhus Universitet
02/11: **Kunst.** Teresa Østergaard Pedersen, ph.d.-stipendiat i kunsthistorie, Aarhus Universitet
09/11: **Arkitektur.** Kasper Lægring, arkitekt MAA og mag.art. i kunsthistorie
16/11: **Design.** Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer
23/11: **Film og tv-serier.** Jakob Isak Nielsen, lektor i film- og medievidenskab, Aarhus Universitet
30/11: **Musik.** Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab

Cindy Sherman på Museum Jorn

Holdnummer: 1721-575
Dato: 9/11, 1 torsdag
Tid: 19.00-20.30
Pris: 190 kr. inkl. entré, foredrag, affe og kage
Obs: Foredraget foregår på engelsk
Sted: Museum Jorn, Gudenåvej 7-9
Underviser: Juliana Engberg, programdirektør, Aarhus Kulturby 2017

Tag med på opdagelse i den verdensanerkendte, amerikanske fotokunstner Cindy Shermans fantastiske univers på Museum Jorn – i selskab med Juliana Engberg, programdirektør for Aarhus Kulturby 2017. I efteråret er det muligt at opleve Shermans værker på Museum Jorn, der præsenterer en stor retrospektiv særudstilling med 65 fotografier. Denne aften introducerer Juliana Engberg til Sherman, hvorefter udstillingen kan besigtiges på egen hånd. Få indblik i en af vor tids mest indflydelsesrige kunstnere, der med sine chokerende, selvudleverende og nyskabende portrætter har fået en afgørende betydning for fotografiets rolle i kunsthistorien foruden at have forårsaget utallige diskussioner af vestens kvindefremstillinger i 1950'erne og frem til i dag.

Tre af Shakespeares bedste

Holdnummer: 1723-163
Dato: 11/11, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15
Underviser: Niels Brunse, oversætter af Shakespeare til dansk

Interesserer du dig for Shakespeare, men mangler en introduktion til hans fantastiske teaterstykker? Så er denne lørdag helt sikkert noget for dig. I løbet af dagen vil Shakespeare-oversætteren Niels Brunse fortælle om skuespillene 'Kong Lear', 'En skærsommernatsdrøm' og 'Hamlet'. Alle tre stykker har store psykologiske dybder og sproglige udfordringer, som vil blive endevendt og diskuteret, ligesom der vil blive kastet lys over de forskellige måder, stykkerne har været spillet på til forskellige tider. Bliv klogere på en af den vestlige litteraturhistories største sprogekvilibrister gennem tiden.

10.00: **Introduktion**
10.20: **'Kong Lear'**
12.00: **Frokostpause**
12.30: **'En skærsommernatsdrøm'**
14.20: **'Hamlet'**

Tag med på weekendtur til Københavns oversete museer eller til Sandbjerg Gods **om Danmark i det 20. århundrede.**
Se side 57 og 39

Verdenslitteraturen uden for Europa

Holdnummer: 1813-092
Dato: 25/1, 6 torsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15

Mange danskere har et godt kendskab til både den danske og europæiske litteraturhistorie. Men hvor meget ved vi egentlig om litteraturen uden for Europas grænser? I denne forelæsningsrække kommer du med på en jordomrejse i litteraturens historie. Vi dykker ned i nogle af verdens lande og kontinenters litterære traditioner og undersøger, hvorfor litteraturen i dag ser ud, som den gør, på disse kanter. Vi skal se nærmere på områdernes betingelser for litterært liv og hvilke genrer og hovedværker, der læses uden for Europas grænser. Desuden kaster vi et blik på de tendenser, som har præget områderne de seneste 10-20 år.

25/01: **Sydamerika.** Karen-Margrethe Lindskov Simonsen, lektor i litteraturhistorie, Aarhus Universitet
01/02: **Mellemøsten.** Claus Valling Pedersen, lektor i iransk, Københavns Universitet
08/02: **Mellemamerika.** Rigmor Kappel Schmidt, forfatter, oversætter og cand.mag. i spansk
15/02: **Rusland.** Tine Roesen, lektor i russisk, Københavns Universitet
22/02: **Afrika.** Svend Erik Larsen, professor emeritus i litteraturhistorie, Aarhus Universitet
01/03: **Kina.** Anne Wedell-Wedellsborg, professor emeritus i kinastudier, Aarhus Universitet

Knæk kunstens kode

Holdnummer: 1813-069
Dato: 3/2, 1 lørdag
Tid: 11.00-15.00
Pris: 260 kr., studerende 160 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15
Underviser: Inger Houbak, cand.phil. i kunsthistorie

Kunst kan opleves, men hvordan? Hvordan sætter vi ord på vores indtryk? Er kunsten åben for enhver fortolkning? Eller har kunsten en morale, funktion eller et budskab? Vi undersøger, hvad kunsten vil. Omdrejningspunktet er de forskellige kunsthistoriske perioder og kunstneres udtryksformer og stilarter. Vi blander gamle værker med nye og undersøger farve, former, materialer og ser nærmere på de tankestrømninger, der har været med til at skabe hver periodes opfattelse af egen samtid og verden i øvrigt. Vi kommer bl.a. forbi værker af Hieronymus Bosch, Pieter Bruegel den ældre, Kandinsky, Dali, Louise Bourgeois, Gerhard Richter, Richard Mortensen og Katrine Ærtebjerg. Kom og få værktøjer til at åbne kunstens fantastiske univers.

Det kunsthistoriske overblik – på ét semester

Holdnummer: 1813-024
Dato: 28/2, 7 onsdage. Ingen undervisning 28/3 og 4/4
Tid: 17.15-19.00
Pris: 760 kr., studerende 410 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15
Underviser: Anne Lie Stokbro, mag.art. i kunsthistorie

Få overblik over vestlig kunsthistorie fra den romanske kirkekunst i 1200-tallet til samtidskunsten. Fokus lægges på de store, internationale linjer, men der bliver også nedslag i dansk kunsthistorie. Det bliver en hæsblæsende og spændende rejse gennem de forskellige stilperioder, hvor vi undervejs bl.a. møder Michelangelo, da Vinci, Manet, Monet, Krøyer, Ancher. van Gogh, Munch, Picasso, Dali, Warhol og Jorn. Og af samtidskunstens superstjerner er det bl.a. Eliasson, Hirst og Ai Weiwei.

28/02: **Romansk og gotik kunst, renæssance og barok ca. 1200-1700**
07/03: **Rokoko, klassicisme, romantik ca. 1700-1820**
14/03: **Realisme, naturalisme, impressionisme ca. 1820-1890**
21/03: **Symbolisme, ekspressionisme, Jugend og art nouveau**
11/04: **Modernisme til 1945**
18/04: **Modernisme efter 1945**
25/04: **Samtidskunst**

Skagensmalerne – kunst, konservering og kærlighed

Holdnummer: 1813-023
Dato: 17/3, 1 lørdag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15
Undervisere: Dorthe Aggerholm, kunstkonservator, Skagens Kunstmuseers Konserveringsværksted og Tine Schmidt Haislund, museumsinspektør, Skagens Kunstmuseer

Man kan se dem for sit indre øje: Anchers maleri 'Den druknede' med den døde fisker liggende på bordet med kone, børn og fiskere stående omkring sig. Og Krøyers 'Sommeraften på Skagen Sønderstrand', hvor Anna Ancher og Marie Krøyer går tur sammen langs stranden. Men hvad er det særlige ved skagensmalernes kunst, der har gjort den så kendte og elskede? Fælles for skagensmalerne var, at de inspireret af naturalismen og friluftsmaleriet søgte nye steder og motiver, og i løbet af 1870'erne blev Skagen forvandlet til en kunstnerkoloni, hvor der var plads til både arbejde og fest. Kunstnernes foretrukne motiver var fiskernes arbejde på stranden, de små fiskerhjem, naturen og det sociale liv blandt kunstnerne, og skagensmalerne opnåede allerede i deres samtid verdensberømmelse på store udstillinger i udlandet.

Naturvidenskab og teknologi

Ulven, sjakalen og andre nye danske dyrearter

Holdnummer: 1723-281
Dato: 25/10, 3 onsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU Herning, Birk Centerpark 15
Underviser: Thomas Secher Jensen, seniorforsker emeritus, Naturhistorisk Museum

Ulven er kommet til Danmark, guldsjakalen ligeså, og med dem mange andre nye dyrearter. Men hvor mange dyrearter er egentlig kommet til i de senere år og hvorfor? Nogle nye arter er spektakulære og giver anledning til stor debat. Nogle af disse bliver skadelige, så vi kalder dem invasive arter. De fleste nye arter er dog små og uanselige, men de fortæller en vigtig historie om en verden i forandring. Om betydningen af klimaforandringer og om stigende transport af dyr og planter. Få talrige eksempler på nye pattedyr, fugle og insekter, der nu er en del af den danske fauna.

Universets gåder

Holdnummer: 1723-097
Dato: 26/10, 6 torsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 660 kr., studerende 360 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15

Hvad kom før Big Bang? Er Higgs-partiklen den oprindelige partikel i Universet? Hvad består mørkt stof af? Selvom kompetente videnskabsmænd gennem historien har dedikeret hele deres liv til at løse Universets mange gåder, er der stadig flere spørgsmål end svar. Og det er måske ikke så underligt, når man tænker på, at Universet er 13,7 milliarder år gammelt og fyldt med mere end 100 milliarder galakser. Hver dag er der danske forskere, der forsøger at komme lidt tættere på en løsning af gåderne, og i denne forelæsningsrække får du mulighed for at møde seks af dem.

26/10: **Universets oprindelse.** Ole Eggers Bjælde, astrofysiker og undervisningsudvikler, Aarhus Universitet
02/11: **Kosmiske stråler.** Jens Olaf Pepke Pedersen, seniorforsker i klimaændringer, DTU Space
09/11: **Gammaglimt.** Johan Fynbo, professor i astrofysik, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet
16/11: **Kvantemekanik og kvanteteknologi.** Jacob Sherson, lektor i fysik og astronomi, Aarhus Universitet
23/11: **Den fascinerende verden af elementarpartikler.** Stefania Xella, lektor i partikelfysik, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet
30/11: **Universets mørke stof.** Steen Hansen, lektor i astrofysik, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet

Fossiler ved de danske kyster

Holdnummer: 1723-279
Dato: 9/11, 2 torsdage
Tid: 19.30-21.15
Pris: 260 kr., studerende 160 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15
Underviser: Line Henriette Broen, geolog, Aarhus Kommune

Undergrunden under Danmark er fuld af spor efter et urhav, som eksisterede for millioner af år siden, og sporene kan man finde overalt ved kysterne, i grusgrave og i kalkbrud. Denne aften fortælles om sporene efter urhavets eksotiske dyreliv fra trilobitter, hajtænder og krabbeboller til de mange forskellige søpindsvin. Hør hvordan de er blevet til fossiler, og hvordan du selv kan aflæse deres historie. Få tips til, hvor man kan finde dem rundt omkring i Danmark, og hvad man især skal kigge efter. Og har du egne spændende fund derhjemme, er du velkommen til at tage dem med til fremvisning og eventuelt få dem bestemt.

Neandertalernes historie

Holdnummer: 1813-103
Dato: 11/4, 3 onsdage
Tid: 17.15-19.00
Pris: 360 kr., studerende 210 kr.
Sted: AU Herning, lokale oplyses på stedet, Birk Centerpark 15

Hvem var neandertalmennesket, og hvordan udvikledes og levede de, indtil de uddøde for omkring 40.000 år siden? Neandertalerne var de første fossile fortidsmennesker, som vi moderne mennesker fik kendskab til, da en neandertalerknogle blev fundet i Düsseldorf i 1856, og de er i dag de bedst beskrevne fortidsmennesker af alle. Opdagelsen af neandertalerne var i virkeligheden det første indicium på, at også mennesket havde gennemgået en evolution. Få neandertalernes udviklingshistorie fortalt.

11/04: **Udforskningen af neandertalmennesket.** Peter K.A. Jensen, klinisk lektor i human genetik og overlæge, Aarhus Universitet
18/04: **Neandertalernes adfærd og redskabstyper.** Felix Riede, lektor i forhistorisk arkæologi, Aarhus Universitet
25/04: **Neandertalernes anatomi – sammenligninger mellem dem og os.** Hans Christian Petersen, lektor og ph.d. i biologi, Syddansk Universitet

Filsø – en ny sø på Danmarkskortet

Holdnummer: 1813-223
Dato: 6/5, 1 søndag
Tid: 10.00-16.00
Pris: 325 kr. inkl. smørrebrød og vand
Mødested: Tejnebjerg P-plads, Porsmosevej, 6854 Henne
Underviser: Merete Vigen, natur- og kulturformidler

Kom med til Filsø, en af danmarkshistoriens største naturgenopretningsprojekter. Vi skal rundt i Filsøområdet og høre om projektets tilblivelse og om afvandingen af Filsø til landbrugsjord fra midten af 1800-tallet. Filsø genopstod i 2012, og rammerne er nu givet til at ny natur kan indvandre med et rigt fugleliv og mange sjældne vandplanter. Aage V. Jensen Naturfond har lavet projektet, som også moniteres af Københavns Universitet og giver mange muligheder som besøgende ved Filsø. OBS: Ca. 4 km vandretur i varieret terræn.

Om nogle år skriver vi byernes historie om

Byernes arkæologi er det rigeste arkiv, vi har som mennesker, fortæller professor MSO i middelalderarkæologi Søren Michael Sindbæk. I det nye forskningscenter UrbNet er han med til at afdække, hvordan byer verden over stod i forbindelse med hinanden i vikingetiden, og hvad de udbredte netværk betød for udviklingen.

Globalisering er ikke nyt. Allerede glasperlemageren i 800-tallets Ribe mærkede konsekvenserne af globalisering, da glasperler fra middelhavsområdet blev billigere, og han måtte overlade sit fag til udlandet og finde på noget andet at lave.

De udbredte handelsnetværk og kommunikationsforbindelser mellem vikingetidens og middelalderens byer bliver undersøgt i Aarhus Universitets 'Center for Urban Network Evolutions' (UrbNet), som åbnede i 2015 med en grundforskningsbevilling på 65 mio. kr. Med åbningen gik en drøm i opfyldelse for vicecenterleder og professor MSO Søren Michael Sindbæk, for lige siden han skrev speciale om bronzehandel, har han drømt om at undersøge byernes netværk grundigere.

"I byerne blev der handlet, formidlet nyheder, reguleret med lovgivning og udøvet magt. Der er fortættede netværk i byerne. Vi undersøger, hvilken kraft netværk og kommunikation med andre byer, lande og verdensdele har haft, og hvad det betød for udviklingen", forklarer han i telefonen, mens han traver rundt ved en udgravning i Ribe.

Ribe er nemlig en af de byer, som centrets ca. 20 forskere undersøger sammen med bl.a. Unguja Ukuu på Zanzibar i Østafrika, Jerash i Jordan og Doliche i Tyrkiet – og Rom, København og Odense.

"Ribe og Unguja Ukuu på Zanzibar eksisterede samtidig. Der var et stærkt fokus på søfart i begge samfund, og tænk engang: I de to byer har vi fundet glasperler fra de samme værksteder i Syrien! Byernes historie er også globaliseringens historie. I Ribe stoppede produktionen af glasperler inden for en periode på tyve år", fortæller han.

Kan nu få mere præcise svar

Forskerne på UrbNet bruger en række nye og mere præcise metoder, "High Definition Archaeology", til at fastsætte fx hvor gamle deres fund er. Med de nye metoder har de afdækket, hvordan et hus, hvis fundament og gulv lå under en kælder i Sct. Clemens Stræde i Aarhus, ikke bare var fra vikingetiden, men helt præcist fra år 800-825, og at huset stod der i ca. 70 år. Derefter blev det ryddet, og Aarhus' første vold blev anlagt hen over det, formentlig lige efter år 900.

"Jeg forventer, at om nogle år kan vi skrive købstædernes historie i Danmark om. Vi vil kunne vise, hvor mange byer, der er fra vikingetiden, og hvor mange der er fra den første tid med domkirker. Vikingernes handel og bispernes magt har været vigtige faktorer for udviklingen", forklarer han.

Rokker ved verdensbilledet

Allerede i vikingetiden var der altså udbredte forbindelser mellem byer, landsdele og lande. På UrbNet undersøger forskerne blandt andet, om man kan spore kornhandel via korns isotoper, hvor guld, sølv og kobber kommer fra, og hvordan bronzehandelen har skabt netværk.

"Historien giver nye perspektiver på nutiden. Som arkæolog blev jeg overrasket over, at der har været så store, blomstrende byer med fantastiske moskeer på Zanzibar i 11-1200-tallet, altså samtidig med, at Aarhus Domkirke blev bygget. Fordommene om, at Afrikas udvikling først startede, da europæerne kom, er helt ved siden af. Da jeg gik rundt i ruinerne dernede, kunne jeg i øvrigt genkende nogle arkitektoniske træk ved døre og vinduer: Vi havde noget lignende herhjemme på samme tid. Der har formentlig været en fælles påvirkning", fortæller Søren Sindbæk.

Af Jonna Toft
Læs hele artiklen på fuau.dk

Søren Michael Sindbæk
Professor MSO i middelalderarkæologi
Aarhus Universitet

Praktiske *oplysninger*

Komitéer i Region Midtjylland

I flere byer i Midtjylland er der mindre Folkeuniversitets-komitéer, der hver især arrangerer forelæsninger i Folkeuniversitets-regi i deres lokalområde. Du er altid velkommen til at kontakte dem.

Syddjurs: Kontakt Birthe Damgård Nielsen / 2947 6833 / info@syddjurs-folkeuniversitet.dk / www.syddjurs-folkeuniversitet.dk
Favrskov: Kontakt Thomas Damm / 8964 1584 / thda@favrskov.dk
Herning: Kontakt Iben Østerbye / 2134 1742 / www.fuau.dk/herning
Horsens-Hedensted: Kontakt Hans Hansen / 8755 4330 / haha@viauc.dk / www.fuhh.dk
Morsø: Kontakt Joan Bak / joan.bak@morsoe.dk
Norddjurs: Kontakt Birgit Årsnæs / 2344 8014 / info@norddjurs-folkeuni.dk / www.norddjurs-folkeuni.dk
Randers: Kontakt Peter Staugaard / 30351392 / info@randersfolkeuni.dk
Ringkøbing-Skjern: Kontakt Ritta Olesen / 9974 2621 / ritta.olesen@rksk.dk / www.riskbib.dk/folkeuniversitetet
Rougsø: Kontakt Yvonne Holm Karnøe / 2212 3907 / info@folkeuniversitetet-rougso.dk/ www.folkeuniversitetet-rougso.dk
Ry: Kontakt Flemming Simonsen / 8689 1402 / flemming@javngyde.dk / www.folkeuniversitetet-ry.dk

Programrådet

Programrådet består af styrelsens medlemmer, forskere og fagpersoner primært fra Aarhus Universitet og fra Aarhus' kulturinstitutioner.

Styrelsen

Pressechef Anders Correll / prodekan Anne Marie Pahuus / lektor Bertel Nygaard / institutleder Claus Holm / chefkonsulent Jens Holbech / lektor Kirstine Helboe Johansen / institutleder Kristjar Skajaa / professor Lars Østergaard / lektor Mette Skak / lektor Noe Munck (formand) / professor Ole Bækgaard Nielsen / lektor Rikke Louise Meyer / head of national conservation WWF Susanne Amsinck / chef for DR nyheder Ulrik Haagerup.

Forskere og fagpersoner fra Aarhus Universitet

Professor Andreas Roepstorff / lektor Ane Hejlskov Larsen / projektleder Anne Sørensen / lektor Birte Poulsen / professor Bjarne Møller-Madsen / professor Bo Christensen / lektor Carsten Bagge Laustsen / professor Carsten Obel / professor Christian Bjørnskov / lektor Christian Waldstrøm / informationsleder Claus Bo Andreasen / professor Derek Beach / lektor Egon Noe / professor Finn Frandsen / lektor Hans Kjeldsen / lektor Henrik Birkedal / lektor Jakob Isak Nielsen / forskningsleder Jens Bennedsen / adjunkt Karina Lykke Grand / professor Kim Halskov / lektor Kristian Hvidtfelt Nielsen / studieleder Lars Kiel Bertelsen / adjungeret professor Lene Vase / lektor Mads Krogh / professor MSO Mads Rosendahl Thomsen / lektor Marie Vejrup Nielsen / lektor Martijn van Beek / lektor Michael Böss / adjunkt Mikkel Thelle / lektor Mikkel Thorup / docent Ole Høiris / lektor Ole Lauridsen / lektor Ole Sonne / institutleder Per Stounbjerg / udviklingschef Pernille Kallehave / seniorforsker Peter Bondo Christensen/ lektor Peter K.A. Jensen / professor Peter Krøjgaard / professor Philipp Schröder / professor Søren Fauth / institutleder Thomas Toftegaard / lektor Tinna Stevnsner / professor Tobias Wang / professor Uffe Juul Jensen / professor Verner Møller.

Fagpersoner fra andre uddannelses- og kulturinstitutioner

Museumsinspektør Annette Damm, Moesgård Museum / museumsdirektør Bo Skaarup, Naturhistorisk Museum i Aarhus / forlagsdirektør Carsten Fenger-Grøndahl, Aarhus Universitetsforlag / presseansvarlig Dan Hansen, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole / museumsinspektør Hanne Teglhus, Steno Museet / sognepræst Henrik Grøndahl Lund, Aarhus Domkirke / formand Folkeuniversitetet i Herning Iben Østerbye / museumsinspektør Jeanette Varberg, Moesgaard Museum / arkitekt Jørgen Rasmussen / museumsleder Merete Ipsen, Kvindemuseet / kulturredaktør Michael Bach Henriksen, Kristeligt Dagblad / direktør Peter C. Kjærgaard, Statens Naturhistoriske Museum / videncenterchef Peter Yding Brunbech, Nationalt Videncenter for Historie- og Kulturarvsformidling / kommunikationschef AUH Svend Aage Mogensen / stadsarkivar Søren Bitsch Christensen, Aarhus Stadsarkiv / museumsdirektør Thomas Bloch Ravn, Den Gamle By / seniorforsker Thomas Secher Jensen, Naturhistorisk Museum i Aarhus.

Folkeuniversitetets sekretariat

Rektor Sten Tiedemann / program- og kommunikationschef Marie Kruse Larsen / redaktør Louise Højbjerg Jacobsen / redaktør Anne Marie Støvring Sørensen / redaktør Mette Grønborg Poulsen / redaktør Joakim Quorp Matthiesen / redaktør Lærke Sofie Glerup Hansen / redaktør Lotte Vestergård Melsen (barsel) / redaktør Jonas Sloth / programmedarbejdere: Kasper Dam Nielsen / Julie Harboe / Kathrine Frich Lindstrøm Schultz / Karen Baj Engedal / festivalchef Hanne Lundgren Nielsen / projektleder Sofie Frøkjær Justesen / projektleder Johanne Greibe Andersen / projektleder Anne Engedal / programansvarlig Noa Kjærsgaard Hansen / festivalmedarbejdere: Marie Kjølhede / Lea Hansen Damgaard / Henriette Pagh Mathiasen / Stine Højris Mogensen / økonomi- og administrationschef Randi Dahlin / assistent Martin Kristiansen / receptionist Tinna Louise Hansen.

Studierabat

På udvalgte hold gives der rabat til studerende, som er berettiget til SU. Oplys uddannelsessted og årskortnummer/CPR-nr. på hjemmesiden. Husk studiekort første undervisningsgang.

Forbehold

Folkeuniversitetet forbeholder sig ret til ændring af underviser, lokale, dato og tidspunkt. Sådanne ændringer giver ikke ret til refusion af betalingen.

Afmelding

Hvis du fortryder, kan du få det indbetalte beløb refunderet fratrukket ekspeditionsgebyr på 100 kr. Afmelding skal ske senest 14 dage før holdstart. Tilmelding til rejser og ekskursioner er bindende, og depositum refunderes ikke.

Fotos og illustrationer

Med mindre andet er angivet, stammer billedmateriale fra billeddatabaserne Stock.xchng, iStockphoto.com, Shutterstock og WikiMedia. Fotos af forskere: montgomery.dk. Layout og grafik: Oddfischlein.

Bøger, noter og slides

Til forløb, hvor bøger er inkluderet, udleveres bogen første undervisningsgang. Slides og undervisningsnoter er ikke inkluderet i prisen, og de kan ikke forventes fremskaffet og udleveret.

Sekretariatet

Folkeuniversitetet, lok. 05.182
Inge Lehmanns Gade 10, 5. sal
8000 Aarhus C
www.fuau.dk
8843 8000

Åbningstider

Mandag-fredag kl. 10.00-15.00

Undervisningssteder

Folkeuniversitetet i Aarhus
Ny Munkegade 118
8000 Aarhus C

Folkeuniversitetet i Herning
Birk Centerpark 15
7400 Herning

Tilmelding

Tilmeld dig på hjemmesiden fuau.dk, og betal med Dankort, Visa-Dankort, Mastercard, Visa Electron eller Mobilepay. Firmabetaling på EAN eller faktura.